

Univerzita Pardubice
Filozofická fakulta

Meditační centrum Osho Shangri-La

Inovace a rozvoj hnutí Bhagavána Radžníše
v České republice

Štěpánka Skuhrovcová

Diplomová práce

2008

Univerzita Pardubice
Fakulta filozofická
Katedra religionistiky a filosofie
Akademický rok: 2006/2007

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE
(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Štěpánka SKUHROVCOVÁ**

Studijní program: **N6101 Filozofie**

Studijní obor: **Religionistika**

Název tématu: **Meditační centrum Shangri-La. Inovace a rozvoj hnutí
Bhagavána Radžniše v České republice**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

1. Důkladné zpracování pramenů i sekundárních zdrojů. Důležitá bude i psychoterapeutická literatura.
2. Terénní výzkum, metoda zúčastněného pozorování i biografických vyprávění, vést potřebnou dokumentaci
3. Hlavním tématem práce je dokumentovat a interpretovat posun chápání učení i prováděné praxe vádané komunitě – srovnání současné praxe centra sápraxí v době života zakladatele hnutí.
4. V úvodu bude tedy nutné vystihnout důležité fáze při vzniku a vývoji hnutí.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy:

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

Osho, *Commentaries of the World of Osho, meditations from the World of Osho*, Pragma, Praha 1999, překlad Jana Žlábková.

Nováková, Zdeňka, *Hledala jsem lásku-našla jsem Tebe, osho:poznej sebe sama, poezie jako zvuk srdce*. Votobia, Praha 2001.

Osho, *Meditace: první a jediná svoboda: praktický průvodce*, Pragma, Hodkovičky 2005.

Osho, *nejvyšší nauka:promluvy o kěnaupanišádách*, Pragma, Praha 2004, překlad Sw. Dhyana Siddhanta – Ondřej Šidák.

Neuhauser, J. *Partnerské terapie Berta Hellingera, (Jak žít v lásce)*, Pragma, Hodkovičky 2005

Franke- Gricksch, Marianne, *Patříš k nám:rodinné konstelace s dětmi*, Shambala, Praha 2006

Hellinger, Bert, *Rodinné konstelace:imperativy lásky*, Triton, Praha 2007

Andrlová, Michaela, *Současné směry v české psychoterapii*, Triton, 2005, 248 s., ISBN 80-7254-603-1.

Kratochvíl, Z., *Základy psychoterapie*, Portál, Praha 1998, 392 s., ISBN: 80-7178-280-7.

www.shangrila.sannyas-on.net

www.tantra.cz

www.oshorebelliousspirit.com

www.osho.com

www.sannyas.org

Vedoucí diplomové práce:

Mgr. Martin Fárek, Ph.D.

Katedra religionistiky a filosofie

Datum zadání diplomové práce:

30. dubna 2007

Termín odevzdání diplomové práce:

31. března 2008

prof. PhDr. Petr Vorel, CSC.

děkan

L.S.

doc. ThDr. Ivan Štampach

vedoucí katedry

V Pardubicích dne 30. listopadu 2007

Souhrn

Tato práce dokumentuje a interpretuje současné chápání učení a prováděné praxe v Meditačním centru Osho Shangri La. A dále srovnává tuto současnou praxi a způsob života neosannjásinů s praxí v době života Bhagavána Radžníše (Osha). Představeny jsou Osho meditace (dynamická meditace, meditace mandala), Osho meditační terapie (mystická růže, meditace bez mysli a meditace znovuzrození) a importované terapie (hlavně rodinné konstelace, kraniosakrální biodynamika, neoreichiánská dechová terapie) do hnutí Bhagavána Radžníše. Je zde také nastíněn vývoj celého uskupení příznivců Bhagavána Radžníše, od ášramu (ášram v Púně) ke komunitě (Radžníšpuram v Oregonu) a po rozpuštění oregonské komunity směrování ke komunitě či později hlavně k samostatným Osho meditačním centrům (např. Meditační centrum Osho Shangri La). Zdůrazněno je i současné vnímání života samotných neosannjásinů, kteří se sami vidí jako lidé, kteří se inspirovali Ošem, nikoli jako nové náboženské hnutí Osha (či Bhagavána Radžníše).

Klíčová slova

Bhagaván Radžníš, Osho, Radžníšův životopis, Radžníšovo učení, neosannjásin, Osho meditace, Osho meditační terapie, Osho mezinárodní komuna, Osho meditační centrum, Meditační centrum Osho Shangri La, Bhagat J. Zeilhofer.

Summary

This work is documenting and interpreting a contemporary teaching comprehension and practices carried out in the Osho Shangri La Meditation Centre. Then, this work is also comparing this contemporary practice and the lifeway of the neosannyas with the practice in Bhagwan Rajneesh's (Osho) life. I have introduced Osho meditations (a dynamic meditation, a mandala meditation), Osho meditative therapy (a mystic rose, a mindless meditation and a rebirth meditation) and therapies imported into Bhagwan Rajneesh's movement (primarily the Family constellations, a craniosacral biodynamics, a neoreichian breath therapy). I have also foreshowed a development of the Bhagwan Rajneesh's promoters, from asram (asram in Púna) to the commune (Rajneeshpuram in Oregon) and after the Oregon commune disband, to the heading to the community or later to the Osho centres (for example the Osho Shangri La Meditation Centre). There is also put an emphasis on the contemporary life-perception of the Neosannyas who perceive themselves as being inspired by Osho, not as a New religious Osho movement (or Bhagwan Rajneesh).

Key words

Bhagwan Rajneesh, Osho, Rajneesh's life, Rajneesh's teaching, neosannyas, Osho meditation, Osho meditation therapy, Osho International Commune, Osho Meditation Center, Meditation Center Osho Shangri La, Bhagat J. Zeilhofer

Obsah

Úvod	8
1. Životopis Bhagavána Radžníše	15
2. Kontroverzní témata – od počátku k dnešku	31
2.1. Sannjása versus neosannjása	32
2.2. Otázka svobody a zodpovědnosti	33
2.3. Téma sexuality, sexualita v Osho komunách a centrech	37
2.4. Náboženství či nenáboženství	45
2.5. Osho a ekologie, lidská práva	50
2.6. Osho a knihy	55
3. Meditace, učení	57
3.1. Metody a druhy meditace	58
3.2. Osho meditační terapie	64
3.2.1. <i>Mystická růže</i>	65
3.2.2. <i>Meditace bez myslí</i>	65
3.2.3. <i>Meditace znovuzrození</i>	66
3.3. Terapie v Osho komunách a centrech	66
3.3.1. <i>Rodinné konstelace</i>	68
3.3.2. <i>Kraniosakrální biodynamika</i>	72
3.3.3. <i>Neoreichiánská dechová terapie</i>	74
4. Osho mezinárodní komunní centra a Osho meditační centra	77
5. Meditační centrum Osho Shangri La	82
5.1. Bhagat J. Zeilhofer	82

5.2. Představení centra.....	83
5.3. Skupiny a meditace nabízené v centru.....	84
5.3.1. Satori.....	85
5.3.2. Umění zemřít.....	87
Závěr.....	91
Bibliografie.....	106
Seznam příloh.....	112

Úvod

Hlavním tématem této práce je praxe a způsob života v Meditačním centru Osho Shangri La, sídlící u Žlutic u Plzně. Mým cílem je dokumentovat a interpretovat chápání učení i prováděné praxe v dané komunitě a dále srovnání současné praxe centra s praxí v době života zakladatele hnutí. Jak vidí Radžníše (Osha) jeho příznivci a neosannjásinové? Jak ho vidí okolní společnost?

Jak se formovala skupina příznivců kolem Radžníše za jeho života a jaký byl další vývoj hnutí až po dnes? Liší se nějak praxe za života Osha a nyní? Při podrobnějším studiu kořenů hnutí Bhagavána Radžníše je třeba vycházet z jeho života samotného i z různých období jeho učení. Jeho působení je charakteristické paradoxními zvraty. Zajímá mě tedy nejdříve mapování a studie Radžníšova života a s ním spjatého učení. Budu si všímat jednotlivých období, různé literatury a promluvy, které v té době představoval svým příznivcům. Domnívám se, že jeho promluvy i knihy a učení samo odpovídají jak událostem, které ho potkávají, tak i potřebám jeho příznivců. Co vše nalezneme v životě a praxi Osho komun a Osho center? Veřejnosti jsou známé zejména aktivní meditace, které Bhagaván Radžníš přináší. Jaká je další praxe? (Vznikají kompilací východních spiritualit se západní psychologií a psychoterapií. Radžníš se snaží vytvářet tzv. most mezi Východem a Západem.)¹ Jakými osobnostmi se Radžníš inspiruje? Méně známé jsou pro veřejnost různé terapie v Osho centrech dnes. Kdy se objevují v komunách a centrech? Mají zde svůj prostor i za života Radžníše nebo až po jeho odchodu?

Odborná literatura k tématu, která by se věnovala studiím Radžníšova života a vzniku hnutí až po dnes, v českém jazyce téměř neexistuje. Tématu se věnuje Zdeněk Vojtíšek v *Encyklopedii nových náboženských hnutí*,² Dušan

1 Pro označení Východ a Západ ve smyslu jména části světa používám velká písmena na začátku.

2 Představení Hnutí Bhagavána Radžníše vychází z publikací: ECKART, Floether; PEMENT, Eric; ENTROTH, Roland (ed.). Bhagaván Šrí Radžníš, *In Průvodce sektami a novými náboženstvími*, ed. Entroth, Roland. Překl. Z anglického orig. Milan Koldinský. 1. Vyd., Praha: Návrat domů, 1994. 186 s. Dále z TYCHO, A. P.. *Tak mnoho cest: Příručka o náboženství, sektách, New Age a nových duchovních*

Lužný ve *Sborníku pro střední školy* nebo v publikaci *Nová náboženská hnutí*. Tématika je také zastoupena v překladu příspěvku Eckarta Floethera a Erica Pementa *Bhagaván Šrí Radžníš v Průvodci sektami a novými náboženstvími* či v knize *Tak mnoho cest, Příručka o náboženství, sektách, new Age a nových duchovních směrech* od A. P. Tycha.³ Ve všech těchto zmíněných publikacích jde však spíše o obecné představení hnutí. Autoři se neopírají o hlubší studie Radžníšova života a vzniku hnutí. Také o současné praxi a životě neosannjásinů není v českém jazyce nikde více pojednáno do hloubky. Většinou je uvedena jen zmínka o dvou Osho meditačních centrech v ČR, tedy o Meditačním centru Osho Shangri La a Meditačním centru Osho Sugama.

Obsahem čtivých česky psaných knih, které jsou přeloženým přepisem Oshových promluv a rozhovorů nebo překladem jeho knih samotných, je většinou zejména vlastní filosofie učení, pěkně řečená slova, která jsou odrazem i Radžníšova charismatického umění mluvit. Podrobnějším pojednáním o životě Bhagavána Radžníše (Osha) je jen překlad knihy *Osho, Buddha-rebel* Oxany Hofmanové.⁴ Ostatní knihy o životě Osha jsou v angličtině, v ČR téměř k nesehnání.⁵

Začlením-li do studie více i literaturu, která je sama o sobě hlubší studií o životě Radžníše, vzniku komun a Osho center a jejich působení,⁶ objevují se také výpovědi příznivců z různých období Radžníšova života a formují se

směrech. 1. vyd.. Olomouc: Spolek moravských nakladatelů, 2001. 308 s. Zdeněk Vojtíšek je ještě editorem knihy: PUTTICKOVÁ, Elisabeth. *Oshovo hnutí, sekty, alternativní spirituality*. Praha: Knižní klub, 2006. 448 s. (Překl. a ed. Zdeněk Vojtíšek z orig. ed. by PARTRIDGE, Christopher, Oxford: Lion, 2004, 448 p.).

3 TYCHO, A. P.. *Tak mnoho cest: Příručka o náboženství, sektách, New Age a nových duchovních směrech*. 1. vyd.. Olomouc: Spolek moravských nakladatelů, 2001. 308 s.

4 HOFMANOVÁ, Oxana. *Osho, Buddha-rebel*. Překlad z ruského orig. Radka Kneblová. 1. vyd. . Bratislava: Eugenika, 2006. 142 s.

5 Nesehnala jsem bohužel knihy MA ANAND SARITA (Má Ánandasarita) (ed.). *Bhagawan Shree Rajneesh Diary 1971*. Bombay: Rajneesh foundation, 1978. Nebo knihu MA PREM SHUNYO (Má Prémašúnja). *Diamond days with Osho*. (další údaje neznám).

6 PALMER, Susan Jean. *Moon Sisters, Krishna Mothers, Rajneesh Lovers. Women's Roles in New Religions*. New York: Syracuse University Press, 1994. 287 p. Další studií je PALMER, Susan J.; SHARMA, Arvind. *The Rajneesh Papers, Studies in a New Religious Movement*. 1st ed.. Delhi: Motilal Banarsidass publishers private limited, 1993. 188 p. Nebo také AVELING, Harry. *Osho Rajneesh and His Disciples, Some Western Perceptions*. 1st ed.. Delhi: 1999. 441 p.. Ke komparaci je zde také kniha ze stran příznivců HOFMANOVÁ, Oxana. *Osho, Buddha-rebel*. Překlad z ruského orig. Radka Kneblová. 1. vyd.. Bratislava: Eugenika, 2006. 142 s.. Další možností komparace jsou biografická vyprávění dnešních příznivců Radžníše (Osha), nebo přímo neosannjásinové žijící v Meditačním centru Osho Shangri La.

základní přechody mezi jednotlivými obdobími Radžníšova života. Jsou jimi vznik ášramu v Púně (1974 až 1980), komuna v Oregonu tzv. Radžníšpuram⁷ (1981-1985), druhé období ášramu v Púně (od 1987) a vznik tzv. Osho mezinárodního komunitního centra v Púně.⁸ Dále je zde také patrnější vstup importovaných terapií do komun a center.⁹

Hlavním úkolem práce, jak již bylo zmíněno, je dokumentovat a interpretovat posun chápání učení i prováděné praxe v hnutí Bhagavána Radžníše (Osha), hlavně v Meditačním centru Osho Shangri La, a dále srovnání současné praxe centra (meditační centrum Osho Shangri La) s praxí v době života zakladatele hnutí. Je třeba také zdůraznit, že o současné praxi a životě dnešních neosannjásinů není pojednáno pouze na konci práce v páté kapitole *Meditační centrum Osho Shangri La*. Pohledy a postoje současných neosannjásinů na různá témata a vývoj komun a center jsou přítomné již od druhé kapitoly, která se věnuje problematickým otázkám Bhagavána Radžníše, komun a Osho meditačních center. Abychom lépe viděli dnešní život a praxi neosannjásinů a příznivců Osha, je třeba jednak poukázat jak na problematické otázky, tak i vidět, jak moc tyto otázky zacloní pohled na celé hnutí (tj. skupiny lidí, kteří se inspiroují Ošem dnes). Také vlivem omezenosti pramenů v českém jazyce dochází ke zkreslování současného života neosannjásinů. Lépe řečeno, současný život neosannjásinů není téměř vidět. Různé skupiny,¹⁰ které v Osho meditačních centrech probíhají, mohou pak působit jako cizí přítomné směry. Můžeme hovořit o nějakém posunu a vývoji v rámci uskupení lidí, kteří se inspiroují Ošem (Osho hnutí, Radžníšovo hnutí)? Vznik některých nových náboženských směrů, hnutí a skupin je často charakteristický výběrem a kombinováním původnějších (či lépe řečeno klasických) náboženských směrů nebo některých jejich jednotlivých prvků. Podobně se formovalo také zřejmě

7 Transkripce tohoto názvu v sanskrtu je Radžaníšapuram nebo Radžaníšapura. V Púně by dnes komunu nazvali Radžníšpur a na Jihu Indie Radžníšpuram. Používám formu Radžníšpuram, která se u nás ujala z překladu z angličtiny (Rajneeshpuram).

8 Přejmenování z ášramu na Osho International Commune Center v Púně. (Osho mezinárodní komunitní centrum v Púně).

9 Více v úvodu, v části o obsahu práce a konkrétních kapitolách.

10 Pojem skupina nebo plurál skupiny jsou v tomto prostředí možnou praxí, která zahrnuje zejména meditace a reteraty či jinými slovy semináře v rámci procesů osobního růstu.

učení Osha. Otázkou také je, zda docházelo nebo dochází k dalšímu kombinování i po jeho smrti. Možná i dnešní příznivci Osha čerpají jen z některých období učení nebo sami dle potřeby používají jen některá témata.

Nyní k upřesnění a vyjasnění používaných pojmů v práci. V životopise Bhagavána Radžníše používám nejdříve jeho jméno Áčárja Radžníš (Áčárja Radžaníša),¹¹ později Bhagaván Radžníš (Bhagaván Radžaníša).¹² Ke konci života byl Radžníš (Radžaníša)¹³ nazýván Osho (z angl.). V České republice se již ujal název počeštěný Ošo nebo také Óšo (například používané jméno v některých knihovnách), v práci však používám název Osho, který je pro mě přijatelnější.

Další upřesnění je ve vztahu k názvu *Osho Commune International*, ve kterém se užívají v angličtině počáteční velká písmena. Commune můžeme přeložit jednak jako společenství, tak i například jako komuna. Vzhledem k výpovědím příznivců ve studiích i formování uskupení používám v práci pojem komuna (z angl. Orig. *Commune*). Celkově pak Osho mezinárodní komuna nebo Osho mezinárodní komunní centrum (používám s velkým písmenem jen na začátku názvu). Také je zajímavé pozorovat používání názvu pro uskupení samotnými příznivci a návštěvníky Osho center. Někteří, většinou neosannjásinové, používají v době života Radžníše (Osha) pojmenování komuna a později u Osho center pojmy centrum nebo komunita. Příznivci praxe a návštěvníci Osho center, kteří nepřijímají neosannjásu, používají dnes výhradně spíše pojem Osho meditační centrum.

Také používám v této práci pojem tzv. neosannjása, neosannjásin nebo neosannjásinka.¹⁴ Jména neosannjásinů na základě požadavku vedoucího práce přepisují do sanskrtské transkripce. Možná by byla také moderní hindská

11 Transkripce tohoto jména v sanskrtu (latinkou) je Áčárja Radžaníša, v moderní hindštině Áčárja Radžníš, v angličtině Acharya Rajneesh. Používám ustálenou formu jména Áčarja Radžníš.

12 Bhagaván Radžaníša v sanskrtské transkripci, v hindštině Bhagaván Radžníš, v angličtině Bhagwan Rajneesh. Pro všechny tituly jako je Svámí, Má, Bhagaván používám počáteční velké písmeno. Používám v ČR ustálenou formu Bhagaván Radžníš.

13 Transkripce tohoto jména v sanskrtu je Radžaníša a překládá se jako Pán měsíc [luna].

14 V sanskrtské transkripci latinkou je muž sannjásí a žena sannjásiní. Používá se i forma sannjásin a sannjásinka, a tedy i české skloňování. Předponu neo- jsem užila pro rozlišení tradičního významu sannjásy od posunutého významu tohoto aktu v hnutí Bhagavána Radžníše. Předpona neo- se používá spíše v religionistickém prostředí.

transkripce, nebo další rozlišování výslovnosti na například Severní a Jižní Indii.¹⁵ Neosannjásinové používají anglické transkripce jmen, mají svá jména často takto i v dokladech totožnosti nebo dokonce rodných listech. Osobně bych dávala přednost jejich přání v používání jmen v jejich podobě, proto tuto formu stále uvádím v závorce. Když cituji z publikace, uvádím autora ve verzi jména, pod kterou je uveden jako autor knihy. V závorce pak sanskrtskou transkripci. U cizích jmen (například Susan J. Palmerová, nebo Harry Aveling) skloňuji pouze příjmení. Dále názvy cizojazyčných knih překládám, v závorce nebo v poznámce pod čarou uvádím originální název knihy, opět dle požadavku vedoucího práce.

Některé obory a samotná společnost označuje uskupení příznivců kolem Radžníše, později Osha, Oshovo hnutí nebo Hnutí Bhagavána Radžníše.¹⁶ Vzhledem k předložené práci a studiím a rozhovorům s příznivci Osha, bych ráda upozornila na rozlišování označování Radžníšova hnutí. V religionistickém prostředí se v současnosti používá zejména termín Nové náboženské hnutí Bhagavána Radžníše. V práci však zdůrazňuji také názory a postoje příznivců, které se opírají o vlastní fungování Osho center dnes. Neosannjásinové dnes nepoužívají toto označení, ale spíše o sobě a Osho centrech hovoří jako o *Lidech, kteří se inspirovali Ošem*. Neztotožňují se totiž s faktem, že jde o hnutí či dokonce náboženské hnutí. Tento názor je podepřený postojem samotného Osha, ale vychází i z dnešního uspořádání a samotného fungování Osho meditačních center po světě. V tomto případě pak ze strany příznivců není vhodný podnázev práce *Inovace a rozvoj hnutí Bhagavána Radžníše v České republice*.

Do názvu *Lidé inspirovaní Ošem* bych osobně nezahrnula samotnou Osho mezinárodní komunu v Púně (orig. *Osho Commune International v Púně*). Dnes je z tohoto místa velká organizace, která funguje pod názvem Osho

15 Více o transkripci jmen naleznete v příloze. Transkripce takových to jmen je často náročná. Mnohá jména nejsou ani původně sanskrtská například Mouji (transkripce na Maudží, ale zřejmě arabská). Přesné transkripce v takto přejatých jmen patří do rukou zkušených Indologů. S transkripcí mi pomáhal Indolog Jakub Čejka.

16 V Americe se společnost také přiklání k pojmu Radžníšova Sekta. I dnes je občas slyšet označení Osho sekta. V současnosti se tento pojem sekta již tolik nepoužívá. Přesto se však stále nachází ve slovní zásobě společnosti, většinou ale spíše v hanlivém smyslu.

mezinárodní meditační středisko (orig. *Osho International Meditation Resort*), kde je také Osho Multiverzita (orig. *Osho Multiversity*), vlastní původní a největší centrum meditace i procesů osobního růstu na světě.¹⁷

V práci používám zejména historicko-popisné a komparativní metody. Historicko-popisná metoda převládá zejména v kapitole *Životopis Bhagavána Radžníše*. Kapitola vzniká porovnáváním dostupných pramenů. Při studii vývoje uskupení kolem Radžníše a současné praxe a života Osho center, zejména v Meditačním centru Osho Shangri La, čerpám také z biografických vyprávění, ze strukturovaných rozhovorů i z osobního zúčastněného pozorování. Seznámila jsem se osobně s lidmi, kteří v Meditačním centru Osho Shangri La žijí nebo žili. Účastnila jsem se také jedné skupiny, kterou vedl Bhagat J. Zeilhofer, a to *umění zemřít*. Poznala jsem také další příznivce Osho center, výcviků a skupin, které jsou zde nabízeny. Mým cílem je ukazovat různé pohledy a názory na dané téma. K metodě, jak vést rozhovor, biografická vyprávění, zúčastněné pozorování a jak provádět kvalitativní výzkum obecně používám zejména literaturu *Ako robiť kvalitatívny výskum* od Davida Silvermana¹⁸ a dále od Jana Hendla *Úvod do kvalitatívneho výzkumu*.¹⁹

Práce je členěna do několika kapitol. První kapitola s názvem *Životopis Bhagavána Radžníše* pojednává o životě zakladatele celého hnutí. Jsou zde nastíněna různá období jeho života, která společně s ním dávala tvar skupině příznivců kolem něho. Druhou kapitolu *Problematické otázky hnutí - od počátku až po dnes* bylo nelehké nazvat vzhledem k samotnému označení uskupení. Problematické otázky mají své místo v obecné literatuře, provází někdy až zakrývají vlastní praxi dnešních Osho meditačních center. V každé z otázek se snažím ukázat různé pohledy na danou problematiku a vývoj problematiky. Samozřejmě to závisí často i na dostupnosti informací. Patří sem otázky *Sannjása versus neosannjása, Otázka svobody a zodpovědnosti, Osho a*

17 Více pak v kapitole 4. Osho mezinárodní komunní centra a Osho meditační centra. Jako největší centrum meditace i procesů osobního růstu na světě o sobě píše samotná tato organizace. Více dostupné z WWW: <<http://www.osho.com/main.cfm?Area=MedResort&Language=English>>.

18 SILVERMAN, David. *Ako robiť kvalitatívny výskum: Praktická príručka*. Bratislava: Ikar, 2005. 327 s..

19 HENDL, Jan. *Úvod do kvalitatívneho výzkumu*. 1. vyd.. Praha: Karolinum, 1999. 277 s..

sexualita, sexualita v Osho komunách a centrech, Náboženství či nenáboženství, Osho a ekologie, lidská práva, Osho a knihy. Třetí kapitola *Učení, meditace* se zabývá samotnou filosofií učení a meditací, kterou Bhagaván Radžníš přináší. Jednak zde bude pojednáno o metodách a druzích meditace, tak i o meditacích samotných. Ne tolik známé jsou pak Osho meditační terapie a zejména pak terapie, které byly a jsou nabízené v Osho komunách a centrech, ale nevytváří je Bhagaván Radžníš (Osho). Jak se dostávají k Oshovi a do jeho komun? Jako příklad formování a vlivu terapií v hnutí jsem vybrala rodinné konstelace, které se v současnosti těší velké oblibě. Dále kraniosakrální biodynamiku či obecně kraniosakrální terapii a neoreichiánskou dechovou terapii. Všechny tyto terapie jsou také nabízené v Meditačním centru Osho Shangri La. Čtvrtá kapitola *Osho mezinárodní komunní centra a Osho meditační centra* by měla odhalit vývoj a formování Osho komun a Osho center. Pátá kapitola *Meditační centrum Osho Shangri La* má seznámit čtenáře se zakladatelem Meditačního centra Osho Shangri La Bhagatem J. Zeilhoferem a jeho prací, se vznikem centra a s jeho obyvateli. Tato kapitola není nijak obsáhlá. Zdůrazňuji, že o praxi, tj. některých skupinách a výcvicích a jejich původu, je již pojednáno v předchozích kapitolách. Závěr, který je šestou kapitolou práce, by měl shrnout celý průběh studie a uceleně odpovědět na hlavní téma práce a předložené otázky. Následují ještě bibliografie a přílohy.

1. Životopis Bhagavána Radžníše

Bhagaván Radžníš (Bhagaván Radžaníša) se narodil podle oficiálních informací jako nejstarší syn z 12 dětí 11. prosince 1931 ve střední Indii ve státě Madhja Pradéš, ve vesnici Kučvárá (*Kuchwara*).²⁰ , pod jménem Radžníš Čandra Móhan. Většinu svého dětství strávil u svých prarodičů, džinistů.²¹ Jeho vázanost na dědu se projevila zejména na sklonku dědečkova života. Podle Eckarta Floethera a Erica Pementa toto období bylo pro Radžníše velmi těžké, doslovně „vážné krizové období“.²² Po dědečkově smrti se Radžníš odstěhoval ke svým rodičům do Gadavary.²³ Velmi se zajímal o smrt a o pohřební průvody. Ve čtrnácti letech ležel několik dní ve zbořeném chrámu a čekal na smrt.²⁴

Některé další publikace píší o astrologickém osudu Radžníše, podle kterého měl jako mladý zemřít (kolem 21 roku). V tomto období, přesně dne 21. března 1951,²⁵ dosáhl prý osvícení. Podle něho samého svým způsobem zemřel a začal žít nový život bez ega.²⁶ Začal žít zcela v souladu s vnitřním zákonem života.

20 Transkripce v sanskrtu je Kučhvára, v angličtině Kuchwara.

21 Setkala jsem se také s řazením Radžníše a jeho hnutí mezi džinismus. Při bližším zkoumání se ukázalo, že zřejmě kvůli jeho původu. Takto je řazen například In MELTON, C. J.. *Encyclopedia of American Religions*. 6th edition. Detroit: 1999. s. 936.

22 In FLOETHER, Eckart a PEMENT, Eric. Bhagaván Šrí Radžníš. In ENTROTH, Roland (ed.). *Průvodce sektami a novými náboženstvími*. Překl. z angl. Orig. Milan Koldinský. 1. vyd.. Praha: Návrat domů, 1994. s. 38. Citace pochází z *MA ANAND SARITA (Má Ánandasarita)* (ed.). *Bhagwan Shree Rajneesh Diary 1971*. Bombay: Rajneesh Foundation 1978. s. 4.

23 In Životopis Osho [online], (Citace a staženo 8.11.2008), dostupné na z WWW: <<http://www.osho.tady.info>>, Oshovy texty a fotografie náleží Osho International Foundation [online]. Dostupné z WWW: <<http://www.osho.com/index.cfm>>.

24 In ENTROTH, Roland (ed.). *Průvodce sektami a novými náboženstvími...* s. 38. Podle jiného zdroje v této době prožil tzv. *satori*, neboli probuzení do stavu bdělého vědomí Paraf. podle Případ Osho aneb ukázka světovlády tzv. humanistů, církví a tajných služeb? [online]. Občasník pro kontrolu moci zdola a shora, 1/1997, (staženo a citace 13. 6. 2008), dostupné z WWW: <http://www.cibulka.net/nnoviny/nn1997/nn01_18.htm>.

25 Podle *Životopis Osho* [online], (Citace a staženo 8. 11. 2008), dostupné z WWW: <<http://www.osho.tady.info>>. Toto datum pochází i ze strany Osho Commune International.

26 Proces smrti ne ve smyslu fyzickém, ale ve smyslu dosažení osvícení. Pro srovnání, v tradici hínajánového buddhismu se používá tzv. osvobození, tj. vyvázání se z koloběhu zrození. Mahajánových tradicích buddhismu dochází k osvícení, které nejen, že znamená vyvázání se z koloběhu zrození, ale i dosažení buddhovské přirozenosti, osvícení. V prostředí indických náboženství je osvíceno často chápáno jako rozpoznání pravé podstaty bytí tj. átman popřípadě až konečné splynutí s brahman (božská podstata v absolutním smyslu).

Radžníš studoval filosofii a psychologii. Pracoval také jako pomocný redaktor v jednom deníku. V roce 1956 promoval z filosofie²⁷ a v roce 1957 získal na univerzitě v Saugaru titul mistra svobodných umění ve filosofii (řečník). Od roku 1957 začal působit jako přednášející sanskrtu na univerzitě v Rádžpuru a v roce 1958 začíná přednášet filosofii na univerzitě v Džabalpuru. Jeho přednášky měly již od počátku spíše formu diskuzních klubů. O všem se mohlo pochybovat, byl prostor na debatu a analýzu témat. Radžníš začíná mít větší zájem o duchovní růst studentů a jejich budoucnost. Otvírá proto malou školu meditace. Společně se scházejí v jednom bungalovu, ve kterém budují postupně mramorový chrám pro meditace. Místo zde bylo asi pro 50 lidí, účastnili se i kolegové přednášející. Po nějaké době bylo podle jeho slov mezi univerzitními stěnami těsno a proto se v roce 1966 vydává cestovat po Indii a přednášet. Známy je pod jménem Áčárja Radžníš (*Áčárja Radžaniša*).²⁸ Později hovoří o tom, že být potulným učitelem v Indii je skutečným utrpením. Přineslo mu to však celistvost, jedinečnost a opravdovost.²⁹

Již za svých studií filosofie byl tedy znám jako dobrý řečník. „Protože se cítil puzen k úkolu probouzet lidstvo z jeho duchovní letargie, cestoval po celé Indii a „fanaticky, neomaleně a kontroverzně“ hovořil o politice, náboženství a sexuálních postojích.“³⁰ Svůj první kurz meditace pořádal v roce 1964 na desetidenním soustředění v Radžastánu.³¹ Šlo o pravidelné tzv. "meditační tábory", a to většinou v horách. Na přednáškách hovoří o své revoluční myšlence dynamické meditace, technice, která pomáhá uklidnit mysl skrze očistu.³²

27 Na fakt, že je Osho jedním z nejčtenějších autorů na světě, upozorňuje i Bhagat J. Zeilhofer. V Indii se dívají večer na Osha v televizi stejně, jako v ČR lidé na večerní program. Podle rozhovoru s Bhagatem J. Zeilhoferem z 3. 4. 2008. Také je třeba zdůraznit, že mnohý ze zaujatých čtenářů Oshových knih jejich autora třeba ani neznají pod původnějším jménem Bhagaván Radžníš. Nebo neví téměř nic o jeho životě.

28 Anglická ustálená transkripce jména je Acharya Rajneesh, česká používaná transkripce je Áčárja Radžníš. Ale sanskrtská transkripce je Áčárja Radžaniša. V moderní Hindštině (používá se hlavně v severní a centrální části Indie) se užívá Áčárja Radžníš. V překladu má toto jméno význam Pán noci.

29 Parafráze podle HOFMANOVÁ, O.. *Osho, Buddha-rebel*. s. 40, 41.

30 In ENTROTH, Roland (ed.). *Průvodce sektami a novými náboženstvími...* s. 38. Citace převzatá z MA ANAND SARITA (Má Ánandasarita) (ed.). *Bhagawan Shree Rajneesh Diary*. s. 11.

31 Parafráze tamtéž, s. 38.

32 Parafráze podle Životopis Osha [online], (citace a stažení 5.11.2007). Dostupné z WWW: <http://www.osho.tady.info>.

„Tvrdil, že současný člověk je tak zatížen zastaralými tradicemi minulosti a neklidem současného života, že musí projít procesem hluboké očisty (katarze) před tím, než může doufat, že nalezne osvobození od myšlenek, uvolnění při meditaci.“³³

Při této metodě se podle jeho slov má člověk dostat do své podstaty tím, že svou aktivitou vyčerpává i rozum posedlý činností. A právě tehdy je možné vidět záblesk světa neusilování. Dochází k emocionálnímu odhalení svého potlačeného Já.³⁴

Po odchodu z akademické pudy zakládá centra Probuzení života (*Dživanadžágrtykéndra*)³⁵ a hnutí Probuzení života (*Dživanadžágrtyándólana*)³⁶ a čtvrtletní časopis Probuzení života (*Džótišikár*).³⁷ V roce 1970 se stěhuje do Bombaje. Podle slov příznivců Radžníše se toto období označuje jako tzv. bombajské. Přednášek se účastní asi 50 lidí. Končí většinou meditací, zpěvem nebo tancem.³⁸

O tomto období se píše v knize *Osho Radžníš a Jeho žáci: Západní postřehy* od Harry Avelinga, zejména v příspěvku Peter Brenta - *Áčarja Radžníš (Áčarja Radžaniša)*.³⁹ Zajímavá jsou některá fakta z tohoto příspěvku. Prvním je Radžníšova idea o vztahu mezi guruem (mistrem) a žákem. Tento postoj je podpořený ještě konceptem o guruovi, který je v základu nenáboženský a nespirtuální. Dalším prvkem, který byl pro Harry Avelinga důležitý, je Radžníšova psychická podoba.⁴⁰

V květnu roku 1970 si Radžníš mění své jméno na Bhagaván Radžníš (Bhagaván Radžaniša).⁴¹ Současně veřejně oznamuje své osvícení. Je tomu již

33 In HOFMANOVÁ, O.. *Osho ...* s. 40.

34 In HOFMANOVÁ, O.. *Osho...* s. 45, 46.

35 Anglická transkripce je Jivan Jagruti Kendra, sanskrtská podoba je Dživanadžágrtykéndra a v moderním znění hindštiny Dživan Džágruti Kéndra.

36 Anglická transkripce je Jivan Jagruti Andolan, v sanskrtu Dživanadžágrtyándólana.. V moderní hindštině pak Dživan Džágruti Ándólan.

37 Parafraze podle HOFMANOVÁ, O.. *Osho...* s. 45. Transkripce v angličtině je Jyoti Shikar, v sanskrtu Džótišikár a v moderní Hindštině Džóti Šikár.

38 Rok 1970 je udán tamtéž, s. 45, v jiném zdroji je udán již rok 1968 podle *Životopis Osho* [online], (citace a stažení 5.11.2007). Dostupné z WWW: <<http://www.osho.tady.info>>. Oshovy texty a fotografie náleží Osho International Foundation, dostupné z WWW: <<http://www.osho.com/index.cfm>>.

39 Název knihy v angl. Orig *Osho Rajneesh and His Disciples* a kapitola v orig. *Acharja Rajneesh In BRENT, Peter. Acharya Rajneesh, in AVELING, Harry. Osho Rajneesh and His Disciples, Some Western Perceptions, chapter One, s. 3-10.*

40 In AVELING, Harry. *Osho Rajneesh ...* Introduction, s. XVII- XVIII.

41 Již v úvodu jsem psala, že sanskrtská transkripce jména je Bhagaván Radžaniša. V práci však

skoro dvacet let, co ho údajně dosáhl. Oxana Hofmanová přichází s v celku přirozenou otázkou: „Proč tak dlouho mlčel, proč skoro 20 let nikomu nic neřekl?“⁴²

„Přiznal se, že se mnoho naučil z minulosti. Podle jeho slov, kdyby Ježíš neřikal všem kolem, že je Syn Boží, lidstvo by se k němu zachovalo mnohem milosrdněji. Dodával, že kdyby nemlčel o svém osvícení, mohli by ho prostě zabít a již by zde dávno nebyl.“⁴³

O svém osvícení začal na veřejnosti hovořit proto, protože prý bylo v jeho blízkosti v roce 1971 „již dostatečně mnoho lidí, kteří ho byli schopni pochopit.“⁴⁴ Začíná iniciovat první žáky. Již rok předtím za ním míří první příznivci ze Západu.

Časem však nechce předávat jen základy, a proto odchází s několika žáky v březnu roku 1974 do Púny. Tito žáci později tvoří jádro stoupenců při budování prvního ášramu v Púně.⁴⁵ O rok později byla založena Radžníšova nadace.⁴⁶ Radžníš pracuje více na aktivních a dynamických technikách.

Kritika Radžníše o chodu ášramu v Púně píše: Příznivci zde dostali instrukce, kde mají žít a jak mají provádět denní praxi. Dostávali však i instrukce ohledně vstupu do vztahu, zda ho mají ukončit nebo dokonce zda má žena podstoupit potrat.⁴⁷

Od roku 1974 až po rok 1981 pořádá Radžníš každé ráno besedy, jeden měsíc v hindštině, druhý v angličtině. Témata jsou různá, náboženství nebo například zástupci různých duchovních tradic (mystici, proroci, vůdci). Hledá společné prvky tradic. Hofmanová uvádí příklady: „taoismus sousedí se zenem, křesťanství s chasidismem, súfismus mírumilovně vychází s indickým mysticismem nebo tibetský buddhismus s tantrou.“ Radžníš se stává plodným autorem knih, během několika let píše kolem 200 knih.⁴⁸

používám již ustálenou formu jména v ČR a to Bhagaván Radžníš.

42 Parafráze a citace podle HOFMANOVÁ, O.. *Osho...* s. 47.

43 In HOFMANOVÁ, O.. *Osho...* s. 47.

44 In HOFMANOVÁ, O.. *Osho...* s. 48.

45 Parafráze podle ENTROTH, Roland (ed.). *Průvodce sektami a novými náboženstvími.* s. 38, 39.

46 Rajneesh Foundation, In AVELING, Harry. *Osho Rajneesh and His Disciples, Some Western Perceptions*, Introduction, s. XIX.

47 Další instrukce podle tohoto zdroje byly, zda mají žít přímo v ášramu, v přilehlém městě nebo zda mají odejít domů, In ENTROTH, Roland (ed.). *Průvodce...* s.39.

48 Parafráze a citace podle HOFMANOVÁ, O.. *Osho...* s. 50.

Lidé ze Západu přijížděli do ášramu většinou na několik měsíců. V samotném ášramu bylo tou dobu asi 3 000 stálých obyvatel, v blízké Púně asi 7 až 8 tisíc příznivců a denně navštěvovalo ášram asi 7 tisíc návštěvníků.⁴⁹ Hnutí zahrnovalo v Púně za svého rozkvětu asi 250 tisíc členů, trvale v Púně žilo asi 3 000 lidí. Radžníš nestál o velké misie. Podle něj není třeba učení vnucovat. Stačí „házet semena a jít dále, neohlížet se zpět – když přijde jaro, něco vyklíčí.“⁵⁰

Například jeden bývalý příznivec hovoří o postoji Radžníše dosti kriticky. „Radžníš vyhlásil mnoho zájmu a kritiky na adresu nemoci našeho světa.“⁵¹ Varoval lid podmíněnou budoucností. Ta je možná jen, vytvoříme-li „nového člověka“. Dosáhneme-li osvícení, „nového vědomí“. Způsob, jak dosáhnout osvícení, chtěl Radžníš studovat a vytvořit i nové metody pro západního člověka, který má jiný způsob myšlení i styl života, než-li ten východní. Snažil se v Púně vytvořit tzv. *Buddhapole*, ve kterém se Buddha v nás může probudit. Po sedmi letech, kdy Púnu navštěvovalo velké množství příznivců, vstoupil prý do stadia, které nazval „konečné stadium mého díla“. Zanedlouho začal etapu mlčení, na celé tři roky (1981 až 1984) a komunikoval pouze z blízkými lidmi a organizátory ášramu. Tento krok prý představil již v roce 1977, přesto tím mnohé vyvedl z míry.⁵² Své ticho vysvětlil jako fakt, že jen touto formou může nyní učit. Období ticha se však neudálo již v Púně, ale v americkém státě Oregon. Proč opouští Radžníš Púnu? Na tuto otázku je několik odpovědí z různého pohledu. Jeden z nich představuje například Zdeněk Vojtíšek v Encyklopedii nových náboženských hnutí.

„Kvůli protestům veřejnosti a potížím s indickými daňovými úřady Radžníš v roce 1981 náhle a tajně Púnu opustil a odletěl do USA. Jeho indický ášram začal upadat, ale Radžníšova oddaná následovnice, nadaná pozoruhodným organizačním talentem - Má Ánandašíla, později známá jako Sheela Silverman-Birnstielová - zakoupila a pronajala rozsáhlé území v americkém státě Oregon blízko městečka Antelope.“⁵³

49 Parafraze podle ENTROTH, Roland (ed.). *Průvodce...* s. 39. Podle této knihy nebylo dost práce pro všechny v okolí, někteří lidé ze Západu se proto snad živili i prostitucí.

50 In HOFMANOVÁ, O.. *Osho ...* s. 51.

51 In ENTROTH, Roland (ed.). *Průvodce...* s. 39.

52 Parafraze tamtéž, s. 39-40.

53 In VOJTÍŠEK, Zdeněk. *Encyklopedie nových náboženských směrů v ČR, Náboženství, církve, sekty,*

Podle A. P. Tycha byl v době první komunity v Púně Radžníš velmi autoritativním vůdcem. Vyžadoval od příznivců, kteří chtěli být od něho zasvěceni, naprostou oddanost. „Každý zájemce o přijetí do ášramu, kde v dobách největšího rozkvětu žilo asi 8 000 „novověrců“, odevzdal svůj majetek.“⁵⁴ Právě toto podle Tycha způsobovalo nepochopení a odmítání komunity a Radžníše ze strany okolí - tradičně laděné společnosti. Neporozumění začalo přerůstat až v násilné střety. To byl pro Radžníše podle těchto pramenů impuls opustit Púnu.⁵⁵

Byly zde i další problémy. Například Eckart Floether a Eric Pement ve svém příspěvku o Bhagavánovi Šrí Radžníšovi uvádějí, že bylo obtížné najít pro oddané a příznivce Bhagavána Radžníše zaměstnání. Náklady na život v komunitě nebyly velké, ale dostupná pracovní místa v komunitě i okolí byla obsazená. Podle tohoto příspěvku někteří lidé ze Západu získávali prostředky na obživu obchodem s drogami nebo prostitucí.⁵⁶

Oxana Hofmanová, která se opírá o publikace z řad příznivců a má k dispozici další práce, uvádí také film *Ášram* natočený německou filmovou společností. Pojednává o činnosti terapeutické skupiny v Radžníšově ášramu. Film vyvolává podle slov autorky zděšení veřejnosti. Radžníš vysvětluje toto zděšení jako obranu světa. Jinými slovy říká, že každý v sobě máme uskladený vztek nebo agresi, zlost, násilí apod. Vše je pod pokličkou. Když se může toto vše projevit, přichází pak velký klid, bezvětrí. Abychom toto pochopili, je třeba se zahledět do svého nitra, kde každý něco schovává. Někteří však mají strach toto vidět – a tak tomu je i s vnějším světem nebo-li s lidmi, kteří jsou z Radžníšových metod zděšení a jejich obranou je útok na Radžníše a ášram. Přichází zákazy nových staveb, zamítnutí turistických víz, zejména příznivcům ze Západu. V indických novinách je poté také uveřejněna žádost o vyhoštění Radžníše ze země, protože ničí náboženství. Oxana Hofmanová

duchovní společnost. vyd. 1. Praha: Portál, 2004. s. 333.

54 In TYCHO, A. P.. *Tak mnoho cest*, Příručka o náboženství, sektách, new Age a nových duchovních směrech. s. 239.

55 Parafráze podle TYCHO, A. P.. *Tak mnoho cest ...* s. 239.

56 In ENTROTH, Roland (ed.). *Průvodce...* s. 39.

uvádí i názory: je třeba Radžníšovi vyříznout jazyk, jen aby zmlkl.⁵⁷

V roce 1980 došlo k pokusu o atentát na Radžníše. „Člen organizace hinduistických fundamentalistů Vilas Tupe hodil po Oshovi dýku.“⁵⁸ Na Západě i Východě vystupovali proti Radžníšovi různé náboženské organizace. Ale příznivců na druhé straně také stále přibývalo. V roce 1980 jich bylo kolem čtvrt milionu. V roce 1981 se Radžníš stěhuje do USA, Oregonu, na „Velký blátivý ranč“, o rozloze 259 km², kde byl pouze nevelký obytný dům a několik hospodářských budov.⁵⁹

K reprezentaci Radžníše v Indii byli jmenováni Má Jógalakšmí (Ma Joga Lakshmi),⁶⁰ Svámí Ánandatírtha (Swami Anand Teertha)⁶¹ a Svámí Santjavédánta (Swami Satya Vedant).⁶² Při přesunu do Oregonu se situace změnila. Radžníš se ponořil od roku 1981 do období mlčení a správa organizace hnutí byla předána do rukou Má Ánandašily.⁶³ Její vedení bylo smělé až troufalé a konfrontační (problematické). Rozpory a problémy se spíše stupňovaly, než aby se zmenšovaly. Zvětšovalo se neustále nepřátelství mezi Radžníšovým hnutím a okolní společností. „Hnutí samo o sobě bylo více hierarchické a autoritářské. Méně dělalo kompromisy s okolním světem.“⁶⁴

Komunita se zaměřila na budování „oázy v poušti“. Byl to velký ekologický experiment. Odpady se zpracovávaly ze 70%, zatímco běžné město v Americe v té době bylo schopno zpracovat odpad jen z 5%.⁶⁵ Shromažďování dešťové vody a její rozvod po polích, vznik zelinářských a mléčných podniků

57 Parafraze podle HOFMANOVÁ, O.. *Osho ...* s. 52, 53.

58 Tamtéž, 84 s..

59 Parafraze podle HOFMANOVÁ, O.. *Osho ...* s. 84, 85.

60 V sanskrtu je Má Jógalakšmí, v moderní Hindštině Má Jóga Lakšmí a v angličtině užívaná jména Ma Joga Lakshmi.

61 Transkripce v sanskrtu je Svámí Ánandatírtha, v hindštině Svámí Ánand Tírtha a v angličtině Swami Anand Teerhta.

62 Transkripce v sanskrtu je Svámí Santjavédánta, v hindštině Svámí Satja Védánt a v angličtině Swami Satya Vedant.

63 Transkripce v sanskrtu má dva způsoby Má Ánandašilá nebo Má Ánandašila. V hindštině je transkripce Má Ánand Šila a v angličtině Ma Anand Sheela.

64 Parafraze podle AVELING, Harry. *Osho Rajneesh and His Disciples...* in Introduction s. xix – xx, citace tamtéž, s. xx. Psychodynamika tohoto konfliktu je analyzována v esejích od Carl Latkina, kapitola 14 a 15.

65 Podle informací z HOFMANOVÁ, O.. *Osho ...* s. 85. Autorka čerpala z knihy MA PREM SHUNYO (Má Prémašúnja), *Diamantové dny s Oshem*. (Více údajů nemám, př. stránku citace nemám).

přináší soběstačnost komuny.⁶⁶

Kde vzniká spor s okolím? Záměrem po příchodu do Oregonu bylo vybudovat společenství míru a poskytnout tuto nabídku okolí, spolupracovat s ním. Avšak již za rok se objevil zmatek a boj. Společenství chtělo vybudovat služby a aktivity více společné pro město, více veřejné. Konflikt se stupňoval do hořkého nepřátelství. Oficiální problém byl hned v několika směrech. Boj s okolím podpořily například demonstrace v blízkém Madrásu (50 km od Radžníšpuramu), kam se přesunuli příznivci Osha a kde demonstrovali za individualitu a skupinu, za hnutí. Demonstrace byla potlačena vstupem oblastního prokurátora. Příznivci dostali zákaz vjezdu do města Madrás.⁶⁷

Zájem o změny postojů vůči městu řešili příznivci například tím, že se snažili dostat do funkcí státní správy města a hlasováním zaregistrovat obec Radžníšpuram v oblasti Wasko (1982). Proti tomuto podala hned společnost „1000 přátel Oregonu“ žalobu. Prokurátor státu zpochybnil právoplatnost registrace a moc takto ovlivňovat dění okolí. Stěžejním důvodem byla samotná registrace, která byla v rozporu s ústavou Spojených států, s tezí o oddělení státu a církve. Radžníš nebyl s tímto důvodem spokojený. Snažil se ukázat, že komuna v Oregonu podle jeho mínění nemá Boha, ani modlitby, ani papeže.⁶⁸ Tázal se tedy úřadů: „Jáké náboženství máte na mysli?“⁶⁹

Spojené státy americké jsou na jedné straně velmi nábožensky pluralitní zemí, na druhé straně je místní způsob života podmíněn puritánským sklonem k moralizování. Názor vedení nesouhlasil s životem oregonské komuny. Možná se komuna opravdu snažila žít co nejekologičtěji, co nejzávisleji a nejsvobodněji. Ale síla státního uspořádání a dodržování zákonů v Americe má velký vliv a nechce žádný odpor. Navíc v oblasti Oregonu mohlo být více křesťanů, než jiného vyznání. A jak je známo, Radžníš byl velmi kritický vůči křesťanům, proto není divu, že ho nazývali Antikristem. Sám možná nechtěl,

66 Parafraze podle HOFMANOVÁ, O.. *Osho...* s. 84.

67 Parafraze podle LARKIN, Carl. *From Deceit to Voice, Social Control and Intergroup Conflict at Rajneeshpuram*, s. 311 – 333 z roku 1991, kapitola 14, in AVELING, Harry, *Osho Rajneesh and His Disciples, Some Western Perceptions ...* s. 314, 315. Chtěla bych upozornit, že nevím, zda v Americe opravdu existuje město Madrás. Parafrazuji autora.

68 Parafraze podle HOFMANOVÁ, O.. *Osho ...* s. 84 – 85.

69 Tamtéž, s. 86.

aby byl Radžníšpuram viděn jako náboženství, ale obrázek komuny tak v očích jiných lidí přesto vypadal. Možná neměli Boha, měli ale podle okolí charismatického vůdce. Modlitby jako mají křesťané neměli. Byli tu ale různé druhy meditací, které svou atraktivní jinakostí mohly vzbuzovat různé pocity. I dnes se religionisté opět začínají dohadovat o definici náboženství. Možná se časem změní pohled na pojem náboženství. Zejména na tzv. východní náboženství a náboženská hnutí – indická náboženství, buddhismus a množství hnutí vznikajících na jejich základech s příměsí esoteriky.⁷⁰ V současnosti je však Radžníšova komuna označována jako nové náboženské hnutí.

Další možnou příčinou kritického pohledu okolí bylo vybuchnutí bomby v hotelu v Portlandu v roce 1983. Patřil komuně. Zvýšil napětí. Vytvořil se bezprostřední boj a postoj okolní společnosti k takto působícímu společenství „Míru pomocí poloautomatických zbraní“. „V roce 1984 pracovalo v právním oddělení Radžníšpuramu již více než 200 pracovníků, kteří se zabývali desítkami soudních sporů.“⁷¹ Podle Oxany Hofmanové je dnes již dokázané, že za většinou těchto soudních procesů stála přímo Reaganova vládní administrativa. Přáním bylo, aby Radžníš odešel.

Později byly vyslyšeny žádosti proti společenství, a sice že byl Radžníšpuram ilegálně založen. A 11. prosince 1985 prohlásil vrchní soud rozsudek. Existence města Radžníšpuram je přestupkem proti ústavnímu zákonu o odluce státu a církve.⁷² Další výstavba města byla zamítnuta úřady a prokurátorem. Guvernér oblasti doporučoval, aby příznivci Radžníše odešli, mají-li problémy s místními obyvateli.

14. srpna 1985 opustila Šíla spolu s asi 15 až 20 členy vedení Radžníšpuram. Hned poté byli odsouzeni Radžníšem. Obvinil je hned z několika zločinů: a to z pokusu otrávit salát salmonelou a dále úmysl spáchat a řídit vraždu uvnitř společenství. To bylo také zaznamenáno u generálního zástupce. Tyto zvraty nenastaly uvnitř komuny až na jaře 1984, podhoubí měly

70 Používám pojem esoterika, ale když cituji název knihy, pojem zachovávám. In OSHO. *Psychologie ezoteriky*. Překlad z angl. M. Majtánová. Bratislava: Eugenika, 2001. 206 s.

71 In HOFMANOVÁ, O.. *Osho...* s. 86,87.

72 In AVELING, Harry. *Osho Rajneesh and His Disciples...* s. 314, 315.

již dříve. Oficiálně byly však i tyto informace utajovány až do pádu Radžníšpuramu.⁷³

„Po měsíci, co Šíla odešla, byl Radžníš zatčen v Charlotte, v Severní Karolíně, když údajně prchal ze země. 14. listopadu 1985 opouští Spojené státy.“ Měl opustit zemi podle dohody se soudem, a to za pořádání podvodných svateb pro cizince (příznivce), aby mohli zůstat v USA. Po odchodu Radžníše nebyla komuna dlouho ekonomicky životaschopná, členové měli opustit místo, jak jen to nejdříve šlo. V roce 1988 byl ranč prodán za 4,3 miliony dolarů.⁷⁴

O komunitě v Púně v prvním období bychom velmi obecně mohli hovořit jako o období experimentů s dynamickou meditací a o tzv. „encounter skupinách“. O Oregonské komunitě můžeme hovořit jako o období „karmajógy“ nebo spíše je označováno jako tzv. „vnitřní rozjímání“.⁷⁵ Oddaní zde byli prací velmi zatížení. Pracovali zřejmě i více než 12 hodin, 7 dní v týdnu. Dokázali vytvořit komunu, úřady označovanou až za teokracii Radžníše. Podařilo se vybudovat síť dopravy, vlastní policii „Radžníšovy mírové síly“,⁷⁶ podle Tycha vycvičenou poradci z Izraele, Švýcarska a Jihoafrické republiky, letiště a přehradu na vodu.⁷⁷ O Radžníšovi samotném píše Tycho i Eckart Floether a Eric Pement jako o člověku, který začal v té době velmi lpět na penězích, které dokázal nekontrolovatelně utrácet za rolls-royce a drahá roucha. Vliv komuny sílil i v místní politice. Snahou bylo odtrhnout se od vládní moci a vytvořit úplně nezávislou komunu. Členové komuny podle Tycha obsadili místní radnici správního městečka kraje – Antelope. Podle místních starousedlíků a státu to byl krok k naprosté teokracii, která nebyla slučitelná s ústavou americké vlády. Omezení komunity nastalo až v roce 1985, po uprchnutí Má Ánandašily (Sheela Silverman-Birnstielové), která byla v době mlčení Radžníše jeho zástupce ve vedení správy komuny. Byla finanční ředitelka a zároveň zřejmě blízká přítelkyně Radžníše. Radžníš se dostal se Šílou do konfliktu, který přerostl až

73 Parafraze a citace podle AVELING, Harry. *Osho Rajneesh and His Disciples...* s. 314, 315.

74 In AVELING, Harry. *Osho Rajneesh and His Disciples...* s. 316.

75 Podle TICHŮ, A. P.. *Tak mnoho cest ...* s. 240.

76 Orig. název v angličtině je Rajneesh Peace Force.

77 Parafraze podle TICHŮ, A. P.. *Tak mnoho cest ...* s. 239.

ve vzájemné trestní oznámení. O sporu hovořil každý z nich ze své pozice. Šíla uvádí, že Radžníšovy požadavky na luxus přesáhly v určité době její meze. Přestal být v tomto ohledu soudný. Jeho nároky nebyly možné ani ze strany prázdné pokladny komuny, která neměla v té době již na běžné základní potřeby a svůj chod. Oba byli posléze zatčeni a postaveni před soud. Podle zpráv ze strany příznivců Radžníše, byl vězněn pod jiným jménem i přes jeho špatný zdravotní stav. Při soudu ohledně této záležitosti vyvážl Radžníš lépe, než-li Šíla. Dostal pokutu ve výši 400 000 amerických dolarů za nelegální sňatky, které v Oregonu uzavíral. Druhým postihem byla deportace z USA. Šíla byla též „odsouzená a jako součást trestu dnes vede penzion pro nemocné Alzheimerovou chorobou ve Švýcarsku.“⁷⁸

Ze strany Radžníše je zde také pohled na spor se Šílou. V roce 1984 se Radžníš rozhodl opět začít mluvit a pořádat přednášky. Šíla prý nesouhlasila, přála si, aby zůstal v mlčení a lidé stále spíš pracovali. Jeho přednášky, které měly být natočené v jeho soukromí a promítány v halách, by zabraly denně spoustu času a na práci by ho zbývalo méně. Šíla se také podle slov Radžníše obává o jeho zdraví. Dne 14. září 1985 odjela do Německa i se svými příznivci. Vzápětí se začaly ukazovat problémy a zločiny. Mezi nimi byl i pokus otrávit Radžníšova osobního lékaře, organizování výbuchu blízko úřadu pozemkového vlastnictví, odposlouchávání členů komuny apod. Radžníš navrhl spolupráci federálnímu a státnímu vyšetřování.⁷⁹ Podle Radžníše o těchto zločinech on nevěděl. Ve stavu mlčení se o tyto věci zřejmě nestaral. Mlčení pro něho bylo možná důležitější. Jako by se probral ze spánku a najednou se ptal, proč lidé nestáli za svou svobodou, proč se nechali manipulovat do podřízenosti vedení? Celou situaci vypráví Má Prémašúnja (Ma Prem Shunyo)⁸⁰ v knize *Diamantové dny s Oshem*. Byla na blízku Radžníše, také byla vězněna. Podle jejích slov byl po nějaké době ášram obklíčen národní gardou. Radžníš se proto rozhodl odletět přes celou zemi do města Charlotte v Severní Karolíně. Nebyl však v bezpečí, na letišti ho zatkli i s jeho nejbližšími, a ačkoliv

78 Parafraze a citace podle TYCHO, A. P.. *Tak mnoho cest ...* s. 240.

79 Parafraze podle HOFMANOVÁ, O.. *Osho...* s. 88-9.

80 Transkripce v sanskrtu je Má Prémašúnja, v angličtině Ma Prem Shunyo.

hledali původně jiné osoby, než které byly v Radžníšově doprovodu, všichni byli vzati do vazby. Podle Má Prémšúnjy byl Radžníš stále klidný, stejně jako když šel na přednášku. Byl vězněn po dobu dvanácti dní v izolaci spolu s infekcí nakaženým spoluvězněm.⁸¹ Později se ukázalo, že Radžníš byl vězněn zřejmě záměrně. Britští specialisté předložili závěr, že mohl být otráven thaliem. Je to jed, který se po aplikaci po několika dnech rozloží a není možné ho analyzovat. Byla vytvořena hypotéza, že Radžníšovi byl tento jed po menších dávkách podáván a záměrně byl vězněn více dní, aby se nedalo nic moc zjistit.⁸²

Při vlastním soudu se na radu svých právních zástupců Radžníš přiznal. A to „v rámci takzvané Alfredovy klauzule, která je podle knihy Oxany Hofmanové příznačná pro americký právní systém, na jejím základě se člověk mohl přiznat k obvinění a zároveň si podržet svou nevinu.“⁸³ Radžníš byl obviněn z porušení třiceti čtyř imigračních zákonů. Například z organizování výroby tisíců kusů vadného zboží, přinejmenším „jednoho určitě.“ Přestupkem také byl příjezd Radžníše do USA se záměrem vytvořit nové místo pro meditace. A to z důvodu, že jeho ášram v Indii k tomu byl již malý.⁸⁴

Dále dostal pokutu 400 000 dolarů za dva velké přestupky a byl deportován ze země. Podle Oxany Hofmanové se konala speciální tisková konference, na které prokurátor Charles Turner vystoupil s prohlášením, že Radžníš neudělal žádné přestupky. „Chtěli jsme zničit tu obec. V tom spočíval náš úkol.“⁸⁵ Ale to bylo možné jen, když Radžníš bude mimo ni.⁸⁶

Ve vztahu ke svým 99 rolls-roycům se obviněný vyjadřoval již dříve. Chtěl ukázat, že opravdu svobodný člověk může vlastnit a nezříkat se veškerého majetku a upadat do extrémní askeze? V diskusi ohledně vlastnění množství rolls-royců se vyjadřuje v dokumentu Světýlka (jiskry) z Oshova světa.⁸⁷ Radžníš vidí sám sebe jako zrcadlo, ve kterém se odráží tvář představ

81 Infekční lišej, HOFMANOVÁ, O.. *Osho ...* s. 91.

82 Parafráze tamtéž, s. 88-91.

83 In HOFMANOVÁ, O.. *Osho...* s. 92.

84 Parafráze podle HOFMANOVÁ, O.. *Osho...* s. 92.

85 Tamtéž, s. 93.

86 Parafráze tamtéž, s. 92-93.

87 Dokument, který pojednává o životě Osha a společenství, které se kolem něho vytvořilo. In *Glimses from the World of Osho*, Sadhama Foundation, zvukový záznam, (z osobní knihovny videozáznamů Bhagata J. Zeilhofera).

a přání příznivců. Takto také vidí svůj vztah k množství rolls-royců, „99 jich je málo. Moji lidé chtějí, aby jich bylo 365. Žádný nepoužívám déle, než-li hodinu denně.“⁸⁸ Radžníš si stojí za tím, že rád plní přání svých lidí.⁸⁹

14. listopadu 1985 odjíždí Radžníš do Delf. Hledal nové místo pro komunu. V té době bylo zamítnuto vízum pro Radžníšova osobního lékaře, pomocníka i služebnou. Radžníšovi měl být zabaven cestovní pas, pakliže nepřestane organizovat další tiskové konference a sešlosti s neosannjásiny. 3. ledna 1986 odletěl do Káthmandú (hlavní město Nepálu), kde mohl zůstat pod podmínkou nevystupování proti indickým náboženstvím. O pár dní později se Radžníš rozhodl pro cestu kolem světa. Měla to být zkouška, „kdo je přítel a kdo ne“. ⁹⁰

Postupně mu však nebyl umožněn delší pobyt hned v několika státech jako byli například Řecko, Švédsko, Švýcarsko, Anglie, Irsko, Španělsko, Uruguay. I na Jamajce, kde to na začátku vypadalo ze strany vlády velice slibně. Jeho pobyt byl odmítnut evropským parlamentem ve všech státech evropského společenství. Většina vlád různých států ho viděla jako hrozbu, nebo jako teroristu. Radžníš nepřijetí vykládal jako fakt, že „všechny takzvané demokratické státy se ukázaly jako loutky v rukách USA.“⁹¹

Například v Uruguay se ho také chystali přijmout. Vzápětí Radžníše deportovali. Podle Oxany Hofmanové a také zřejmě dle Má Prémšúnjy obdržela po deportaci Uruguay půjčku od USA v hodnotě sto padesát miliard dolarů.⁹² V Řecku by to pro stát bylo ohrožení zřejmě zejména náboženské. Proti Radžníšovi vystoupil biskup, který vydal brožuru o obvinění mystika z demoralizace mládeže.⁹³ Právě zde Radžníš uspořádal nedaleko hotelu přednášku hned po třech dnech pobytu. Opravdu rád provokoval.⁹⁴

88 In *Glimses from the World of Osho*, Sadhama Foundation, zvukový záznam, (z osobní knihovny video záznamů Bhagata J. Zeilhofera). Název nadace v sanskrtské transkripci je Sádhana.

89 Pokud bychom chtěli přesně spočítat množství rolls-royců, počty se různí, někdy se mluví o 91, Radžníš mluví o 99, jinde 96.

90 Parafráze podle HOFMANOVÁ, O.. Osho... s. 106, 107, citace tamtéž, s. 107.

91 Parafráze podle HOFMANOVÁ, O.. Osho... s. 106 – 112, citace tamtéž, s. 111.

92 Podle HOFMANOVÁ, O.. Osho... s. 93. Zdůrazňují, že v uvedené knize je opravdu sto padesát miliard dolarů.

93 Parafráze tamtéž, s. 107.

94 Informace ze strany Radžníšových příznivců.

Na začátku roku 1987 se Radžníš vrací do ášramu v Púně. Ášram postupně znovu vzkvétá a rozšiřuje se, získává podporu i zvenčí. Také jeho učení pokračuje. V prosinci roku 1988 guru opět více onemocněl. Jeho učení se v té době věnuje zejména nalezení středu. Tam, kde sídlí lidská přirozenost, Buddha. Dostal se k němu dopis jedné japonské jasnovidky, která v jednom z dopisů napsala, že v těle Radžníše žije Gautama Buddha. Radžníš toto potvrdil a rozhodl se vzdát titulu Bhagaván. Prohlásil, že nekonvertuje k buddhismu, „Buddha se pouze rozhodl použít jeho tělo, aby dokončil to, co nestačil.“⁹⁵ V souladu s proctvím Buddhy, o kterém Radžníš vypráví, se začíná označovat za buddhu Maitréju.⁹⁶ Po pěti dnech však podle slov Radžníše Buddha odchází. Důvodem byly některé rozpory ve způsobu života Radžníše a Buddhy. Svěřoval se, že všechny tyto dny ho bolela hlava. Zároveň říká, že ho příznivci mohou „nazývat Buddhou, ale ani ke Gautámovi, ani k Maitréjovi to již nebude mít žádný vztah.“⁹⁷ Začínají ho nazývat Zorba Buddha. Příchod Buddhy však podle Radžníše ukázal odchod starého a příchod „nového člověka“ tzv. „homo novus“. „Staré musí umřít, aby se narodilo nové.“⁹⁸ V nás všech je Buddha a Radžníš všechny prohlašuje za Buddhy. Zorba je zarostlý v zemi, je s ní spojený. Až vyčerpá pozemské požitky, uvědomí si jejich marnost. A pak v sobě objeví dřímajícího Buddhu. Ale ani Zorba ani Buddha nejsou celkem, jen polovinou. Zorba nemá duši a Buddha zase tělo. Setkání Zorby a Buddhy je setkáním země a nebe, viditelného a neviditelného, muže a ženy, sexu a extáze. Splynutím se objeví „nový člověk“, ten je svatý, ale není mnich. Podle Radžníše mnich utíká, trestá vlastní nezralost, napodobuje jen Buddhu. Buddha znamená probuzení, uvědomění si. Nová bytost je podle Radžníše všestranná, uvědomělá, má probuzené vědomí. Tento člověk by měl být též trojjedinou

95 Parafráze a citace podle HOFMANOVÁ, O.. *Osho...* s. 131. O znovu vtělení Buddhy píše také TYCHO, A. P.. *Tak mnoho cest...* s. 240.

96 Je třeba rozlišovat dva rozdílné pojmy. Jméno Gautama Buddha se používá s velkými písmeny. Ale podle indologů se u buddhy Maitréji použije malé písmeno (buddha), ve smyslu probuzený. Zejména zde na Západě se používá buddha s malým písmenem, v Indii je často užívané Buddha s velkým písmenem, někdy i jako vtělení boha Višnu. V knize od Oxany Hofmanové je používáno vždy velké písmeno (Buddha). Tedy správné použití písmen bude velmi diskutabilní. Používám tedy přejaté velké písmeno (Buddha), jen u buddhy Mairéji malé písmeno.

97 In HOFMANOVÁ, O.. *Osho...* s. 133.

98 In HOFMANOVÁ, O.. *Osho...* s. 133.

bytostí – mystikem, básníkem a vědcem. Jako mystik vnímá přítomnost božského okamžiku, jako básník oslavuje božský princip a jako vědec zkoumá projevy božského principu.⁹⁹ Tuto trojjedinnost je možné nalézt ve svém středu, který je Buddhou, naší přirozenou podstatou.

V této etapě života, vlastně poslední (1989-1990), působí pod jménem *Osho*. Pod tímto jménem, které v překladu podle Radžníše ze staré japonštiny znamená „*Oceán, ten, kterého nebesa obdivují a zasypávají květy*“. Desítky jeho knih tak dnes nesou právě toto jméno a k němu se také hlásí i současní neosannjásinové. Sám však říká, že nejde o žádné jméno, spíše o „bezejmennou realitu“. Chtěl u všech svých dosavadních knih přejmenovat autora z Bhagavána Radžníše na Osha. „Přijde doba, kdy lidé zapomenou, že žil někdo, koho nazývali Radžníš. Zůstane jen Osho.“¹⁰⁰

V srpnu 1989 uvádí Osho například novou meditaci *Osho Bílá róba bratrství*.¹⁰¹ Všichni neosannjásinové, kteří přicházejí na večerní daršany (daršana)¹⁰² si oblékají bílé róby. Osho říká, že „v těchto róbách dochází k mystickému hromadění energie; den ode dne se vytváří větší a větší potenciál.“¹⁰³ Bílé róby tak částečně nahradily dříve užívané tmavě červené (bordó). Bílé róby nosí někteří neosannjásinové i dnes, zejména v Osho mezinárodním meditačním středisku v Púně.¹⁰⁴

Od jara 1989, v posledním roce svého života, se Osho devět měsíců připravoval na smrt. Na podzim poté začal podnikat příslušné kroky v souvislosti s chodem komuny po jeho smrti. Jeho přáním bylo přeložit jeho knihy do angličtiny, chystal úkoly pro jeho nejbližší, kteří pomáhali vést komunu. Ty ustanovil takzvaným „vnitřním kruhem“. Jeho zdravotní potíže se zvětšovaly. Domníval se, že jde o černou magii, napaden byl jeho žaludek a nemoc měla pokračovat až do centra hary.¹⁰⁵ Po hlubším vyšetření z vlasů, krve, moči a

99 Parafráze podle HOFMANOVÁ O.. *Osho...* s. 136.

100 Citace a Parafráze tamtéž, s. 19.

101 Orig. Osho White Robe Brotherhood.

102 Transkripce v sanskrtu je daršana, druhý způsob používaný v ČR je daršan -ustálený.

103 In *Životpis Osha* [online], (citace 8.5.2008). Dostupné z WWW <<http://www.osho.tady.info/osho/zivotpis.php?PHPSESSID=21dbe96e956ae81c16507fdb8f3138c8>>.

104 Podle rozhovoru s Ábhou (Abhou) K. Hastrdlovou 18. 5. 2008.

105 Hara - centrum pod pupkem, v některých náboženských směrech (příklad zenbuddhismu) je to energetický střed bytosti. Haru jako střed bytosti používá také například shia-tsu nebo nové terapeutické a

rentgenových snímků se v Londýně zjistilo, že jde zřejmě o trvalé poškození těžkými kovy - zřejmě thaliem. Odkryl se tak fakt, že pokus o vraždu ve vězení po ukončení Radžníšpuramu má stále vliv.¹⁰⁶

Osho zemřel večer 19. ledna 1990, jeho tělo bylo spáleno a popel byl umístěn doprostřed sálu Čuang-c' u. Byla zde připevněna i destička s nápisem: „Osho se nikdy nenarodil, nikdy neumřel, pouze byl hostem na této planetě od 11. prosince 1931 do 19. ledna 1990.“¹⁰⁷ Text sám nadiktoval několik měsíců před svou smrtí. Má své místo na většině webových stránek Osho meditačních centrech. Tato citace je také jako motto v některých Oshových knihách. O jeho posledních chvílích života lze číst i na internetových stránkách.

„Během druhého lednového týdne Oshovo tělo viditelně zesláblo. 18. ledna je natolik fyzicky slab, že nemůže dojít do haly Guatama Buddhy. 19. ledna má nepravidelný puls. Jakmile se jeho doktor zeptal, zda-li má připravit vše pro srdeční resuscitaci, Osho odpověděl: "Ne, nechte mě jít. Existence rozhodla, že nadešel čas." V pět odpoledne opustil své tělo. Za dvě hodiny bylo jeho tělo přeneseno do haly Guatama Buddhy, kde probíhaly oslavy. Pak bylo přeneseno ke kremaci. O dva dny později byl jeho popel přemístěn do Osho mezinárodní komuny do Samádhi v hale Čuang-c' u.“¹⁰⁸

experimentální metody jako aquawellness nebo watsu (terapeutické techniky v teplé vodě). Někteří terapeutové jsou příznivci Oshova učení.

106 Byla tak podpořena hypotéza z Oshovy strany. Právě thalium byl Oshovi zřejmě podáván ve vězení, kdy Osha ukryli pod jménem David Washington.

107 Parafráze podle HOFMANOVÁ, O.. *Osho...* s. 138-141, citace tamtéž, s. 141.

108 In Životopis Osha [online], (citace 8.5.2008). Dostupné z WWW <<http://www.osho.tady.info/osho/zivotopis.php?PHPSESSID=9e11c0fee8227a23385ace800e5e8386>>.

2. Kontroverzní témata – od počátku k dnešku

Většina problematických témat byla v minulosti nahlížena a rozebírána hlavně v období prvního ášramu v Púně a dosti ovlivněna obdobím komuny v Oregonu. Stěžejní studie k této problematice jsou publikace *Moonovy Sestry, Kršnovy matky, Radžníšovi milovaní, Ženské role v novém náboženství*¹⁰⁹ od Susan J. Palmerové, dále *Radžníšovy spisy, Studie v novém náboženském hnutí*¹¹⁰ od editorů Susan J. Palmerové a Arvind Sharmeho. Velmi obsáhlá je také studie *Osho Radžníš a jeho žáci: Západní postřehy*, jejíž editorem je Harry Aveling.¹¹¹ Prezentace minulosti o Radžníšovi a komunách podle mého názoru často ovlivní pohled kritiky a společnosti. Pakliže se dostane do dalších období, uvízne pro změnu na konci života Osha. O současném dění ví neosannjásině a lidé inspirovaní Ošem, kteří navštěvují Osho meditační středisko v Púně nebo různá centra po světě. Ale kritika, společnost a i religionistika jsou většinou stále v tématech minulosti a nesledují už tolik dynamický vývoj příznivců Osha. V současné religionistice se dočteme nebo uslyšíme jen okrajově o dnešním dění a většinou velmi obecně o dvou Osho meditačních centrech v ČR. Kritika jakoby ustrnula na extrémnějších stránkách hnutí, stále je dokola zdůrazňuje, ačkoliv centra a neosannjásinové již žijí odlišným způsobem života. Jaká jsou tato témata, na která je zaměřená téměř celá pozornost společnosti, kritika i religionistika? Mezi těmito tématy bych zdůraznila roli *sannjásy versus neosannjásy*, podkapitolu *Svoboda a zodpovědnost, Osho a sexualita, sexualita v Osho komunách a centrech, Náboženství versus nenáboženství, Osho a ekologie, lidská práva a Osho a knihy*.

109 Orig. Moon Sisters, Krishna Mothers, Rajneesh Lovers. Women's Roles in New Religions. In PALMER, S. J.. *Moon Sisters, Krishna Mothers, Rajneesh Lovers: Women's Roles in New Religions*. New York: Syracuse University Press, 1994. 287 p.

110 Orig. The Rajneesh Papers. Studies in a New Religious Movement. In PALMER, Susan J.; SHARMA, Arvind. *The Rajneesh Papers: Studies in a New Religious Movement*, 1st. ed.. Delhi: Motilal Banarsidass publishers private limited, 1993. 188 p.

111 Důležitou studií je také AVELING, Harry. *Osho Rajneesh and His Disciples: Some Western Perceptions*. 1st. ed.. Delhi: 1999. 441 p.

2.1. Sannjása versus neosannjása

Zasvěcení do stavu neosannjásina má o něco jinou podobu než jak je tomu v tradičních indických náboženstvích. Podle Zdeňka Vojtíška neosannjása¹¹² (tj. Sannjása podle Osha) chce oddělit sannjásu budoucnosti od sannjásy minulosti. Na rozdíl od tradičního aktu - čtvrtého stavu, ve kterém se muž vzdává svého majetku i postavení a všech vztahů a odchází do ústraní, a dále dodržuje celibát, tzv. „noví sannjásinové se zřikají světem vnucených konvencí (náboženství, bramánismu, Boha i posvátných knih). Osvobozují se od všeho, co je vnuceno z vnějšku. Mají žít podle sebe. Neosannjásin podle Osha nosil oranžové nebo červené roucho (od roku 1970 až do roku 1985), málu (růženec) s medailónkem Osha a nové jméno, které dotyčnému bylo vybráno. Odděluje ho od jeho předcházející části života.¹¹³ Zasvěcení Radžníšem spočívalo v přitlačení palce na šestou čakru, které prý způsobí otevření třetího oka. Podle reakcí nově vzniklých neosannjásinů to pro ně byl velký zážitek, který někteří popisovali jako znovuzrození.

Po smrti Osha je stále možné stát se neosannjásinem. Nejjednodušší je návštěva instituce pro iniciaci v Púně (Institute of Initiation), kde se žádá o neosannjásinské jméno. O jméno lze žádat také na dálku. Stačí stáhnout si formulář z internetu a vyplnit ho. Má na něm být fotografie žadatele a razítko Osho meditačního centra. Asi tak před 8 lety trvalo vyřídit žádost 2 měsíce. V současnosti je možné použít rychlejší cestu, vyřízení žádosti přes email. Podrobnější informace o neosannjásinském jméně jsou k dispozici u Bhagata nebo Svámího Ánandašúnjama (Swami Anand Shunyam).¹¹⁴

O neosannjásě pohledem zevnitř hovoří Bhagat: „Jde hlavně o vědomé rozhodnutí žít vědomější život, jedno zda v rámci rodiny, nebo sám. Také o

112 Sannjása i neosannjása, oba výrazy používám ve smyslu aktu. Nikoli osoby.

113 U všech mužů jméno začínalo „Svámí“, u žen „Má“. V letech 1985-6 hovoří Osho o způsobu vybírání jmen. Důležité je sledování hlavních kvalit adeptů, o kterých pak nové jméno vypovídá a nese novou vibraci. Parafraze podle HOFMANOVÁ, O.. Osho... s. 47.

114 Většina neosannjásinů používá překlad jmen v angličtině, nikoliv sanskrtu. Příkladem je anglická transkripce jména je Swami Anand Shunyam, kdežto v sanskrtu Svámí Ánandašúnja nebo Svámí Ánandašúnjam, v hindštině pak Svámí Ánand Šúnjam. Odstavec je parafrazí podle NISHKAM (Niškáma). *Jak získat sannjásinské jméno* [online], (citace 15.4.2008). Dostupné z WWW <<http://www.osho.tady.info/prispevky/clanek.php?sid=92>>.

místo nejde, zda v centru nebo komuně.“¹¹⁵Jiní neosannjásinové vidí i velkou změnu v novém jméně, přijímají tak sami sebe jako „nového člověka“. Proběhl proces transformace, změny.¹¹⁶ „Nový člověk“ je symbolika pro sjednocení západního postoje člověka (hojnost, materiální zajištění, pracovní růst) a východního (duchovní a duševní rozvoj, bohatství – osobní růst, sebepoznání vedoucí k osvícení). Neosannjásin se vědomě snaží o sebepoznání, vnitřní osobní růst, ale zároveň se přitom nezříká hojnosti a výtěžků západního způsobu života, naopak se snaží o vzájemné propojení a integraci. Pro dalšího dotazovaného muže bylo přijetí nového jména vykročení k větší mužnosti. Jeho původní jméno bylo podle vyložené symboliky spíše měkčí a ženštější.¹¹⁷

2.2. Otázka svobody a zodpovědnosti

Osho vnímal sama sebe jako hledajícího, který pátrá po duchovní cestě růstu, která vede několika životy. Pro duchovní hledání je třeba, aby se člověk rozhodl pro absolutní zodpovědnost. Jen přijutím toho, že člověk je zodpovědný sám za sebe a za svůj duchovní stav, je možné vykročit. O Bohu mluví jako o energii, která se jeví podle nezvratného zákona. Změnou sebe sama je možné pokročit. A to transformací k vyšší podstatě. Proto vyzdvihuje meditaci, ve které se každý může měnit, nad modlitbu, kdy zodpovědnost nad sebou člověk propůjčuje Bohu.¹¹⁸ Podle Radžníše je tu důležitý objev: „Bůh je čistá energie, ale čistou energií je i v nás skrytá kundalíní. To je Bůh skrytý v každém z nás.“¹¹⁹

S přijetím zodpovědnosti za sebe sama souvisí také problematika oběti a manipulátora. Například rodinné konstelace svou jasnou metodou odkrývají oba postoje. Každý vztah vzniká mezi dvěma lidmi. A každý takový člověk, který vstupuje do jakéhokoliv vztahu má zodpovědnost za svou část vztahu – za svou půlku. Jestliže tuto hranici někdo překračuje, stává se manipulátorem druhé strany. Ale pozor, také ta zmanipulovaná strana vztahu k tomuto dala svůj

115 Podle rozhovoru s Bhagatem z 3.4.2008.

116 Podle rozhovoru s Ábhou (Abhou) 18.5.2008.

117 Podle rozhovoru s Mirkem z 31.12.2007.

118 Parafráze podle HOFMANOVÁ, O.. *Osho...* s. 102, 103.

119 Tamtéž, s. 103.

vědomý nebo nevědomý souhlas. Osho také hovořil podobně o zodpovědnosti za sebe sama. Někteří možná namítnou, vždyť docházelo k různým problémům v komunitě například v Oregonu. U některých příznivců se objevili psychické problémy v souvislosti s životem a technikami v komunitě. Čím to bylo způsobeno, kdo má za toto zodpovědnost? Předně bych chtěla poznamenat, že nejsem terapeut ani psychoterapeut, psychiatr a také se nechci stavět do role soudce. Jen bych ráda ukázala některé z pohledů na toto téma. Například Zdeněk Vojtíšek o této problematice píše: „Radžníšovo učení není považováno za autentické z hlediska hinduismu a za bezpečné z hlediska psychoterapie.“¹²⁰

Domnívám se, že Radžníš nebo později Osho se nesnažil o autentičnost svého učení coby proudu indického náboženství. Naopak svým postojem často dával najevo, že odmítá a nechce vytvářet žádné náboženství. A také neosannjásinové a lidé inspirovaní Oshem si za tímto stanoviskem stojí. Je fakt, že v období, kdy byly velké komunity, jejich velikost nabádala k větší organizovanosti celku. Komunita tak navenek opravdu působí jako uzavřené náboženské či spirituální hnutí. Z jiné strany se dívají religionisté, lidé z jiných oborů či obecně společnost, kteří vidí z pohledu zvenčí ať komunitu nebo centrum jako nějakou skupinu zaměřenou na spirituální rozvoj či nové náboženské hnutí. Co se týká stránky skupin importovaných terapií i aktivních Osho meditací a Osho meditačních terapií je fakt, že experimenty s některými technikami byly zpočátku možná opravdu experimenty a v některých rysech byly možná nezvladatelné pro některé psychicky labilnější osoby.¹²¹ K tématu v pozdějším období oregonské komunity, na konci které vrcholily některé problematické stránky komunity, se vyjádřil také Bhagat J. Zeilhofer: „V době, kdy se o komunitu starala Šíla se viditelně změnila energie uvnitř komunity. Začali přicházet i lidé ne za osobním rozvojem, ale spíše kempovat. Také si někteří lidé pletli komunitu s klinikou.“¹²² Jedno z opatření, které v rámci této problematiky používá Meditační centrum Osho Shangri La dnes, je prohlášení

120 VOJTÍŠEK, Z.. *Encyklopedie nových náboženských směrů v ČR.* s. 335.

121 Otázkou je, kdo je to psychicky labilnější osoba. Zde by bylo třeba odborníka. O tom, zda byly nějaké vstupní podmínky ohledně psychického a zdravotního stavu příznivců v Púně nebo Oregonu jsem nenašla informace. Podle problémů, které nastaly, se domnívám, že nebyly.

122 Podle rozhovoru s Bhagatem J. Zeilhoferem z 3. 4. 2008.

o účastnické dohodě v přihlášce, kterou musí každý účastník jakéhokoliv programu potvrdit svým podpisem.

„Podotýkáme, že pro některé lidi, zvláště ty, kteří v minulosti měli psychické problémy, mohou být některé programy fyzicky nebo emocionálně náročné, stresující. V případě jakýchkoli pochybností doporučujeme konzultaci s lékařem.... Každý účastník nese sám za sebe plnou odpovědnost, včetně chování k ostatním osobám v místě programu a/nebo k účastníkům zvolené akce.“¹²³

V době ášramu v Púně nebo Radžníšpuramu zřejmě ošetření této situace nebylo. Myslím si, že je také zásadní dívat se na dnešní stav a vidět jasný posun a odklon od některých rysů komuny či centra.

S tématem odpovědnosti souvisí také téma dav versus individualita. Síla davu strhává, většinou nevědomě, pozornost lidí, kteří souhlasí s tím, že v dané chvíli nejsou za sebe plně odpovědní. Osho ve svých promluvách často vyzýval k vystoupení z davu a směřování sebe sama skrze individualitu.

Téma je možné v širším smyslu ukázat na knize *Radžníšovo písmo Svaté aneb mystik, bohové a jejich proroci*. Tento text je považován za skandálně revoluční. Byly zde úvahy o Zarathuštrovi, Buddhovi, Kristovi. Snaží se odhodit všechna náboženství i Boha. Radžníšovou snahou bylo ukázat na nový vztah k člověku, jakožto náboženské podstaty. Ta se objevuje, když jsou strženy a odebrány všechny společenské konvence, ale i náboženské představy. „Tradiční víru hodnotil jako slepé otrocké podřizování se vnucené ideologii a raději doporučoval střízlivě hodnotit všechny projevy života, samostatně poznávat pravdu i sebe sama.“¹²⁴ Stavěl proti sobě význam náboženství a význam individuality každé lidské osobnosti. Ukazoval, jak často náboženství nebere člověka celistvého, ale vytváří a podporuje boj mezi oslavou ducha a podřízeností a odsuzováním těla. Poukazuje na fakt, že hodně náboženství, považují lidský život na Zemi za odplatu (odplata za smrtelné hříchy – například křesťanství). Lidé čekají na vysvobození, na slibnou odměnu v jiném světě. Radžníš chce brát člověka jako jeden celek – jednotné tělo a

123 Část účastnické dohody v přihlášce. Přihláška in Meditační centrum Osho Shangri La[online], (stažení 2. 11. 2007, citace 18. 5. 2008). Dostupné z WWW <<http://shangrila.sannyas-on.net/prihlaska.php>>. Celá přihláška je zde ke stažení, uvádím ji v příloze.

124 In HOFMANOVÁ, O.. *Osho...* s. 55.

vědomí, člověk i tento svět jsou v jednotě. Také chtěl, aby jeho učení neměnili jeho příznivci na dogma. Nechtěl prý uctívání a dogmata. Vždyť se jim celý život vzpouzel. Skutečně zbožní lidé nepotřebují dogmata. Chce obcházet všechna uměle vytvořená náboženství a poznat to jedno – přirozené náboženství. Vyznávají ho stromy, hory, řeky i hvězdy. Nachází se v každém člověku i v Radžníšovi, je všude.¹²⁵

Na jedné straně je tu tedy stanovisko rušit systém, dogmata společnosti, vyjít z davu a být individualitou. Na druhé straně zřejmě ne všichni neosannjásinové dokázali hned zpočátku vyjít plně z davu a být sami sebou, individualitou. Byl to spíše delší proces. Byla tu podpora skupiny, zároveň však v době oregonské komuny se zvětšovala síla velkého množství lidí, které mohlo strhnout pozornost k davu. Tuto sílu davu podporovala také převaha zaměření komuny i její vedení (v té době Radžníš mlčel a o vedení komuny se stará Šíla s užším kruhem lidí). Domnívám se, že jestliže do komuny začali více mířit i lidé, kteří sem nešli s postojem „chci za sebe převzít plnou zodpovědnost“, ale lidé, kteří si chtěli spíše užívat a kempovat, pak bylo snazší převážít mísky vah na druhý pól síly davu.

Také některé kritické pohledy hovoří o komunách (z pohledu kritiky a těchto pramenů hovoří jako o hnutí) jako o následování Radžníše, kdy lidé vstupují do ášramu, nechávají se jím vést. S tím souvisí téma odevzdanosti. Souvisí s rolí neosannjásina a se vztahem mistr a žák. Téma odevzdanosti je také v jádru individuální záležitosti. Je to téma diskutované v mnohých společenstvích, spirituálních a náboženských hnutí. Je zde odevzdání se transcendentní síle uvnitř člověka.¹²⁶ Tato síla se ostřeji manifestuje v mistrovi a žák se jí odevzdává a nechá se jí vést. Někdy dochází také k odevzdanosti v jiných rovinách jako v rovině materiální, kdy například mnich odevzdává společenství, do kterého vstupuje, celý svůj majetek. Také některé zprávy hovoří o tom, že odevzdávání majetku probíhalo například v prvním období

125 Podle HOFMANOVÁ O.. *Osho...* s. 54-7.

126 Tu lze také nazývat jinými pojmy. V prostředí indických náboženství je to átman, božská podstata či brahman, absolutní božská podstata. U buddhismu je to někdy prázdnota či buddhovská přirozenost atd.

ášramu v Púně.¹²⁷

S tématem této podkapitoly ještě souvisí téma organizovanost versus neorganizovanost komuny či společenství Radžníše a později Osha. Podobně jako Radžníš poukazoval na vyjití z davu a směřování „nového člověka“ jako individuality, tak také dával přednost tomu, aby komuně byla odebrána role náboženskosti.¹²⁸ S tím také souvisí rozlišování dalších rolí, jako je potřeba organizovanosti v původním ášramu, později ve větší komuně a ještě později Osho centrech či menších Osho komunitách. Zpočátku byl kladen důraz Radžníšových slov na úplné vyvázání se ze společenských nevědomých postojů i s důrazem na větší liberálnost, v některých rysech možná až anarchii. S narůstajícím množstvím obyvatel v ášramu v Púně bylo však potřeba nějakých pravidel a tedy potřeba organizovanosti. Okruh nejbližších kolem Radžníše se o toto začal starat. (V letech 1974 až 1977 se výrazně zvyšuje počet neosannjásinů.)¹²⁹ Později v období Radžníšpuramu (oregonské komuny) vedení a organizovanost vrcholí, bohužel extrémem, který je jedním z příčin rozpuštění komuny.¹³⁰ Rozpuštění komuny je ale také impulsem pro hledání nových cest ve způsobu života a hlavně vedení komuny či center, inspirovaných Radžníšem, později Oshem.

2.3. *Téma sexuality, sexualita v Osho komunách a centrech*

Tato tematika je často rozebírána kritikou. I při prvních kontaktech s otázkou „Kdo je Osho?“ se ukazuje jeden ze stěžejních rysů hnutí Bhagavána Radžníše, a sice postoj k sexualitě, sex, volný sex a tantra. Právě pod pojmem „volný sex“, „sexuální guru“ je Radžníš znám celému světu. O volném sexu se hovoří již v prvním období ášramu v Púně (1974 -1980), poté i v Radžníšpuramu v Oregonu (1981-1985). Radžníš sám tvrdí, že hovoří nikoliv o

127 Uvedeno v životopise Radžníše.

128 O tématu Osho a náboženství je samostatně pojednáno zvlášť v podkapitole.

129 Více o vývoji z ášramu směrem ke komuně v kapitole 4. Osho mezinárodní komunní centra a Osho meditační centra.

130 Jedna z příčin rozpuštění komuny byly i problémy v souvislosti s vedením, ve kterém měla jednu z hlavních pozic Šíla. Něco bylo již zmíněno v životopise Bhagavána Radžníše. O rozpuštění oregonské komuny a dalším působení Osha a komunit a center je napsáno v kapitole 4. Osho mezinárodní komunní centra a Osho meditační centra.

volném sexu, ale že se zaměřuje zejména na přeměnu sexuální energie. Sex je podle něho aktem lásky, ale nesouhlasí s využíváním sexu v rámci institucí jako je manželství, s přeměnou lásky na uzákoněné svazky. Vybízeli k uvědomění, ať si jeho příznivci všimají, kam se láska ztrácí. Že manželský svazek není patentem na lásku. Láska je květina, o kterou je třeba pečovat a nezachrání ji ohrádka manželství. Podobně hovořil o sexu jako takovém a o sexu ve vztahu ke křesťanství. Chce ale, aby si lidé nepletli „svobodu ovládnutí sexuální energie se svobodou náhodných intimních styků.“¹³¹

Na Radžníšovu filosofii sexuality se ve své studii zaměřuje také Susan J. Palmerová. Její studie však hovoří i o postavení žen v rámci hnutí Radžníše, Krišny a Moona. Žena je středem studie, téma bych zařadila do gender problematiky. Mezi Radžníšovu literaturu, kterou S. Palmerová řadí k této tematice, patří publikace *Kniha*¹³² nebo *Nová vize ženského osvobození*.¹³³ Studii doplňují rozhovory zejména se ženami z komuny v Montrealu.¹³⁴ Jako výchozí body studie cituje části z Radžníšových knih :

„Lidé jsou přirozeně polygamní a ženy mají více sexuální energie, než muži... (The Book).. Ženy jsou více způsobilé k násobení orgasmu, než muži... (The Book, see Woman“)... On hlásá nevázanou, svobodnou lásku, nazývající manželství „rakev lásky“ (Radžníšova Bible, orig. Rajnesh Bible 1985)... Zdůrazňuje individuální autonomii a potřebu nevázanosti a samoty (izolovanosti) na spirituální cestě. Tvrdí, že žena je vhodnější a nezávislejší než muž.“ „Doporučuje žít v komunitě a vzdání se rodiny:“ Biologická rodina musí být zničena, jen spirituální rodina zbude (Zvuk tekoucí vody, orig. The sound of Running Water 1978).“¹³⁵

Na jedné straně poukazuje na výsek problematiky, na druhé straně je to ukázka toho, jak zavádějící je jen výňatek části slov z knihy. S přihlédnutím k tomu, že Radžníš ve svých knihách proti sobě staví až paradoxní protiklady, může takováto citace z knihy přinášet jen část jeho pohledu a zkreslovat studii jen na část argumentu. Stěžejní otázkou této studie (Susan J. Palmerové) pak je:

131 In HOFMANOVÁ, O.. *Osho...* s. 98.

132 Jen v angl. orig, BHAGWAN RAJNEESH. *The Book*. 1984. Více informací o knize nemám. Podle PALMER, Susan J.. *Moon Sisters...* od s. 48.

133 Orig. BHAGWAN RAJNEESH. *New Vision of Women's Liberation*. 1987. Více informací o knize nemám. Podle PALMER, Susan J., *Moon Sisters...* od s. 48.

134 Podle části kapitoly věnované hnutí Bhagavána Radžníše s názvem Rajnesh's Philosophy of Sexuality in PALMER, Susan J.. *Moon Sisters...* od s. 48.

135 In PALMER, Susan J.. *Moon Sisters...* s. 48, 49.

„Proč si ženy vybírají žít v Radžníšových komunách, kde požadoval zřeknutí se mateřství a manželství a kde otevírá způsob života, který by mohl být popsán jako nikdy nekončící série krátkodobých, intenzivních a přesahujících milostných vztahů (mileneckých afér – řečeno afektovaně)?“¹³⁶

Podle jejího výzkumu je věk žen v komunách zejména mezi třicátým třetím a čtyřicátým rokem. „Většina těchto žen již zažila úspěch v profesionálním životě předtím, než přišla do komuny.“ Také měla často již nějaké zkušenosti (spíše negativní, podle této studie) s manželstvím. Druhým důležitým bodem pro Susan Palmerovou je postavení mužů a žen v komunitě. Radžníš představuje podle Susan Palmerové utopickou představu radikální změny ve vztahu mezi pohlavími.¹³⁷

„Je zde spirituálně liberální žena, ženský Buddha, fyzicky krásná a sexuálně expresivní. Tato žena bude přinášet role v novém miléniu kdy dvě třetiny populace budou nakaženy AIDS, vytvoří společnost ekologicky harmonickou, technicky zdokonalenou a meditativně vědomou.“¹³⁸

Ženy se na jedné straně zřikají svého postavení coby matky a manželky, na straně druhé je zde zdůrazňováno, že sex je cesta k osvícení.¹³⁹ Susan Palmerová ve své práci uvádí některé příběhy žen, které v Radžníšově komunitě žily. Mezi uvedenými příklady byla žena, která vstoupila do společenství po smrti svého dítěte a rozpadu manželství. Další z přesvědčení, že nikdy nebude chtít děti. Byla sama příliš dítětem, chtěla prostor pro zaměření se na sebe sama, na svůj osobní růst. Také další sledování postavení ženy v rámci komunity je zajímavé. Zjišťuje, že okolo 80% funkcí žen je v pozicích organizace a vedení. Podobně tomu bylo i v komunitě v Montrealu.¹⁴⁰ „Ideálně, podle Radžníšovy vize o ženě jako *pilíři mého chrámu*, dominovala žena ve vedoucích pozicích hnutí (kromě Bhagavána samotného).“¹⁴¹

136 In PALMER, Susan J.. *Moon Sisters...* s. 44.

137 Parafráze a citace podle PALMER, Susan J.. *Moon Sisters...* s. 45.

138 In PALMER, Susan J.. *Moon Sisters...* s. 45

139 Parafráze tamtéž, s. 45.

140 Podle PALMER, Susan J.. *Moon Sisters...* s. 52.

141 Tamtéž, s. 52. Žena také dominovala v rituálu. Podle PALMER, Susan Jean. *Moon Sisters...*s.53, 54. Byla více receptivní vůči Radžníšově energii. Ženy seděly často v tichu okolo Radžníšova křesla a měly funkci medií. V některých rozhovorech s reportéry došlo také na otázku sexuálního zaměření Radžníše. Reportér se ptal, zda je homosexuál. Radžníš odpověděl, „ovšem, že jsem heterosexuál.“ In: *Glimses from the World of Osho*. Sadhana Foundation, zvukový záznam, (z osobní knihovny videozáznamů Bhagata J. Zeilhofera).

Největší odstup od rodinného způsobu života v hnutí proběhl během éry Radžníšpuramu (1981-1985).¹⁴² Společenství, které v té době vzniklo, bylo velké. Velká volnost a otevřenost k sexualitě proběhla svým způsobem. Domnívám se, že obě strany mohou být radikální. Z jedné strany jsou Radžníšovy postoje velmi radikální, možná pro společnost pobuřující, na druhé straně v kritika se zaměřuje zejména na krátkodobé vztahy mužů a žen. Tak tomu v komuně bylo, nicméně je třeba zdůraznit také vliv společenského moralizování v Americe. Radžníš ukazuje na téma žen v historii a současnosti. Postavení ženy se ve společnosti, osobním růstu i profesním postavení mění a to má také dopad na její roli v rodině. Ženě nestačí dnes jen zaměřit se na starost o rodinný krb a výchovu dětí. Ženy v Radžníšově společenství poukazují na příčiny ustrnulého postoje mnohých žen ve společnosti, které celý svůj život obětovaly mateřství a rodině. Vidí cestu ve změně, v jejich vědomé nezávislosti. Z role oběti do role vědomého života. Prostor je dáván také daleko větší otevřenosti ve vztazích. Možná právě lidé žijící v komuně potřebovali k uvědomění si některých procesů v sobě a vztahu k sobě právě tyto zkušenosti v komuně, které proběhly.

V naší evropské společnosti i společnosti ve Spojených státech převažuje křesťanský model morálky a rolí muže a ženy zejména v manželství. Tento vztah muže a ženy je uzavřený jakýmkoliv jiným vztahům s ženami či muži. Postoj vede k tabuizaci sexu. Sexuální akt je i sám o sobě hříšným, muž je hříšný od pasu dolů a žena někdy celá.¹⁴³ Pro takto nastavený pohled je sezení s cizím mužem, upřené dívání do očí a držení se za ruce zvláštní a překračující hranice společenských představ o jejich rolích. Rozdíly mezi hranicemi ve vztazích jsou u některých lidí značné. Neosannjásin, který se nechává inspirovat Oshem a jeho učením a rozhodl se pro vědomější život, na sebe bere zodpovědnost za své myšlenky a činy. Je na něm, jak rozlišuje. Jelikož se tento neosannjásin může vzdát rodiny, ale sex používá jako odrazový můstek na cestě k osvícení, pohybuje se v jiném prostředí, než-li sannjásin někde v Indii, který dodržuje přísný celibát. Práce se sexuální energií se

142 Podle PALMER, Susan J.. *Moon Sisters...* s. 51.

143 Podle rozhovoru s Markem z 18. 5. 2008.

příznivec také učí postupně a mnohé pády mohou sloužit jako sledování svých témat. Při setkání s různými neosannjásiny a dalšími příznivci Osha jsem se setkávala s pohledem:

„Návštěvy Osho center otvíraly má témata sexuality. Někdy jsem zažíval velké proudění kundalíní energie od konce páteře směrem nahoru. Cítil jsem velké napojení s dalšími, intenzivnější než ve svém okruhu přátel doma. Bylo na mně, jak se tomuto sám v sobě otevřu. Zda se budu dívat, co se děje a dám procesu v sobě prostor. Nebo se přikloním k hranicím, které jsem měl dříve, možná ze strachu před silou této energie. Jen objetí s ženou přináší velmi silný proud energie skrze energetická místa (tzv. čakry). Pozoruji ho a uvědomuji si, že se občas objevuje velký chtíč po této ženě. Je na mně, zda budu situaci stále jen pozorovat, nebo zda budu chtít jít dál. Možná za své hranice nejen v myšlenkách, ale i činech. Hranice v té chvíli je velmi jemná. Může následovat udržení pozornosti a čistoty této energie, nebo se můžu začít velmi máchat ve svých vášních. Hranice přístupu k sobě i k této energii je na vahách mezi vědomým milováním se a pudovým, omamným.“¹⁴⁴

Neosannjásin přijímá tantrický pohled na sexuální energii a práci s ní. Je zde rozdíl v přístupu k tantře. V tanře, o které je psáno ve starých spisech, je mistr, který vybírá pár – ženu i muže, kteří celý svůj život tráví učením se tantry. Nejdříve se dlouhá léta učí pozornosti, praxi s touto energií a pak až pozornosti ve vlastním aktu. V Osho komunách a Osho centrech je pole značně otevřenější a také více záleží na konkrétních jednotlivcích. V Oregonu také záleželo na postoji každého neosannjásina vůči druhému. Informace, co se tam dělo, jaké tam byly vztahy, máme ale spíše z úplného vnějšku. Ne pohled individualit, ale pohled okolní společnosti nebo často i pohled na celé uskupení.

Přihlízející má možná jiná měřítko ve vztazích, co pro něho například znamená nevěra. Pohledy jsou tak rozlišné, že si navzájem mezi sebou nerozumí a možná mezi nimi vzniká až konflikt. Rozdíl v pohledech v rámci způsobu života v Radžníšových komunách a například křesťanů v Americe je značný. Možná právě proto vzájemný vztah přinášel tolik nepochopení.¹⁴⁵ Radžníš a jeho hnutí se snaží vyvázat ze zaběhlého pohledu společnosti, která má své základní principy morálky a etiky postaveny na pilířích zejména křesťanství a křesťanské kultury obecně. Radžníš a jeho hnutí navrhuje otočenou stranu mince. V jeho životě převládají extrémní postoje k této

144 Z rozhovoru s Markem z 18. 5. 2008.

145 Rozdílné pohledy nebyly jen v oblasti sexuality, ale i například ve snaze o svobodné žití, bez zásahů Americké Spojených států.

problematice, a sice odmítání manželství, mateřství a přijímání sexu a sexuální energie.

Onen radikální postoj ve vztahu k mateřství a manželství zajímá Susan Palmerovou více než samotná filosofie o sexuální energii. Nebo spíše její kniha je zaměřena na postavení a postojích žen mezi příznivci Radžníše, Kršnovci a Moonovci.

Ještě k vývoji v tematice Osho a sexualita. Později, v roce 1986, kdy došlo k rozpuštění komuny v Oregonu, začal být skupinový vzor sexuality méně extrémní. V současnosti žijí někteří neosannjásinové samostatný život v komuně v Púně nebo v Osho centrech po světě. Zároveň je však vidět množství dlouhodobých vztahů, které skrze poznávání jednotlivců získaly na své pevnosti ale zároveň otevřenosti, porozumění a ponechání daleko větší svobody i v rámci vztahu a osobního růstu.¹⁴⁶

Tantru vidí Radžníš také jako prostředek očisty, schopnost „smýt špínu“ z lidské energie. Spojením mužské a ženské energie (Šiva a Šakti) dochází k mystické jednotě, k osvícení, je překonán rozdíl mezi mužem a ženou. Na Západě je někdy tantra používána jako terapie, kde jsou vyzdvihovány techniky sexu. (Zřejmě i fakt, kterého si všímají na Západě skrze kámasútru.) Radžníš zdůrazňuje fakt, že „tantra učí lásce a životu.“¹⁴⁷ Velmi ho zajímá, proč některé národy a náboženství sex zakazovaly a potlačovaly.

„Vlivní světa od samého začátku dobře chápali, že sexuální energie je v člověku velmi mocná, a proto se jí snažili zničit, aby člověka mohli pohodlně ovládat... Právě tabu sexu udělalo člověka podřízeným, že potlačený sex není nic jiného než základ lidského otroctví.“¹⁴⁸

Podle Radžníše se tak stal člověk slabý, poslušný, byl neznalý, setrval v iluzích. „Také tvrdí, že bez lásky rozum ochabuje. Pro Osha je energie lásky základnou moudrosti a právě této základny se lidstvo plánovitě zbavilo.“¹⁴⁹

146 Možná je tento pohled zaměřen více v gender stylu až pro někoho feministicky. Mou snahou je ukázat více pohledů na toto téma. Více o žití v centrech i v rámci komuny je v kapitole 4. Osho mezinárodní komunní centra a Osho meditační centra.

147 Parafraze in HOFMANOVÁ, O.. *Osho...* s. 98-100, citace tamtéž, s. 100.

148 Tamtéž, s. 100.

149 In HOFMANOVÁ, O.. *Osho...* s. 100.

Člověk se stává vystrašeným, nešťastným a zachmuřeným. Nemá sebeúctu a sám sebe trýzní. Člověk člověku se stále více odcizuje, až má okolo sebe zdi. Je disciplinovaný a nehledí ani nalevo ani napravo. Možností záchrany je právě tantra, která pomáhá v transformaci nižší energie – sexuální ve vyšší energii, která je duchovní.¹⁵⁰

Sex a sexuální energii vidí jen jako jeden směr jedné a té samé síly. „Životní síla je pouze jedna, ale může se projevovat různými způsoby. Sex je jedním z nich. Když životní energie plní biologickou funkci, tehdy se projeví jako sexuální energie.“¹⁵¹ Sex je přirozený a sexuální energie je nejnižší projev životní síly (prány). Osho vidí sex jako příležitost k vyšší transformaci životní síly. Nejde však o to, aby to byl jediný směr životní síly. „Může být jen prostředek, ne cíl.“¹⁵²

Sex může být podle Osha odrazový můstek, když je meditativní. „Energie je neutrální. Projeví-li se biologicky, je to sex.“¹⁵³ Rozdíl je ve formě projevu. Osho radí nemít k sexu nějaký vyhraněný vztah. Radí ho nechat takový, jaký je, aby byl normální věcí v životě a ne výlučný.

Sexuální pud je silný, díky němu se rodíme do nových těl. Smrt je pro nás jistá. „Posedlost sexem a nutkavý sexuální pud je proto tak intenzivní, že na něm závisí celá příroda.“¹⁵⁴ Osho nabízí, aby jeho příznivci neodmítali sex a nepotlačovali ho. Ale aby v něm byli vědomí. Stane se pak hlubokou meditací. Podle něho, je-li člověk vědomý v sexu, bude vědomý i v jiných situacích, důležité je to pak také při okamžiku smrti.¹⁵⁵

„Sexuální akt je vlastně dialog mezi mužem a přírodou prostřednictvím ženy a dialog ženy s přírodou prostřednictvím muže.“¹⁵⁶ Ani muž ani žena nejsou sami úplní. Člověk se při tomto aktu může stát svědkem, transcenduje sex. Láska může být vábením, předehrou pro sex. Skutečná láska ale podle Osha není vábením, je vůní, která ho překračuje. Je to vůně, která je kombinací

150 Podle HOFMANOVÁ, O.. *Osho...* s. 100 – 102.

151 OSHO. *Psychologie ezoteriky*. s. 33.

152 Parafráze a citace tamtéž. s. 33.

153 Tamtéž, s. 34.

154 Tamtéž, s. 36.

155 Podle OSHO. *Psychologie ezoteriky*. s. 36-38.

156 Tamtéž, s. 38.

vděčnosti, přátelství a soucitu. Spojením těchto pocitů milujete. Sex se může prohlubovat v lásku, ta v modlitbu a modlitba se může proměnit, transcendovat v jednotu.¹⁵⁷

„Kundaliní¹⁵⁸ je soustředěnou energií lidského těla a lidské duše.“¹⁵⁹ Je to lidský totální potenciál, který může vyrůst jako semeno v plod. Je možné ji zaktivizovat. Člověk je v harmonii, jeho životní síla je v pohybu. Kundaliní je termín, kterým se označuje celá naše energie, která je v jednotě. Naše životní síla se pohybuje nahoru nebo dolů. Dolů znamená ven, nahoru dovnitř. Pohyb dovnitř je pohybem z obvodu do středu. Člověk během svého života neustále tvoří, tvoří životní sílu. Je možné ji nahromadit a odhodit, ventilovat ji například skrze sex. Uvolnit napětí. I psychická energie, kterou se zabývá jóga, může být tvořivá pozitivně nebo negativně – destruktivně. Potenciál, který v sobě máme, je možné uskutečnit jako jednotný celek.¹⁶⁰ „On totiž jen spí jako had.“¹⁶¹ Je to tedy kundaliní nebo-li hadí síla. Život a smrt jsou také stavy energie. Život je energie, která je v pohybu, smrt je spící energie. Pokud naše kundaliní spí, jsme vlastně jen napůl naživu. Mezi metody, které pracují s touto hadí silou, patří například *pránájáma* (práce s životní silou – *pránou*, nebo také kontrolované dýchání, kterým je možné *pránu* směřovat a střádat). S *pránou* pracuje také *hathajóga*, při které jógin provádí tzv. *ásany* (*ásana*).¹⁶² Z *ásan* Osha zdůrazňuje lotosový květ - *padmāsana*. Všechny tyto metody jsou tělesnou pomůckou. Člověk je psychosomatický, jako dva póly jedné energie. Podle Osha pro tělo je *hathajóga* a *pránájáma*, pro mysl je například *rádžajóga*.¹⁶³ Ovládneme-li například dech při rozlovení, ani si zlost

157 Podle OSHO. *Psychologie ezoteriky*. s. 38 – 43.

158 Kundaliní je podle Radžníše duchovní či kosmická energie popisovaná například v upanišadách nebo některé puráně (Amrtanánda, Jógakundalí, Gheránda sanhitá, Márkandéjapurán). Psal o ní prý i básník Kabír nebo guru Nanák. „Lao‘c popsal kundaliní jako „Ducha údolí“, který je nesmrtelný. Kundaliní byla podle Radžníše známá i jiným kulturám.“ Například v Koránu jako svatý dech Alláha – Ruh, v antickém Řecku jako sacrum. Kundaliní je v překladu had, je to též její symbol. Znamená též stočená. Podle OSHO. *Psychologie ezoteriky*. s. 47- 51. Více ještě v knihách od Osha *Sexem k nadvědomí* nebo *Sex*.

159 OSHO. *Psychologie ezoteriky*. s. 47.

160 Parafráze tamtéž, s. 47 – 51.

161 Citace tamtéž, s. 51.

162 Správná transkripce ze sanskrtu je *ásana* nebo *ásan* (Sever Indie). Používám výraz *ásana*.

163 Transkripce ze sanskrtu je *rádžajóga*, na Severu Indie *rádžajóg*. Používám *Rádžajóga*.

neuvědomíme. Osho vyzývá k tomu, abychom pracovali s tělem i myslí. Na základě vědomého dýchání se člověk může učit vědomě myslet. Uvědomování si dechu je stejná práce jako uvědomování si myšlenek. Ve chvíli, kdy jsme si vědomí sami sebe, poznáváme se. Tělo i mysl – dech i mysl jsou v jednotě.¹⁶⁴

Podle Osha se tradiční metody dnes nedají použít. Moderní člověk je natolik znečištěn, že dřívější metody, jako například Patandžaliho Jógasútra nemohou pomoci. Proto vyvíjí nikoli systematické, ale chaotické metody. Změnila se i kvalita mysli. Centrum se ze srdce přemístilo do mozku. Podle Osha byla dříve centrem hara, v té době vznikla *hathajóga*. Později se centrum přesunulo do srdce a vznikla *bhaktijóga*. Chaotická metoda Osha pomáhá přesunout centrum z mozku směrem dolů. Systematickou metodou by stále pracoval mozek a jeho centrum by bylo ještě posílené. K tomu Osho používá například dynamickou meditaci. Protože je srdce zatěžováno potlačenou energií, nepomáhají ani *bhadžany* (zpěvy) ani modlitby. Není zde místo. Katarzí je možné uvolnit v srdci potlačovanou energii a centrum může postupně sejít až k pupku. Je to sražení energie ke kořenům, kde se může transcendovat. Pro každého člověka je potřebné něco jiného, proto byl dobrý osobní vztah učitele a žáka. Dnes žijeme v davu a vše se zobecňuje. Proto si podle Osha mohou odpovědi na stejné otázky i protiřečit. Samozřejmě je ale pravda věčná, je to realizace.¹⁶⁵

2.4. Náboženství či nenáboženství

Osho ukazuje ve svém učení, že náboženství a víra v Boha, je podle něho víra v domněnku. Blízký mu je Zarathuštra v podání Friedricha Nietzscheho.¹⁶⁶ Nietzsche ho zaujal svým pohledem na náboženství. Ve výroku „Bůh je mrtev“ nevidí Osho bezbožnost. Nietzsche podle něho vyjadřuje tímto výrokiem smrt modly, kterou vytvořilo okolní náboženské farizejství. „Pro Osha byl Nietzsche první zbožný člověk, který stál mimo náboženství.“¹⁶⁷

164 Parafráze podle OSHO. *Psychologie ezoteriky*. s. 56.

165 Parafráze podle OSHO. *Psychologie ezoteriky*. s. 51 – 63.

166 Čerpáno z knihy HOFMANOVÁ, O.. *Osho...* in kapitola Tak pravil Zarathuštra, s. 57 – 67.

167 Parafráze a citace podle HOFMANOVÁ, O., *Osho...* s. 58.

V Oshově knize *Zarathuštra – cesta vzhůru* vytváří svého vlastního člověka, který v mnoha věcech prozřel. Osho tvrdí, že svoboda spočívá v odpovědnosti za sebe sama, za náplň svého života, za své možné vnitřní osvícení. Lidé chtějí však být otroky, tedy nepřijímají svou odpovědnost. Je to výhodné, poslouchat Boha, svého pána. Hovoří také o samotě. Naši bližní, které je třeba například dle křesťanství milovat, mají podle Osha stejné náboženství, stejný jazyk a patří ke stejnému davu. Řídí se stejnými hodnotami a stejnou ideou Boha, chodí do stejného chrámu. Podle Osha učí Zarathuštra o milování člověka vzdáleného. Protože pouze ten je nám možností k našemu duchovnímu růstu, k transformaci. „Bližní“ jsou nám pouze zrcadlem. Dále nad lásku k člověku řadí lásku k činům a ke vzdáleným fanatickým snům. Podle Osha jsou v lásce třeba přátelé, kteří milují, ale nekladou podmínky a nechávají milované zcela nezávislé, tvůrčí. Jsou to ti, kteří žijí tvořivým způsobem a umí si vážit i tvorby ostatních.¹⁶⁸

Cesta tvořivého člověka je podle Oshova Zarathuštry v učení se osamění, nevede skrze dav, ale je individuální. Tato cesta vede k sobě. Je těžká. Ale samoty se není třeba bát. Je to podstata našeho bytí. A s touto samotou a odloučením se od davu souvisí ona zodpovědnost za sebe, za tvoření. Je proto třeba pochopit a přehodnotit své představy o náboženském životě, o duchovní revoluci o „novém člověku“, který bude zbožný bez jakéhokoliv náboženství. Tohoto „nového člověka“ představuje Oshův Zarathuštra. Nechce mít poslední slovo, nechává všemu prostor. „Snaží se být začátkem a vše nechává otevřené.“¹⁶⁹

„Každý Bůh je podle Osha produktem člověka.“¹⁷⁰ Je nutné vytvořit Boha ve svém srdci. Tento Bůh bude zcela naší tvorbou, pojmenovaný dle Nietzscheho „nadčlověk“ nebo také dle Osha „nový člověk“. Budou tak smazány problémy, které vznikly na základě hypotézy o Bohu, který stvořil tento svět a nás v něm. Jemuž jsou vystavěny všechny chrámy a jsou mu říkány všechny modlitby. Až zničí člověk tuto hypotézu o Bohu v sobě, stane se svobodným.

168 Parafráze a citace podle HOFMANOVÁ, O.. *Osho...* s. 60,61.

169 Parafráze podle HOFMANOVÁ, O.. *Osho...* s. 62-65, citace tamtéž, s. 65.

170 Tamtéž, s.65.

„Jestliže je však člověk pouhým výtvořem, pak nemá smysl mluvit o osvícení, nemá smysl mluvit o seberealizaci, o lásce a svobodě. V takovém případě člověk nic neznamenaá.“¹⁷¹ Radžníš chce odebrat lidem Boha a dát jim božskost, protože podle něho je třeba k získání Boha, se Bohem stát. Místo Boha zde bude radost, svoboda, rozlet, láska, božskost.¹⁷²

Velmi se zajímá i o Buddhu. Některé prvky jeho učení jsou buddhismem ovlivněny. Hovoří například o skutečnosti jako *tady a teď*. Na jedné straně v člověku vidí božskou podstatu, kterou je třeba probudit. Na straně druhé je tu prázdno, bližší buddhismu. Radžníš viděl Buddhu jako velkého psychologa. Porovnává Buddhovo učení s psychologií Sigmunda Freuda. Ve freudovské psychologii vidí snahu udělat člověka normálním. Toto učení je však povrchní a nezajišťuje proniknutí do skutečné podstaty věcí, nedává prostor pro zkoumání za hranicemi času a smrti. Nedělá člověka šťastným, jen méně nešťastným. „Pro něho je Freud obětí lidského omylu, protože předpokládal, že na světě žijí jen psychopatologičtí lidé. Buddhova psychologie, tvrdí Radžníš, není ani analýza, ani syntéza. Je transcendentní, přesahuje hranice rozumu.“¹⁷³ Buddha odděloval svou tzv. buddhovskou přirozenost od myšlení, a tak nevznikaly problémy spojené s rozumem. Podle Radžníše, když není rozumu, není problémů. Probíhala tedy jakási sebezpozorování, sledování, svědectví. Dále hovoří Radžníš o vědomí. Na Východě vždy vládlo.

*„Vědomí znamená rozejít se s přemýšlením. Právě proto tam také nevznikla žádná psychoterapie, jako je freudovská, jungovská nebo adlerovská. Západní psychoterapie říká, jdi do dětství, zkoumej příčiny. Východ říká: neztotožňuj se se svým problémem, osvobod' se od něho.“*¹⁷⁴

Terapie, při které dochází k oddělování myšlení a vědomí, je podle Radžníše psychologická i duchovní. Často však používá pro myšlení pojem rozum. Léčí tak celou lidskou podstatu. Pro podrobnější sledování a poznání ukazuje učení na nauce Buddhy ve vztahu k západní psychoterapii. Radžníš si v učení Buddhy všímá například role dvou svědků. První svědek je člověk, který si

171 In HOFMANOVÁ O.. *Osho...* s. 66.

172 Parafráze tamtéž, s. 67.

173 In HOFMANOVÁ O.. *Osho...* s. 68.

174 Parafráze a citace podle HOFMANOVÁ O.. *Osho...* s. 69.

všímá davu a dělá kompromisy, aby šel s proudem, prahne po úspěchu, jeho ideály ega mají být naplněny. Druhý druh svědka je ten, kdo se zaměřuje nikoliv na dav, ale na sebe sama. Pozoruje své myšlenky, touhy, pocity. Podle Radžníše je svět neutrální a je na člověku, co si vybere, dobro nebo zlo. Člověk dokáže vytvářet na zemi zároveň peklo i ráj. Příznivcům říká: „Neustále zachovávejte pozitivní pohled.“¹⁷⁵

„Dodržujte tři základní věci. Pravidelnost v meditaci, neplýtvat svým časem na nepodstatné věci. Nesnažte se vysvětlovat své chyby a omyly, protože tímto způsobem tyto chyby obhajujete a budou se znovu opakovat. Změňte své sklony a potom tento stav zachovávejte.... Neuposuzujte nedostatky.“¹⁷⁶

Příznivci mají také opustit své jakékoliv naděje na určitý výsledek.¹⁷⁷ Velkou inspirací je pro něho také Ježíš. Ježíš podle výkladu Radžníše říká, že se dosahuje růstu pouze skrze konflikt. „Díky boji se člověk dostává do svého středu.“¹⁷⁸ To je třeba chápat symbolicky. Ježíš se neorientoval ani na hlavu, ani na srdce, ale celkově, na bytí. Ježíš se podle Osha stýkal také s Esoteriky, s Esejci a znal také tzv. vnitřní oheň, o kterém hovoří indická náboženství.¹⁷⁹

Radžníš říkal, že se Ježíš ptal učedníků, komu se podobá, nebo jak sám vypadá. Podle Radžníše musel vědět, kdo je on sám. Upozorňuje na to, že každý člověk si vytváří obraz, jak má mistr vypadat. Obraz vzniká na základě přání. Petr vidí u Ježíše podobu spravedlivého anděla. Chce spravedlnost, nechce upadnout do hříchu. Kristus podle něho vypadá jako anděl, čistý a nevinný. Odtud se podle Radžníše bere dogma o představách viny a hříchu, jež jsou v základech křesťanské víry. Matouš vidí v Ježíšovi filosofa. U Ježíše hledá nesmyslné principy, teorie, systémy a filosofii. Není třeba hledat slova plná smyslu, důležitá je podstata. Při teoretickém poznání Krista ztrácíme. Ježíš podle Radžníše není člověk poznání, ale člověk bytí. Znalosti jsou mrtvé, převzaté, povrchní, kdežto Kristus je živý. Není moudrý, je v očích Radžníše

175 Parafráze a citace podle HOFMANOVÁ O.. *Osho...*s. 70.

176 In HOFMANOVÁ, O.. *Osho...* s. 71.

177 Parafráze tamtéž, s. 72.

178 Tamtéž, s. 73. Z části knihy, která vychází z Oshovy knihy OSO, *Přijď, následuj mě*. Vychází zřejmě v angličtině. Více informací o ní nemám.

179 Parafráze podle HOFMANOVÁ, O.. *Osho...* s. 74, 75. Vnitřní oheň - tapas, rozžehnutí vnitřního ohně – jadžňa.

moudrost sama. Tomáš nemohl vyslovit, komu se Ježíš podobá. Jeho ústa to nemohla vyslovit, jak řekl. Tuto výpověď vidí Radžniš jako třetí základní lidský pokus neúspěšně pochopit Ježíše. „Tomáš se stále ještě pokoušel mluvit, vyslovit nevyjádřitelné.“¹⁸⁰ Radžniš „vidí zřejmý počátek mnohasetletého dramatu židovského národa v tom, že ukřižovali Ježíše, a nepochopili, že v podstatě ukřižovali sebe.“¹⁸¹ Ale pravdu nelze ukřižovat. Krista nepochopili. „Svět přijal Ježíšovu moudrost a osvětlení.“¹⁸² Ptá se svých příznivců, zda-li jsou připraveni uvnitř sebe přijmout Krista, když nyní přijde. Nejsou ale ve svém středu, uvnitř doma, nemohou Krista přijmout, když zaklepe.¹⁸³

Radžniš proslulý paradoxy, se zajímá u Ježíše také o paradoxní zvláštní výroky. Například výrok vztahující se k postu: „Jestliže se postíte, zatěžkáváte se hříchem!“¹⁸⁴ Radžniš vidí hřích v extrému - půst je stejný jako obžerství. Půst anebo přejídání se - obé může být psychický čin. Nebo například také modlitba. Upozorňuje, že se mění často v žádost, požadavky a objednávky. Vymizela vděčnost a poděkování. Člověk již nenese Bohu svoji lásku, ale žádá a smlouvá. Také se mu líbí, když Ježíš chce uzdravovat nemocné, nikoliv je přesvědčovat, aby mu uvěřili. Podle Radžniše uzdraví-li se člověk, stane se celistvým a pochopí.¹⁸⁵

Když se lidé ptali Radžniše, proč Jidáš Ježíše zradil, odpověděl: „Jidáš chtěl být také mistrem, ale když byl Ježíš naživu, neměl šanci. Jidáš byl nejchytřejší a nejzkušenější z apoštolů. Byl druhý po Ježíšovi a odtud také vznikl problém.“¹⁸⁶ Pro Radžniše je Jidáš symbol zrádce, ale i rozštěpenosti. Na jedné straně Ježíše miloval, na druhé ho nenáviděl. Jde podle něho o psychologické rozštěpení osobnosti. „Každý z nás v sobě nese svého Jidáše a je připraven zradit svého Ježíše kvůli vlastnímu bezpečí.“¹⁸⁷ To lidský rozum. Hlava je Jidášem, srdce je Ježíš.¹⁸⁸

180 Parafráze podle HOFMANOVÁ, O.. *Osho...* s. 76-78, citace tamtéž s. 78.

181 Tamtéž, 78 s.

182 Podle HOFMANOVÁ, O.. *Osho...* 79 s..

183 Parafráze tamtéž, s. 79.

184 Parafráze a citace podle HOFMANOVÁ, O.. *Osho...* 79 s..

185 Parafráze tamtéž, s. 79, 80.

186 In HOFMANOVÁ, O.. *Osho...* s. 81.

187 Tamtéž, s. 82.

188 Parafráze, tamtéž, s. 81-83.

2.5. Osho a ekologie, lidská práva

Po cestě kolem světa se vrátil Radžníš 4. ledna 1987 do Púny. Hned po příjezdu do města byl požádán o jeho opuštění. Podle velitele policie působí jako „rozporuplná osobnost“ a „může narušit pořádek ve městě“.¹⁸⁹ Po několika měsících se situace uklidnila, zejména podporou starosty Púny Dhólé Patíla a také některých „sympatizujících představitelů indické vlády a soudního systému.“ Komuna se začala rozvíjet. Programy byli obohacovány i o bojová umění a léčení od příznivců z Východu. „Rozvíjelo se také umění filmové a divadelní, byla vytvořena škola mystérií.“¹⁹⁰

Ášram vzkvétá, ale Radžníšovo zdraví se horší (počátek roku 1988 a jaro). Má problémy s klouby, kostmi, se záněty uší a s očima. I přes jeho horší zdravotní stav vytváří nové techniky meditací. Jednou z nich je tanec, přerušovaný náhlou nehybností, po které následuje opět tanec. Další technikou je například ne-rozum, mystická růže nebo nové narození. Radžníš píše další knihu zaměřenou na zlatá pravidla, zákony které lidé vytvořili a podle kterých usměrňují svůj život. Ztrácí tak svoji svobodu, oblečení do neštěstí. Zdůrazňuje, že toto povrchní počínání je velmi jednoduché. Mnohem těžší je vykročení od tohoto utrpení nesvobody. Je třeba velké odvahy a teprve pak je možná tzv. duchovní chirurgie, vystoupit z vášnivého zaujetí, z neštěstí. Toto neštěstí a utrpení, ve kterém se lidé více a více uvrtávají, je vlastně náplastí, slouží jako hraní si na schovávanou před vlastní vnitřní prázdnotou. Nechceme se dívat dovnitř, strach nám to nedovolí. Bojíme se o svůj rozum, který bychom na této cestě mohli ztratit. Přišli bychom o svou totožnost, o neštěstí.¹⁹¹

Radžníš uvažuje nad tím, kde se berou osobnosti jako je Mao Ce-tung, Hitler nebo Stalin. Symbolizují nás, bláznovství člověka. Aby se již neobjevovali, bylo by třeba změnit základ lidské existence. Vlastně si přejeme toto velké utrpení. Podle Radžníše se v tomto smyslu Německo vyloženě dlouho modlilo, aby Hitler přišel. Cesta z tohoto utrpení vede směrem ven za hranice ega. Je potřeba hluboký vhled do duše, směřování do středu bytí. Je to návrat domů,

189 In HOFMANOVÁ, O.. *Osho...* s. 112.

190 Parafraze tamtéž, s. 112, citace tamtéž, s. 112.

191 Podle HOFMANOVÁ, O.. *Osho...* s. 113- 115.

kam je možné jít jen, když překonáme hranice ega. K tomu je nutná velká odvaha.¹⁹²

Mezi Radžníšovými tématy má místo i ekologie, zejména předpovědi ekologické apokalypsy. Zdůrazňoval, že ekologie je podle něho propojení všeho živého. Zajímaly ho nejnovější studie a poznatky o stavu planety, o průmyslu a stavu znečištění ovzduší. Varoval před hrozbou vykácení pralesů, vytěžení neobnovitelných zdrojů, globálním znečištěním životního prostředí. Navrhuje místo kácení stromů jejich výsadbu a podporu růstu nejnovějšími poznatky vědy. Budování vodních nádrží, které budou zásobárnou vody a základnou pro vodní elektrárny, pro teplo a světlo chudým. Předpovídá, že znečištění ovzduší člověka zničí zevnitř - jeho orgány. Popisuje hromadné otravy zvířat a ptáků vlivem vysoké koncentrace odpadních látek. „Důsledky ekologické apokalypsy budou strašné. Radžniš se domníval, že v roce 2005 bude průměrná roční teplota o 1,3°C vyšší než v letech 1950-1980 a do roku 2010 se teplota na Zemi zvýší o 2-4 °C.“¹⁹³ Toto oteplení planety srovnává s oteplením po době ledové. Hrozí zvýšením hladin moří, zatopením zemí. Varoval též před zvětšováním ozónových děr, ukazoval, že právě USA má na svědomí největší podíl. Shodné informace dokládá Oxana Hofmanová právě v kapitole, kde o těchto Radžníšových tématech píše. Čerpá ze zdrojů mezinárodní ekologické organizace Greenpeace.¹⁹⁴

Není však ještě pozdě, budeme-li žít ohleduplněji, meditativně, s láskou a starostlivostí. Můžeme se apokalypse vyhnout. Snaží se předložit svoji zlatou utopii, jak by se dalo žít na cestě „rozvoje osobnosti a vztahů s okolním světem na základě otevřenosti a důvěry.“¹⁹⁵ Je třeba spojit všechny síly, svět jako jednotné společenství. Neuvědomili jsme si, že naše činy jednotlivců a malých skupin mohou přinést tak velkou zkázu.¹⁹⁶

„Naše budoucí sebevražda je logickým koncem a konečným výsledkem celé naší kultury, celé naší filosofie, všech našich náboženství. Přispěli jsme k apokalypse nejrůznějšími způsoby, protože nikdo nikdy nepřemýšlel o celku. Každý se považoval

192 Podle HOFMANOVÁ, O.. *Osho...* s. 113-116.

193 In HOFMANOVÁ, O.. *Osho...* s. 120.

194 Parafráze tamtéž, s. 120- 122.

195 Parafráze a citace tamtéž, s. 122.

196 Parafráze tamtéž, s. 122.

*za poměrně maličkou část a neznepokojoval se celkem. Je nutné si představit svět z výšky ptačího letu, abychom pochopili, že je jediný.*¹⁹⁷

Radžníš doporučuje, aby moc politiků a vedení států byla předána jen do ruky znalců. Není třeba být volen davem, ale inteligencí, která je velmi potřebná. Člověk, který se bude celý život věnovat oboru ekonomiky, by měl být člověkem, který se stará o ekonomii státu. A zbožnost, k ní není třeba náboženství ani biskupů. Pravá zbožnost vychází z podstaty člověka. „Je květem lidského srdce, důvěrným dopisem člověka na adresu bytí.“¹⁹⁸ A nejdůležitější pro člověka bude revoluce vnitřní, znalost „ticha v srdci“.¹⁹⁹

Ticho nám pomůže pracovat s naším vnitřním pozorovatelem. Nezabíjíme tak rozum, pouze mu dáme možnost odpočinout si. Uvědomíme si, že je nástrojem, nikoliv pánem. Tím, že jsme sami se sebou, stáváme se více individualitou a před tím máme strach. Je to vylezení z úkrytu. Ale ta prázdnota, které se zprvu bojíme, je plná čistoty, blaženosti, není tam žádné smetí ideologií. Zdůrazňuje, že pozice svědka „učí soucítit se svým tělem“, které je „dveřmi do vyšší úrovně vývoje“.²⁰⁰ Být svědkem není činnost, spíše stav, v buddhismu nazýván *dhjána*. Pro dostání se domů a nalezení klíče od dveří od vstupu do svatyně těla, kde sídlí naše vědomí, je zapotřebí rozehnutí hustých mraků vzteku, nenávisti, chamtivosti apod. K této práci je nutná katarze, která pomáhá rozpomenout se na náš domov. Pronikneme-li do hloubky, objeví se před námi Buddhova země. Na cestě nás čeká mnoho pádů, které jsou začátkem našeho vítězství.²⁰¹

Velkým Oshovým tématem po všech incidentech během zadržení v USA a po cestě kolem světa byla lidská práva. Možná právě jeho zkušenosti a prožitky ho vedly k přednáškám z prosince 1986, které byly publikovány v knize „*O základních lidských právech*“.²⁰² Častokrát působí Radžníšovy proslovy jako obraz toho, co se kolem něj děje. Je zde také názor, že jeho rebelské postoje a

197 In HOFMANOÁ, O.. *Osho...* s. 123.

198 Parafráze podle HOFMANOVÁ, O.. *Osho...* s. 123-127, citace tamtéž, s. 127.

199 Parafráze tamtéž, s. 127.

200 Parafráze podle HOFMANOVÁ, O.. *Osho...* s. 128-129, citace tamtéž, s. 129.

201 Parafráze tamtéž, s. 129-130.

202 OSHO. *O základních lidských právech*. Praha: Pragma, 1991. 61 s.

samotný ášram jsou odpovědí na „potřeby“ příznivců. A zachází to až tam, kde mají příznivci své hranice. Vše je podpořeno charismatickým vůdcem. Civilizace je podle Radžníše naší budoucností. Ale politikové, kněží, boháči jsou lidé, kteří mají moc a brzdí vývoj společnosti, která by mohla dorůst do civilizovaného světa. Tito představitelé však říkají, že člověk je již civilizovaný. „Není třeba se snažit o jakoukoli změnu.“²⁰³ Tak tomu ale není. Člověk není lidsky vnímavý. Bylo nám to namluveno, byl zakrytý strach z toho, že je třeba na sobě pracovat. To, že nejsme ještě civilizovaní, se podle Radžníše ukazuje také tak, že je zde ještě stále prostor pro takové osobnosti jako byli Adolf Hitler, Josef Stalin, Benito Mussolini nebo Mao Ce-Tung. Dalším ukazatelem jsou také dvě světové války ve dvacátém století. Také Všeobecnou deklaraci lidských práv (OSN) obviňuje z pokrytectví.

Například námitkou proti „Deklaraci lidských práv OSN je, že práva existují jen společně s povinnostmi. Povinnosti jsou kořeny, práva květy. Nelze mít práva bez povinností. Oslavovat tedy jeden den v roce lidská práva... a neslat den lidských povinností, které jsou prvořadé?“²⁰⁴

Podle lidských práv si jsou lidé rovni. To je ale dle Osha lež. „Každá lidská bytost je kategorií sama o sobě. A pokud neuznáme jedinečnost každého z nás, nedosáhneme ani lidských práv, ani civilizovaného světa – lidského, milujícího, radostného.“²⁰⁵ Také nejsme k sobě jako milující bratři. A co sestry? Podle politiků, kteří mají většinou podle Radžníše právnické vzdělání, by „mezi mužem a ženou nemělo docházet k žádné diskriminaci, stejně jako mezi bělochy a černochy.“²⁰⁶ Postupně Radžníš vykládá shrnutí tématu, jak tomu bylo v historii až po dnes, respektive k jeho zatčení. Neměli podle něho ani zatykač a nechtěli mu říci, jakého trestného činu se dopustil. Zadržen byl prý dvanácti muži se zbraněmi. Bylo to v pátek, kauce mohla být poskytnuta až v pondělí. Ale ani za tři dny nebyl vydán zatykač a tudíž nemohla být stanovena kauce.²⁰⁷ Tato situace mohla Radžníše vést k velké kritice lidských práv. Podle

203 Parafráze podle OSHO. *O základních lidských právech*. s. 8, citace tamtéž, s. 8.

204 Tamtéž, s. 10.

205 Tamtéž, s. 11.

206 Tamtéž, s. 11.

207 Parafráze tamtéž, s. 12.

jeho slov byla lidská práva podle článku devět porušena i jednou při mezipřistání v Anglii.²⁰⁸ Byl zde 6 hodin ve vazbě. V době, kdy cestoval svým soukromým letadlem a piloti měli podle zákona po 12 hodinovém letu odpočívat, přistáli v Anglii. Pro předejití problému na letišti byla pro Radžníše koupena letenka první třídy jiného spoje. Radžníš chtěl odpočívat v čekárně pro první nebo jinou třídu. To bylo zamítnuto a měl jít na 6 hodin do vazby. Tvrdí, že nahlédl do spisů úředníka, který nebyl chvíli přítomen při vyřizování této záležitosti, a že toto jednání podporovala, možná přímo nařídila vláda Anglie. Radžníš se domnívá, že jeho komuna byla zničena kvůli vlivu křesťanského moralizování, odlišných pohledů na mnohá témata. Také proto, že byla komuna otevřena všem národnostem a rasám. Podle něho zde nebyla diskriminace žádného druhu, „naplňovala lidská práva do posledního písmene.“²⁰⁹

Člověk do Radžníšpuramu (Radžanišapuram)²¹⁰ vstupoval podle příznivců dobrovolně. Po poprasku se Šílou vyplynuly na povrch některé podvody. Byla zde opravdu svoboda pro všechny? Možná Radžníšova představa o komuně byla trochu jiná, utopická, než jaká skutečně v některých krajnostech byla.

Radžníš podrobně studuje lidská práva a na svých přednáškách v roce 1986 hájí a osvětluje svá stanoviska vůči těmto právům v tématech jako je láska, smrt nebo svoboda. Také v publikaci, která je z těchto přednášek vytvořena, má své místo citace Všeobecné deklarace lidských práv.²¹¹ Kniha *O základních lidských právech* je v originále vydaná v druhém vydání v červnu 1987.²¹²

208 „Nikdo nesmí být svévolně zatčen, držen ve vazbě nebo vyhoštěn do vyhnanství.“ In OSO. *O základních lidských právech*, s. 27.

209 In OSO. *O základních lidských právech*, s. 13.

210 Transkripce tohoto názvu v sanskrtu je Radžanišapuram nebo Radžanišapura. V Púně by dnes komunu nazvali Radžníšpur a na Jihu Indie Radžníšpuram. Používám formu Radžníšpuram, která se u nás ujala z překladu z angličtiny (Rajneeshpuram).

211 Parafráze tamtéž, s. 49 – 54.

212 Dle informací o vydání v knize in OSO. *O základních lidských právech*, s.5.

2.6. Osho a knihy

„Osho je jeden z nejčtenějších autorů světa.“²¹³ Sám napsal přes 800 knih. Byl jejich velkým milovníkem, přečetl i celou svou knihovnu s 3 000 knihami. Některé noci třeba vůbec nespal a jen četl. Na univerzitě byl přímo „žrout knih“. Zajímal se o psychologii, filosofii, náboženství, umění i přírodní vědy. V oblibě měl knihy ruských autorů. Za doby jeho výuky, podle příspěvku v časopisu Oshotimes, četl týdně 100 knih.²¹⁴ V roce 1967 složil profesuru a cestoval Indií, potom vznikly první meditační kempy. Po přestěhování do Púny byl jeho bungalov „Lao'cův dům“ plný knih. Podle tohoto článku řekl Osho v letech 1974 až 1981 denně okolo 13 000 slov. Z jeho rozhovorů s příznivci a z daršanů vzniklo v té době 64 diářů (deníků) a z toho 40 jich bylo vydáno v knižní formě. V Indii byla jedna z jeho nejoblíbenějších knih „*Od sexu k nadvědomí*“. Další bestseller je například *Kniha tajemství*.²¹⁵ Opus magnum prvního období v Púně je kniha *Zvuk tekoucí vody*,²¹⁶ vázaná v hedvábí, vážící 5 kilo.²¹⁷

Svémi knihami a stejně tak obecně svým učením se snažil Osho stavět mosty mezi Východem a Západem. Měl rád autory jako jsou „Walt Whitman, Chalíl Džibrán, Irving Stone, Lewis Carroll, Friedrich Nietzsche, Fjodor Michajlovič Dostojevskij, Lao'c, R.D. Suzuki, Hermann Hesse, Jean Paul Sartre, Martin Heidegger, Ludwig Josef Johan Wittgenstein, Samuel Beckett, Karl Marx, Ivan Sergejevič Turgeněv, Herbert Marcuse a Aristoteles, svaté knihy jako jsou Upanišady, Korán, Šivasútra, Guru Granth Sáhíb a mistry jako je například a Konfucius.“ Bylo přeloženo přes 2 000 Oshových publikací a 40 promluv. Knihy jsou také v elektronické podobě na webových stránkách, na

213 Podle rozhovoru s Bhagatem J. Zeilhoferem z 3. 4. 2008.

214 Domnívám se, že je to zřejmě chyba v časopisu, tak vysoké číslo. Nemám ho v současnosti již k dispozici, možná jsem číslo i špatně opsala. Podle Osho und die Bücher, Celebration - Das Spiel des Lebens genießen in *Oshotimes*, Sharing a vision, Deutsche Ausgabe, Osho Verlag GmbH, Juli 2004, Num. 7, s 54 – 56.

215 Orig. OSHO, *The book of secrets*, v němčině v 5 svazcích a to *Kniha tajemství*, Svět tantry, Mystérium lásky, Světlo vědomí, Potenciál prázdnoty, v orig. *Das Buch der Geheimnisse*, *Die Welt des Tantra*, *Das Mysterium der Liebe*, *Das Licht der Bewusstheit*, *Das Potenzial der Leere*.

216 Orig. OSHO. *The sound of Running Water*.

217 Parafraze podle Osho und die Bücher, in „Celebration - Das Spiel des Lebens genießen“ in *Oshotimes*, Sharing a vision, Deutsche Ausgabe, Osho Verlag GmbH, Juli 2004, Num. 7, s 54 – 56.

MP3 a CD.²¹⁸ V současné době vychází mnoho dalších překladů knih, pod autorem Osho, jsou to většinou části promluv a témat jeho knih, řazených podle tématu. Zpracovávají je editoři.²¹⁹

218 Citace a parafráze podle Osho und die Bücher, in „Celebration - Das Spiel des Lebens genießen" in *Oshotimes*, Sharing a vision, Deutsche Ausgabe, Osho Verlag GmbH, Juli 2004, Num. 7, s. 56. Správné znění jmen osobností jsem dohledala in KOL.. *Universum*: všeobecná encyklopedie. 1. vyd. Praha: Odeon, 2001. soubor má 10 dílů, celý soubor ISBN 80-207-1060-4.

219 Například OSHO. *Léčení duše*. Ed. Alexander Giertli. Bratislava: Eugenika, 2007. 154 s. Mezi další publikace patří například knihy *Odvaha*, *Zralost*, *Tvořivost*, *Vědomí*, *Radost*, *Intuice*, *Důvěrnost*, *Svoboda*, *Intelligence*, *Soucit*, *Skrytá mystéria* apod.

3. Meditace, učení

Tato kapitola se zaměří zejména na meditace a učení Bhagavána Radžníše (Osha). Zejména pak na to, jaké druhy praxe se vyskytují v Osho komunách a Osho meditačních centrech.

Meditaci popisuje Osho jako stav bez myšlení, nebo-li „čistého vědomí bez obsahu“.²²⁰ „Meditace je vědomí, že já nejsem mysl.“²²¹ Osho nabádá k tomu, abychom nejdříve zjistili, co je to meditace. „Ostatní přijde samo.“²²² Okamžiky bez myšlení se začnou prodlužovat a budeme tak moci prožít okamžiky ticha, čistého prostoru. Tehdy pochopíme, kdo jsme. Jde vlastně o přirozený stav, „který jsme ztratili.“²²³

Zdůrazňuje, že si meditaci nemáme plést s koncentrací, ve které je dualita. Funguje při ní vztah já, které se koncentruje a nějaký objekt, na který se koncentrujeme. Koncentrace je podle něho lidská. Člověk se může koncentrovat. Meditace je božská, nemůžeme meditoval, ale být v meditaci.²²⁴

Výběr meditace záleží na nás. Jsme-li orientovaní na tělo, jsou zde metody, pomocí kterých lze dosáhnout Boha, neboť i tělo patří Bohu. Jsme-li zaměřeni na srdce, doporučuje modlitby. Intelektuálně zaměřeným lidem doporučuje Bhagaván Radžníš meditaci. Při vytváření metod meditace se snažil vytvořit takové, které by vyhovovaly všem těmto zmíněným typům. Všechny tři přístupy souvisí podle něho se sebou navzájem „a všechny tři působí na různé lidi různým způsobem. „Začínají tělem, procházejí srdcem, dosahují mysl a překračují ji.“²²⁵ Doporučuje praktikovat metodu praxe i třeba několikrát denně. Časem možná zmizí radost, pak je třeba ji zanechat a najít si jinou. Její úkol podle Osha skončil. Ale žádná metoda nás nedovede k samotnému cíli. Určitá metoda přinese jen plody, kterým je určena. Potom přijde další. Je dobré jít hluboko v oblíbené metodě. Ale mějme na paměti, že i tu oblíbenou metodu za čas opustíme. I meditace může být podle Osha droga. Když se k ní člověk

220 Podle OSHO. *Oranžová kniha: Meditační techniky*. Praha: Pragma, 1991. s. 10.

221 Tamtéž, s. 11.

222 Tamtéž, s. 11.

223 Parafráze a citace podle OSHO. *Oranžová kniha...* s.12.

224 Parafráze tamtéž, s. 12.

225 Parafráze OSHO. *Oranžová kniha...* s. 15, 16, a citace tamtéž, s. 16.

připoutá, nebude ji moci později opustit.²²⁶

Je tedy důležité vybírat a kritériem má být radost. Raději doporučuje vybrat si tak dvě meditace. Žádná nepůsobí celý den, ale na druhé straně moc kombinování různých meditací může přinést zmatek a utrpení vlivem rozporných činností. Například vybírat si příliš meditací, vymýšlet si své vlastní nebo používat každý den jiné, může mít za následek zbláznění. Není to bezpečné.²²⁷

Pro meditaci je důležitý prostor, který neužíváme na nic jiného. Prostor má svoji vibraci. Je to vibrace účelu, ke kterému prostor slouží. Proto se staví chrámy, pro meditaci, modlitbu atd.²²⁸ Navrhuje hned několik příznivých chvil dne pro pravidelné praktikování metod vedoucích k osvícení. První dobou je doba po probuzení či východ slunce. V *Oranžové knize* Osho říká:

„Všechna stará náboženství obsahovala ranní modlitbu v době, kdy vycházelo slunce, protože východ slunce znamená probuzení všech energií života. V té chvíli se prostě můžete svést na vlně probouzející se energie.“²²⁹

Další takovou příznivou chvílí je svítání, ráno, odpoledne, večer a noc. Pro svítání nabízí například *meditaci smíchu, meditaci zlatého světla, čekání na východ slunce*.

3.1. Metody a druhy meditace

Meditace podle Osha není odčinění si něčeho jen v určitém úseku dne. Naopak stává se nedílnou součástí všech činností během dne – vstávání, chůze, mluvení, jídla. Při meditaci mizí čas, je to bytí tady a teď, žítí v přítomnosti, ve věčnosti.²³⁰ „Meditace je ve své podstatě umění bdělého vnímání, vnímání toho, co se děje uvnitř vás samých a kolem vás.“ Nabízí cestu uvolnit se cestou dovnitř.²³¹

226 Parafráze, OSHO. *Oranžová kniha...* s. 15, 16.

227 Parafráze tamtéž, s. 17.

228 Parafráze tamtéž, s. 18-20.

229 Tamtéž, s. 27, kniha je kompletem technik, které Osho doporučuje.

230 Parafráze OSHO. *Oranžová kniha...* s. 61-63.

231 Citace a parafráze podle OSHO. *Meditace: první a jediná svoboda: praktický průvodce*. Praha: Pragma, 2005. s. 7.

Radžníš, nebo-li Osho, čerpal z více směrů. Jeho snahou bylo vytvářet pomocí metod most mezi východní spiritualitou a západní psychoterapií. Spojoval techniky buddhismu (vipassana) s indickými náboženstvími, mystikou, učením o čakrách, s psychologií Junga, a dalšími psychology a terapiemi. Podle knihy od A. Tycha se Bhagaván Radžníš nechal inspirovat například psychology C. G. Jungem, R. D. Laingem nebo svéráznými mystiky jako byl Jurij Ivanovič Gurdjev nebo Petr Demjanovič Uspenský.²³² Zpočátku, kdy probíhaly tzv. meditační kempy (od roku 1964), se nejednalo o známé formy jógy, ale převážně o skupinové meditace a tance inspirované Gurdjevem, spoléhající se pravděpodobně hlavně na tradice súfi.²³³ Osho vytvořil nový pohled na meditace. Přináší tzv. aktivní meditace, které působí jako katarze, jsou přípravou na meditaci ve vlastním slova smyslu. „Nejsou to skutečné meditace. Jde jen o to, abyste se vyladili,“ říká Osho.²³⁴ Tam, kde osmidílná Patandžalioho Jógasútra hovoří o stupni očišťování nebo používání metod jako je *pránájáma*, tam Osho používá dynamičtější metody, a sice práce s dechem a tělem, tanec. Tyto aktivní meditace, zejména dynamická meditace a meditace kundaliní, jsou také nejčastěji vidět v dokumentech a filmech o Radžníšovi a ášramu v Púně, komuně v Oregonu nebo později Osho mezinárodní komunitní centru v Púně.²³⁵ Dynamické techniky se velmi liší od jiných metod meditací, působí navenek možná až jako bláznění. Některé v sobě zahrnují taneční části, kdy probíhá nejdříve tanec, pohyb a pak přijde náhlé zastavení (stop techniky), které Radžníš přebírá od Gurdjeva.²³⁶

Radžníš není sám. V druhé polovině 20. století postupně vznikají nové metody i například v psychologii a parapsychologii, psychoterapii.²³⁷ Například Stanislav Grof přináší metodu holotropního dýchání. Později, od devadesátých

232 Parafráze in TYCHO, A. P.. *Tak mnoho cest...* s. 242.

233 Parafráze podle AVELING, Harry. *Osho Rajneesh and His Disciples: Some Western Perceptions...*chapter 7, s. 166, 167.

234 In OSHO. *Meditace: první a jediná svoboda...*s. 43.

235 Například *Rebel Film, Ášram* nebo *Glimses from the World of Osho*.

236 Parafráze podle AVELING, Harry. *Osho Rajneesh and His Disciples: Some Western Perceptions...*chapter 7, s. 168.

237 O terapeutických směrech, které mají své místo v Osho komunitách je pojednáno blíže v kapitole 3.3. Terapie v Osho komunitách a centrech.

let 20. století, se i v ČR prosazují mnohé esoterní aktivity spojené často s tancem, šamanismem, meditací. Také na poli nových náboženských hnutí vznikají nové směry, často kombinací a synkrezí již vzniklých technik, metod a učení. Aktivní meditace Radžníše jsou jedny z prvních, spojené navíc s mnoha dalšími aspekty hnutí.²³⁸

V jeho technikách praxe, filosofii učení i v pohledu na člověka a jeho spiritualitu se odráží ono stavění mostů mezi Východem a Západem. Osho slovy Bhagata J. Zeilhofera představuje „nového člověka“:

„Stará se o své materiální potřeby a zároveň žije duchovním životem. V minulosti se duchovní lidé přestali o své potřeby zajímat. O jejich životní potřeby se starali „normální“, světšší lidé. Dávali dary klášterům či kostelům, mnichům, jeptiškám, sádhuům a dalším. Dodávali jim peníze a jídlo, které duchovní lidé potřebovali k tomu, aby mohli žít. A tito „normální“ lidé byli z duchovního života vyloučeni. Mezi oběma stranami vznikla propast. Osho trval na tom, aby nový člověk byl úplný a žil svůj život naplno, uvnitř i vně.“²³⁹

Tento postoj také nazýval termínem „Zorba Buddha“. Jako příklad uvádí Bhagat J. Zeilhofer postoje Východu a Západu. Indie (Východ) je země s dlouhými duchovními tradicemi, duchovně vyspělá a naopak v materiální stránce zaostalá – z druhé strany ukazuje problém s materiální chudobou a nezaopatřeností mnoha lidí. Naopak v Evropě (Západ) je hlad po duchovnosti, ale jsou zde materiální přebytky a mnoho lidí je zaměřeno spíš vně, a to materiálně.²⁴⁰

Techniky, které Osho přináší, jsou určeny zejména pro lidi s osobností s velkou dávkou energie. Pro které je pouhé sezení zcela nemožné.²⁴¹ Někdy je to jediný způsob, jak skrze činnost najít nečinnost. Aktivní meditace zahrnují počáteční stadium aktivity. Stadium je intenzivní a fyzicky náročné. Po něm následuje období ticha. Osho i literatura u těchto technik upozorňují na důležitou věc: „Vždy se poradte s lékařem, než začnete intenzivní aktivní

238 Těmto aspektům hnutí se věnuji v druhé kapitole práce s názvem 2. Kontroverzní témata – od počátku k dnešku.

239 In ZEILHOFER, Bhagat J.. *Esence*. s. 41. Takovýto postoj je přítomný i v Meditačním centru Osho Shangri La.

240 Podle ZEILHOFER, Bhagat J.. *Esence*. s. 39-41.

241 Parafraze podle OSHO. *Meditace: první a jediná svoboda...* s.7.

meditace.“²⁴² Podle Osha můžeme přejít do nečinnosti jen tehdy, když odhodíme všechny překážky nečinné mysli – hněv, zlost, žádost. Pomocí těchto aktivních metod odhazují meditující vrstvu po vrstvě. Vše, co je uvnitř nashromážděno. Aktivní meditace zahrnují také například tanec. Skrze něj se meditující otevírá sám sobě, tanec je tanec sám, bez úmyslů tanečníka ho řídit a mít kontrolu nad pohyby. Probouzí se postupně do přítomnosti „tady a teď“, ať již pomocí tance, křiku, skákání, dupání nebo dýchání.

„Meditace je otázkou energie. Energie se pohybuje v duální polaritě. K tomu, aby se energie stala dynamickou, je potřeba antipól. Je jako elektřina, pohybující se působením pozitivních a negativních pólů. Když se oba póly setkají, vznikne elektřina, vytvoří se jiskra... Tak je tomu i s jinými druhy energie.“²⁴³

I u člověka - muž je energií aktivní, pozitivní pól, a žena je negativní pól (životní energie). A dále mysl je logická a život dialektický. Mysl se pohybuje v jedné rovině. Život se pohybuje směrem k opačnému pólu, nikoli v jedné rovině. A pak je tu dynamická meditace, je protiklad. Dynamická znamená usilující (aktivní), vyvíjející úsilí. A meditace znamená ticho, stav bez úsilí, nečinnost (negativní). „Můžete tomu říkat dialektická meditace. Činnost i nečinnost, obojí má svůj význam, když jedno vyloučíme, ztrácíme.“²⁴⁴ Při odmítání tu potlačené bude dál. Osho říká, „buďte činní, ale nebuďte tím, kdo činí. Pohybujte se ve světě, ale nebuďte jeho částí. Žijte ve světě, ale nedovolte, aby svět žil ve vás. Pak se veškeré protiklady samy vstřebají...“²⁴⁵ Tak dosáhnete nečinnosti v činnosti. Podobně je tomu v zenu – usilování bez úsilí. Jako „brána bez dveří, stezka bez cesty“.²⁴⁶

Dynamická meditace je katarzí a oslavou. Například při východu slunce se vše probouzí. Je to také čas na tuto meditaci, při které je třeba být pozorný a bdělý. Stáváte se pozorovatelem při všech jejích částí. Touto katarzí při dynamické meditaci mohou přijít určité reakce v těle. Když například přijde

242 Parafráze a citace podle OSHO. *Meditace: první a jediná svoboda...* s. 41.

243 In OSHO. *Meditace: první a jediná svoboda...* s. 45.

244 Parafráze a citace tamtéž, s. 45, 46.

245 Tamtéž, s. 46.

246 Parafráze podle OSHO. *Meditace: první a jediná svoboda...* s. 46.

bolest, buďte při ní, ona zmizí. „Osho varoval před přeměnou postoje pozorovatele v jakoukoli podobu fanatismu.“ Pokud by tedy nějaké nepříjemné příznaky - bolest nebo nevolnost trvaly déle než tři dny, je třeba vyhledat lékařskou pomoc. „To platí i u jiných Osho meditačních technikách.“²⁴⁷

Osho hovoří také více o dýchání, které má své kořeny v bytí. Když změníte dýchání, můžete změnit mnoho věcí. „Člověk je mysl/tělo, tedy psycho/somatický. Vše co dělá s tělem, zasahuje mysl.“ Chaotické dýchání aktivuje, mění vás jakoby znovu ve zvíře, okysličuje. Dochází k zenergetizování. Osho nabádá příznivce, aby byli uvědoměle šílení. Je to vyjádření toho, co je v mysli. Postupně je vyjadřované to, co bylo potlačované. Například súfíjská mantra *hu* jde do centra sexu (nebo *óm* je v srdci). *Hu* je přirozené zasažení sexu zvenku. Když je člověk přitahován sexuálně, *hu* působí zevnitř.²⁴⁸

Dynamickou meditaci nebo Osho meditaci kundalíní vytváří Radžníš a experimentuje s nimi v prvním období v ášramu v Púně. Další období jsou tyto metody už jako součást denního programu. V Oregonu zaujímala velkou část dne tzv. karmajóga. Tímto pojmem byla označována každodenní práce v komunitě. Probíhala i více než 12 hodin denně, 7 dní v týdnu. Měla oddaným pomoci pracovat zejména s emocemi jako je hněv.²⁴⁹

Aktivními meditacemi mohou být také plavání, jogging nebo běhání. Techniky meditací, které Osho přináší jsou uvedeny například v *Oranžové knize, meditační techniky*,²⁵⁰ *Reiky*, *Živá cesta*²⁵¹ nebo *Meditace, První a poslední svoboda*.²⁵² Najdeme o nich zmínky také na internetu, kde jsou k těm nejznámějším z nich nabízeny CD s emotivní hudbou, která se při meditacích používá jako jejich součást.

247 Parafráze a citace podle OSHO. *Meditace: první a jediná svoboda*. s. 48, 49.

248 Citace in OSHO. *Meditace: první a jediná svoboda*. s. 50, parafráze tamtéž, s. 50, 51.

249 Karmajóga je nesobecká činnost, kterou se člověk může očišťovat od své negativní karmy, která vzniká z předešlých činů v předchozích vtělení.

250 In OSHO. *Oranžová kniha: meditační techniky*. s. 227.

251 In SAMOTNÝ, Igor, (Svámí Ánandašúnjam). *Reiki-Živá cesta, kniha o přírodní léčbě*. Brno: 2001.

252 In OSHO. *Meditace: první a jediná svoboda: praktický průvodce*. Praha: Pragma, 2005. Jde o překlad z anglického originálu OSHO. *Meditation the first and the last freedom*.

Igor Samotný (Svámí Ánandašúnjam) působí v Meditačním centru Osho Sugama v Lažánkách u Brna. Ve své knize s názvem *Reiki – Živá cesta* uvádí praktikování reiki v kombinaci s aktivními meditacemi od Osha. „Součástí zasvěcovacích procesů a nabývání zkušeností s reiki jsou aktivní prožitkové meditace.“²⁵³ Pomáhá aktivnímu člověku ze Západu k zvnitřnění, k vlastní meditaci. Dále autor uvádí přehled nejběžnějších Osho aktivních meditací. Mezi nimi jsou dynamická meditace, kundaliní meditace, natarádž (angl. nataraj), nádabrahma (angl. nadabrahma), dýchání do čaker (chakra breathing), zpívání do čaker, tanec čaker, vipassana, gibberish (hatlatina), kírtan, mandala, bez dimenze (no dimension), dévánání a gauríšankar.²⁵⁴

Nejznámější metodu, kterou Osho přináší je dynamická meditace, která se skládá z 5 fází. Běžně se dnes používá v Osho centrech, u nás například Meditační centrum Osho Shangri La nebo Meditační centrum Osho Sugama. Tuto meditaci Osho doporučuje ráno. Důležitá je u ní pozice svědka. Energie je podle Osha silnější, probíhá-li tato meditace společně, jako tomu je například i na záběrech z Púny.²⁵⁵ Lidé si při ní zavazují oči šátkem nebo mají zavřené oči a prázdný žaludek. V první fázi se člověk koncentruje na výdech. Dech je rychlý a intenzivní. Dochází k shromažďování energie. Trvá deset minut, stejně jako fáze druhá. V té nashromážděná energie vybuchne pomocí křiku, pištění, skákání, tančení, cvičení, zpěvu. Co člověka napadne. Ve třetí fázi, která trvá také 10 minut, je třeba zvednout ruce nad hlavu, skákat a vykřikovat mantru *Hu*. Dochází k úplnému vyčerpání. Následuje stop! Čtvrtá fáze s prudkým zastavením trvá 15 minut. I k procesům v mysli se zaujímá nehybný svědek. Pátá fáze je oslavou, tancem a zpěvem po dobu 15 minut.²⁵⁶ Jako další katarzní techniku Osho představuje meditaci *Mandala*. Má se při ní vytvářet energetický okruh, který ústí poté přirozeně do koncentrace. Má čtyři fáze. V první, která trvá 15 minut, adept běhá s otevřenýma očima na místě. Běh se stále zrychluje. Důležitá je přitom práce s dechem. Hluboké a rovnoměrné dýchání pomáhá

253 In SAMOTNÝ, Igor. *Reiki-Živá cesta, kniha o přírodní léčbě*. s. 34.

254 Parafráze tamtéž, s. 35 – 37.

255 Například in *Rebel film*, Videokazeta, (z osobní knihovny videozáznamů neosannjásinky Jany).

256 Parafráze in OSHO. *Oranžová kniha*. s. 37 – 42.

nasměrovat energii dovnitř. Následuje 15 minut sezení se zavřenýma očima, otevřenými ústy. Adept se otáčí v pase. Ve třetí fázi si lehne na záda, otevře oči a otáčí jimi co nejrychleji po směru hodinových ručiček. Druhá fáze má přivést energii do pupku, třetí do třetího oka. Poslední fáze, čtvrtá, je v klidu se zavřenýma očima.²⁵⁷

Další velmi používanou meditací je meditace kundaliní. Je prováděná většinou večer. V její první fázi (15 minut) se celé tělo třese, směrem od stehien a kolen. Kolena jsou pokrčená, nohy mírně rozkročené. Oči mohou být otevřené, zavřené. Je možné také použít šátek na oči. Druhá fáze (15 minut) je intuitivní tanec. Ve třetí fázi se pak v klidu sedí nebo stojí a adept se soustředí na pozorování sebe uvnitř i vně. Poslední fáze je vleže se zavřenýma očima, v klidu.²⁵⁸ K dalším katarzním meditacím patří například meditace *Houpavá* nebo *Vířivá* (přebráno z sufismu). Oblíbené jsou ale také meditace v klidu. Sem patří například meditace nádabrahma (původně tibetská technika) nebo meditace gaurišankar (tj. Mont Everest), či meditace dévávání. Někdy také Radžniš hovořil o vipassaně. Meditace jsou často řazené podle Oshem doporučené denní doby pro praxi nebo podle zaměření – aktivní meditace, meditace spojené s tancem atd.

3.2. Osho meditační terapie

Jak již bylo řečeno, Radžniš se snaží vybudovat most mezi západními psychoterapeutickými metodami a psychologíí a východními technikami meditace. O Osho meditacích bylo již něco řečeno, nyní se zaměřím na tzv. Osho meditační terapie.

Také sám Radžniš vytvořil meditační terapie, mezi nimi je mystická rúže, meditace bez mysli a meditační terapie znovuzrození.²⁵⁹ Jsou pořádané ve skupinách, kde „energie skupiny pomáhá každému jednotlivci jít mnohem hlouběji vlastní cestou.“²⁶⁰ Tyto meditační terapie jsou nabízeny jako součást

257 Parafráze podle OSHO. *Oranžová kniha...* s. 43, 44.

258 Parafráze tamtéž, s. 138 – 141.

259 Parafráze podle OSHO. *Meditace: první a jediná svoboda...* s.149.

260 In OSHO. *Meditace: první a jediná svoboda...* s. 149.

programu v Osho mezinárodním meditačním středisku v indické Púně. Někteří zkušení instruktoři je také přináší do různých Osho meditačních center.²⁶¹ Radžníš chtěl, aby se učili tito instruktoři terapii přímo v Púně. V Meditačním centru Osho Shangri La v České republice je každoročně pořádána meditační terapie mystická růže, pod vedením instruktorky Amar, v roce 2008 na přelomu července a srpna.

3.2.1. *Mystická růže*

Mystická růže je meditační terapie pocházející od Radžníše, a to z roku 1988. Před samotnou terapií, která probíhá tři týdny, doporučuje Osho provádět tři měsíce dynamickou meditaci.

První týden se všichni pravidelně každý den tři hodiny smějí smíchem bez příčiny. Smích, jak víme, léčí. Kdykoliv začne smích slábnout, doporučuje Osho říci si „Juchůů“. Tato část terapie má odstranit všechno, co brání dalšímu rozvoji, zábrany a překážky vytvořené společnostmi, veškeré potlačování. Vznikne prostor pro další poznávání. Další fáze očišťování probíhá týdnem pláče. Každý den tři hodiny pláče smývají dlouho potlačovaný smutek, zoufalost, úzkost. Člověk se tak otevírá své kráse, vznešenosti a radosti. Třetí týden je týdnem pozorovatele na kopci.²⁶² Seminář má pomoci odkrýt naše společenské masky. Na povrch mají vyjít potlačované city a pocity. Uvolní se tak více síly pro bdělé vědomí, pro vnitřní ticho v nás. Smích i slzy umí velmi dobře pročišťovat srdce. Navíc takto dlouhý pobyt v centru je také nabídka k vyzkoušení si, jaké je to žít s více lidmi ve společenství či komunitě.²⁶³

3.2.2. *Meditace bez mysli*

Tato technika má také tři části. V první je základem drmolení (v agličtině gibberish), které pochází od jednoho súfijského mystika Džabara. Nikdy nemluvil žádným jazykem, jen drmolil nesmysly. Říkal: „Vaše mysl neustále

261 Parafráze OSHO. *Meditace: první a jediná svoboda...* s. 149.

262 Podle OSHO. *Meditace: první a jediná svoboda...* s. 149 – 155.

263 Podle Info in Meditační centrum Osho Shangri La [online], (citováno 25.5.2008). Dostupné z WWW <<http://shangrila.sannyas-on.net/info.php>>.

něco drmolí. Skončujte s tím a poznáte pravou příchut' svého bytí.²⁶⁴ V další části jsou medituující pozorovateli. Pozorují tělo, mysl a vše, co se děje. V třetí části se má vše pustit, a to uvolněním a spadnutím na zem. „Drmolení vás zbavuje činné mysli, ticho vás zbavuje nečinné mysli a uvolnění je branou k transcendentálnímu světu.“²⁶⁵ Technika třetí části pomáhá si uvědomovat, že také nejste myslí ani tělem. Tuto meditaci doporučuje Osho ze začátku provádět 7 dní. V Púně a v dalších mezinárodních Osho centrech je tato meditace nabízena také jako týdenní Osho meditační skupina. Každý den se hodinu drmolí a hodinu pozoruje.²⁶⁶

3.2.3. *Meditace znovuzrození*

Tato technika má pomoci vrátit se do dětství. Je návratem do „okamžiku, kdy jste se začali chovat společensky vhodně a tím vlastně jednat proti své přirozenosti.“²⁶⁷ Odhozením své osobnosti se člověk může opět znovu zrodit, to není bez bolesti. Meditační terapie znovuzrození trvá 8 dní, provádí se dvě hodiny denně. První část meditace se zaměřuje na to být opět dítětem. Hrát si, zpívat si, tancovat, dupat, skákat. Druhá hodina spočívá v klidném a tichém sezení.²⁶⁸

3.3. *Terapie v Osho komunách a centrech*

Již v roce 1974 zaujal Radžniš množství západních příznivců. Mezi nimi byli i terapeuté, kteří podnítili vznik tzv. skupin. Například Paul Lowe, zakladatel prvního Evropského centra růstu „Quaesitor“, dále Michael Barnett, který je autorem knihy *Lidé nikoli psychiatrie* či Leonard Zunin, kalifornský psycholog americké rady pro psychiatrii a neurologii. Podle jednoho z věrných Osha, který o něm psal také životopis, právě zřejmě tyto osobnosti pomáhají přinášet bohatství a prestiž do komuny skrze terapie. Našli Bhagavána, který se

264 Parafráze a citace podle OSHO. *Meditace: první a jediná svoboda...* s. 156.

265 Parafráze podle OSHO. *Meditace: první a jediná svoboda...* s. 157.

266 40 minut drmolení, 40 minut pozorování a uvolnění. Parafráze podle OSHO. *Meditace: první a jediná svoboda...* s. 156, 157.

267 In OSHO. *Meditace: první a jediná svoboda...* s. 158.

268 Podle OSHO. *Meditace: první a jediná svoboda...* s. 158.

stal jejich mistrem a který podle nich plně rozumí konceptu holistické psychologie, a sice růstu individuality na vyšší úroveň meditativního vědomí.²⁶⁹

„V roce 1975 se ášram v Púně otevírá také encounter²⁷⁰ a gestalt²⁷¹ terapeutickým skupinám. V roce 1979 je zde nabízeno již 60 terapií právě tak jako východních způsobů meditace jako jóga, vippasana, súfijský tanec a tai-či. Terapeutické skupiny byli hlavním zdrojem příjmu pro společenství. Time²⁷² píše, že v letech 1975 až 1978 navštívilo Púnu za účelem účasti na nejznámějších skupinách, více než 50 000 hledajících.“²⁷³

Další terapeutické směry, které byly přítomné v ášramu v Púně (1974-1981) a v komuně v Oregonu (1981 – 1985), byly také bio-energetika,²⁷⁴ primal, masáže, rolfing,²⁷⁵ nebo také neoreichiánské dýchání, terapie léčení traumatu, znovuzrození (rebirthing) a další.²⁷⁶ Všechny tyto metody jsou dostupné i dnes v Osho mezinárodním meditačním středisku v Púně a také v různých Osho centrech po celém světě. Všechny terapie probíhají v rámci tzv. skupin pro rozvoj příznivců, zájemců, členů center i nečlenů a neosannjásinů. Jsou označovány jako techniky osobního růstu. Takto je nazývají neosannjásinové i dnes.²⁷⁷ Terapie byly propojovány více s meditacemi. Vznikly tak různé skupiny, které se dále neustále vyvíjejí. Také samotné terapie neustrnuly, ale probíhá v nich neustálý vývoj.²⁷⁸

269 Parafráze podle PALMER, S. J.. *Moon Sisters...* s. 46.

270 Encounter skupiny pochází od C. R. Rogerse, jde o práci, ve které se využívá intenzivních zážitků ve skupinách. Těmto skupinám se Rogers věnoval v kalifornském období a to rozvoji duševního růstu a tvůrčích možností u osob normálních. Čerpáno z KRATOCHVÍL, S.. *Základy psychoterapie*. Praha: Portál, 1998. s. 54. O tzv. encounter skupinách pojednává Rogersova kniha *Carl Rogers and on encounter groups* (1970) nebo *Encounterové skupiny* (v češtině 1997).

271 Gestalt terapie – u nás se ujal německý název. V překladu tvarová terapie, jejímž zakladatelem je Frederick Perls, který se během svého studia podrobil také psychoanalýze u W. Reicha. Gestalt je expresivní terapie zaměřená na přítomnost a na prožívání a vyjadřování emocí. In KRATOCHVÍL, S.. *Základy psychoterapie*. s. 86. Životopis Fredericka Perlse v příloze.

272 Citace podle Susan J. Palmerové in *Time*, Januar 1978, No. 16, 57 p.

273 In PALMER, S.. *Moon Sisters...* s. 46.

274 Je podle S. Kratochvíla „řazena mezi manipulativní a expresivní přístupy psychoterapie. Manipuluje člověkem tak, aby dokázal uvolnit svůj svalový krunýř, který ho drží staženého dovnitř. A aby všechny potlačené instinkty ze sebe „vybil“ prudkými pohyby, údery, kopáním, křikem a pláčem.... Terapii vytvořil A. Lowen s využitím podnětů, které získal v analýze W. Reicha.“ In KRATOCHVÍL, S.. *Základy psychoterapie*. s. 106. Více o bioenergetice v příloze.

275 Podle AVELING, Harry. *Osho Rajneesh and His Disciples...* chapter 12, s. 265.

276 Podle AVELING, Harry. *Osho Rajneesh and His Disciples...* s. 112.

277 Stejně hovořili respondenti – neosannjásinové z Radžníšovi komunity v Montrealu (1978-1986), píše Palmerová, in AVELING, Harry. *Osho Rajneesh and His Disciples...* chapter 12, s. 265. Část kapitoly se shoduje s PALMER, S. J.. *Moon Sisters, Krishna Mothers, Rajneesh Lovers. Women's Roles in New Religions*. od s. 44.

278 O vývoji jedné z technik je více pojednáno v podkapitole Kraniosakrální biodynamika, která vznikla

Je zajímavé, že na univerzitě v Oregonu v Radžníšpuramu bylo odhadem 11% obyvatel, kteří absolvovali v psychiatrii nebo psychologii. Dalších 11% mělo bakalářské studium v těchto oborech nebo jednotlivci byli přímo Freudiáni nebo behavioristé. Vráťm-li se k terapiím, například po odchodu z Púny do Oregonu vzniká tzv. RIMU, Rajneesh International Meditation University (Radžníšova mezinárodní univerzita pro meditaci), ve které působilo 27 terapeutů, kteří přinášeli peníze pro město Radžníšpuram. Také cestovali a zakládali mezinárodní Radžníšovy komuny (společenství), od roku 1983 například v Německu, Japonsku, Austrálii, Holandsku, Anglii a Montrealu. V těchto komunách bylo také možné pro místní neosannjásiny, členy komuny nebo i nečleny navštěvovat různé skupiny.²⁷⁹

Je tedy patrné, že v komuně kolem Radžníše v době prvního období Púny, Oregonu nebo druhého období Púny bylo přítomné jednak učení Radžníše, později Osha, jeho meditace a meditační terapie jím vytvořené, tak i další terapie. Po smrti Osha mají prostor v ášramu v Púně i další novější terapie. Nejznámější jsou například kraniosakrální biodynamika, rodinné konstelace, hypnóza podle Ericksona²⁸⁰ a neurolingvistické programování.²⁸¹ Zvětšuje se zřejmě prostor pro další metody a techniky. V další části kapitoly pojednám o některých z nich.

3.3.1. Rodinné konstelace

Přesný název pro tuto psychoterapeutickou metodu je systemické rodinné konstelace. Vytvořil ji Bert Hellinger, systemický psychoterapeut z Německa. Jeho práce oslovuje stále širší mezinárodní publikum.²⁸²

zejména na základě rozhovoru s Ábhou (Abhou) K. Hastrdlovou z 18. 5. 2008.

279 Parafráze podle PALMER, S.. *Moon Sisters*... s. 47.

280 Více o této psychoterapii in KRATOCHVÍL, Z.. *Základy psychoterapie*. Praha: Portál, 1998. nebo více také in HALEY, Jay. *Neobvyklá psychoterapie Milтона H. Ericksona*. Překl. Dana Puková a Juraj Barbarič. Vyd. 1.. Triton, 2003. 320 s. (Orig. Uncommon therapy. The psychiatric techniques of Milton H. Erickson).

281 Uvádím zejména terapie, které jsou také zastoupeny v programu meditačního centra Osho Shangri La. Zakladatelem tzv. NLP jsou R. Bandler aj. Grinder. „Neuro“ v názvu označuje smyslové orgány („vjemové kanály“ v terminologii autorů), „lingvistické“ označuje řeč a „programování“ znamená opakující se vzorce vnímání, myšlení a citění.“ In KRATOCHVÍL, Z.. *Základy psychoterapie*... s.163. O Neurolingvistickém programování je více informací také například tamtéž, s. 163 – 164.

282 Parafráze podle HELLINGER, Bert; TEBHÖVEL, Gabriele. *Rodinné konstelace, objevná síla*. Ze

Bert Hellinger se věnoval během svého života také dalším psychoterapeutickým technikám jako je hypnóza podle Ericksona nebo neurolingvistické programování atd.²⁸³ Tyto terapie získávají po smrti Osha v Osho mezinárodní komunitě v Púně i Osho mezinárodních centrech také svůj prostor. Rodinné konstelace nachází své místo v Osho mezinárodní komunitě již v roce 1990.²⁸⁴ V roce 1991 jsou rodinné konstelace přítomné například v Osho meditačním centru Tao v Mnichově.²⁸⁵

V České Republice vzdělává nové terapeutky rodinných konstelací Bhagat J. Zeilhofer, který vede Institut rodinných konstelací v Meditačním centru Osho Shangri La.²⁸⁶ a Jan Bílý, který je spoluzakladatelem Českého institutu systemických konstelací o.p.s.²⁸⁷ a zasloužil se mimo jiné také o vydání překladu knihy *Patříš k nám!* od Marianne Franke-Gricksch,²⁸⁸ která se věnuje rodinným konstelacím s dětmi (ve školství).

O rodinných konstelacích vychází mnoho knih, které popisují metody terapie, komentován je ale i postup a vlastní průběh. Příkladem jsou například publikace *Rodinné konstelace, Objevná síla*²⁸⁹ nebo *Rodinné konstelace, Imperativ lásky*²⁹⁰ nebo *Skrytá symetrie lásky*²⁹¹ nebo od Wilfried Nelles *Rodinné konstelace*²⁹² a další.

zadní obálky knihy.

283 Více v životopisu B. Hellingera v příloze.

284 Podle NIRVANO. Die Seele will versöhnung, In *Oshotimes*, Sharing a vision, Thema: Jenseits der Kleinfamilie, Deutsche Ausgabe, Osho Verlag GmbH, Juli 2005, Num. 7, s. 46-49. zde byl článek o mezinárodním kongresu Systemických konstelací podle Berta Hellingera v německém Kölnu v květnu roku 2005. V čase setkání bylo Bertu Hellingerovi již 80 let.

285 Podle rozhovoru s Bhagatem J. Zeilhoferem z 3. 4. 2008.

286 Více o něm a jeho práci v kapitole o Meditačním centru Osho Shangri La.

287 Více o rodinných konstelacích in Institut rodinných konstelací [online], dostupné z WWW <<http://www.konstelace.info/index.html>>, více o Českém institutu rodinných konstelací in Český institut rodinných konstelací [online], dostupné z WWW <<http://www.cisk.cz/>>.

288 Marianne Franke-Gricksch působila 25 let jako učitelka na prvním a druhém stupni ZŠ. Současně pracovala v oblasti psychoterapie a rodinných konstelací. V současnosti provozuje poradenství v oboru psychoterapie a rodinné terapie. In FRANKE-GRICKSCH, Marianne. *Patříš k nám, Rodinné konstelace s dětmi*. s. 163.

289 HELLINGER, Bert; TENHÖVEL, Gabriele. *Rodinné konstelace, objevná síla*- Překlad z italského orig. Andrea Hynštová. .vyd. 1.. Praha: Nakl. Triton, 2004. 143 s.

290 HELLINGER, Bert. *Rodinné konstelace, imperativ lásky*. Překlad (ze 7. vyd.) Kateřina Amiourová. Praha, Kroměříž : Triton, 2007. 388 s.

291 HELLINGER, B.; WEBER, Gunthard; BEAMOUNT, Hunter. *Skrytá symetrie lásky, Co podporuje lásku v partnerských vztazích*. Překlad Jan Brázda. Praha: Pragma, 2000. 290 s.

292 NELLES, Wilfred. *Rodinné konstelace*.1. vyd.. Praha: Alternativa, 2004. 166 s. Životopis o W. Nellesse najdete je v příloze.

Bhagat J. Zeilhofer krátce představuje rodinné konstelace:

„Každý z nás pochází z určitého rodinného systému, který má svůj přirozený řád, řád lásky. Ten není možné spatřit, ovlivňuje však všechny členy rodinného systému. V práci rodinných konstelací jsou tyto skryté síly, jež sahají až do třetí či čtvrté generace, vyneseny na povrch a uvolněny.“²⁹³

Od nevědomého se postupuje k uvědomění si možného stavu v rodinném systému. Uvědomění probíhá na základě shlednutí situace s odstupem (ve smyslu odstupu od subjektivních postojů jedince). Na adeptovi je, jak s tímto uvědoměním naloží. Je možné po uvědomění vystoupit z nevědomého postavení. Nebo setrvávat stále v nevědomém stavu. Cílem je postupovat do stále vědomějšího života. Tak jako fungují některé naše zvyky, které jsou často nevědomé, tak podobně fungují, často nevědomě, naše překroucené vztahy. To vytváří disharmonii v rodině. Systém se pak snaží vyrovnat stabilitu nevědomými osudy, ještě větším pokroucením, například přebíráním zodpovědnosti za někoho jiného v rodinném systému apod.

Skrze techniku rodinných konstelací je možné vidět naši situaci s odstupem, nadhledem a uvědomit si naše postoje. Kořeny navykých nevědomých postojů bují často v zapleteném rodinném systému. Bert Hellinger uvádí: „Rodinnou systémovou terapií se snažím odhalit, zda někdo uvnitř rozsáhlé rodiny není zapleten do osudů předchozích rodinných členů. Zapletení je možné objevit postavením rodinného systému.“²⁹⁴ Do rozsáhlé rodiny řadí – otce, matku, děti, také nemateřské, děti adoptované, opuštěné i potracené, dále také sourozence rodičů, předchozí důležití partneři rodičů, prarodiče, někdy i praprarodiče se zvláštním osudem.²⁹⁵ Celý proces začíná pohovorem terapeuta (ten, kdo vede proces) a adepta, který chce stavět rodinné konstelace. Otázkou je, v jaké je adept situaci, co by chtěl změnit a jaké je jeho přání, nebo jinak řečeno motivace, záměr k této změně. Terapeut se ptá ještě na další nevědomí osudy v rodině, například potrat, předčasné úmrtí, vražda. Poté podle terapeuta

293 In ZEILHOFER, Bhagat J.. Rodinné konstelace a pohyby duše – metoda in Institut rodinných konstelací [online], (citováno a staženo 23.1.2008). Dostupné z WWW <<http://www.rodinnekonstelace.cz/>>.

294 In HELLINGER, B.; TENHÖVEL, G.. *Rodinné konstelace, objevná síla*. s. 13.

295 Parafráze podle HELLINGE, B.; TNHÖVEL, G.. *Rodinné konstelace...* s. 13.

adept vybírá někoho z kruhu účastníků jako zástupce za sebe a potřebné další členy systému. Zástupci jsou umístěni do prostoru – stávají se skrze své pocity a emoce adeptovými blízkými. Adept se aktivně - fyzicky neúčastní, celou situaci sleduje z pozice svědka. Tedy s odstupem. Skrze změnu postojů, odpuštění, jednoduché formulace se systém přetváří do řádu, který by rodinný systém podle této metody měl mít, to je, každý má své místo v systému. Tyto změny, které probíhají na úrovni energetické a emoční, se podle terapeutů následné dny i měsíce odrážejí i ve fyzickém světě. Celý proces může probíhat až rok. Někdy jsou změny viditelné hned po pár dnech. Například spor rodič a syn se řeší. Ti, co spolu nekomunikovali, si zavolají a postupně se vztah přetváří.²⁹⁶

Dochází k otřesu našich přesvědčení, zvyků a postojů, třeba je často se jich s pomocí uvědomění vzdát a měnit je. Bhagat používá vedle klasických rodinných konstelací také tzv. pohyby duše. Vyvinuly se pozorováním a svěřením vedení v procesech rodinných konstelací. „Rodinné konstelace se skrze pohyby duše zintenzivnily a prohloubily.“²⁹⁷ Není třeba tolik mluvit, důraz je kladen více na:

„Rozloučení se s důvěrně známými přesvědčeními, vyřazení vnějšího vlivu na práci, připravenost nechat se vést tím, co ukáže přítomný okamžik a důvěru v neznámé. To znamená, že tato práce vyžaduje od terapeuta i představitele vystoupení z vlastní osobnosti na velmi vysoké úrovni a následování pouze velmi jasných a přesvědčivých impulsů v poli.“²⁹⁸

V současné době konstelace pronikají i do dalších oblastí společenského dění. Setkáte se nyní například s rodinnými konstelacemi, partnerskými konstelacemi, dále existují experimentální formy př. šamanské konstelace, konstelace problému, voice dialogue – konstelace vnitřních hlasů, konstelace zdravotních symptomů, konstelace vnitřního dítěte, vnitřního přesvědčení, konstelace traumatu. Své místo mají i podnikové a organizační konstelace,

296 Podle zúčastněného pozorování na seminářích rodinných konstelacích v letech 2005 až 2008.

297 Parafráze a citace podle ZEILHOFER, Bhagat J.. Pohyby duše. In Institut rodinných konstelací [online], (citováno a staženo 24.1. 2008, datum poslední aktualizace neuvedeno). Dostupné z WWW <<http://www.rodinnekonstelace.cz/>>.

298 In ZEILHOFER, Bhagat J.. Pohyby duše. In Institut rodinných konstelací [online], (citováno a staženo 24.1. 2008, datum poslední aktualizace neuvedeno). Dostupné z WWW <<http://www.rodinnekonstelace.cz/>>.

politické konstelace, peněžní konstelace nebo konstelace pro muže nebo zvláště i pro ženy.²⁹⁹

Protože se rodinné konstelace i další typy konstelací stávají velmi oblíbenou až módní záležitostí, Bhagat J. Zeilhofer nabádá k ověření, zda má terapeut patřičné vzdělání.

3.3.2. *Kraniosakrální biodynamika*

Název kranio – sakrální terapie pochází z dvou latinských slov. kranio znamená lebka a sakrum znamená křížová. V této metodě se pracuje s tzv. kranio-sakrálním systémem, který se nachází mezi kostí křížovou a lebkou. Má své kořeny někde již ve starověkém Egyptě a Indii v upanišadách. Samotná metoda tzv. kraniosakrální masáže vychází z *osteopatie*. Byla jakoby znovu objevena, osvětlena osteopaty na počátku 20. století.³⁰⁰

Původní osteopatie je obor z Ameriky, který založil Dr. Still. Je to nauka o kostech a tkáních. Postupně vznikla tzv. osteopatická manipulace, která pracovala s kostmi a tkáněmi. Techniky se stávaly jemnější a jemnější. Samotný Dr. Still se začal orientovat ne na nemocnost pacienta, ale na jeho zdraví. Další postavou tohoto oboru se stává Dr. Sutherland, který objevuje, že naše spánkové kosti se během primární respirace hýbou jako žábry ryb. Každá kost se může hýbat. Objevuje tzv. *primární dech*. Prakticky se vše ukázalo fungující při záchraně topícího se. Dr. Sutherland pomohl aktivovat primární dech, který je pod všemi rytmy. Nejdříve dochází k blokování primárního dechu až pak k blokování v dalších částech a vytváření symptomů.³⁰¹

Tento primární dech je základem, a sice každá buňka dýchá. Úkolem terapeuta je naslouchat tomuto primárnímu dechu, který je jako příliv a odliv moře. Naladěním se na primární dech se terapeut naladí na primární zdroj, to je dech duše v těle. Důležitý je také poznatek, že právě na základě primárního

299 Parafráze podle NÁDVORNÍKOVÁ, Barbora. Rodinné a systemické konstelace [online], (citace 23.5.2008). Dostupné z WWW <http://www.maitrea.cz/?text_content=clanek&clanekID=66>.

300 Podle rozhovoru s Ábhou (Abhou) K. Hastrdlovou z 18.5.2008. Podobné představení kraniosakrální biodynamiky je dostupné Centrum duchovního růstu Maitrea [online], z 12. 6. 2008, (citace 20. 6. 2008) Dostupné z WWW <<http://www.maitrea.cz/>>. Rozhovor pro centrum Maitrea byl uveden na webových stránkách později.

301 Podle rozhovoru s Ábhou (Abhou) K. Hastrdlovou z 18.5.2008.

dechu jsme se embrionálně vyvinuli. Tento vývoj má své zákonitosti, které jsou studovány na výcviku terapie. Objevují se témata porodu i hlubší, jako je například samotné početí.

„Může se zkompletovat to, co nebylo dokončeno... kompletování a oprava se děje v tzv. původní matrici, kterou má v sobě každá buňka zakódovanou... ví, jaké to bylo, když byla zdravá - zná svou primární matrici. A tak celé tělo přesně ví, co potřebuje.“³⁰²

Kraniosakrální techniky postupně přesahují osteopatii. Možná by se dnes nazývala kraniosakrální terapie již úplně jinak.

Kraniosakrální terapie „se týká toho, že terapeut podporuje systém člověka, celé jeho bytí holistickým způsobem... a esence té práce je, že lidské tělo a lidský systém je moudrý systém, který má v sobě všechno, co potřebuje k léčení. Všechno, co potřebuje k harmonii. Všechno, co potřebuje, aby bylo integrované... aby mohl fungovat a být ve spojení se zdrojem.. Všechno, co člověk potřebuje má uvnitř. Tenhle systém se neustále obnovuje, je neustále nový... neustále v našem systému dochází ke zrozování, k umírání... je tam neustálá tvořivá práce uvnitř... a o tuhle moudrost se opírá kraniosakrální terapie.“³⁰³

Již zmíněným neustálým vývojem terapie dochází také k vývoji v technikách. Terapeuté, kteří se zabývají kraniosakrální terapií, se postupně ladí až na tzv. *dynamický klid*. Pracují se samotným zdrojem. Obor se tedy postupně dělí na kraniosakrální biomechanickou terapii, kterou se zabývá více osobností, mezi nimi je například Dr. Uplatge. Pracuje s jemnými manipulacemi, mechanicky, porovnává struktury a kosti. Snaží se je zvenku korigovat. Druhou větví terapeutického oboru se stává kraniosakrální biodynamická terapie, která pracuje jemněji, přímo s *dynamickým klidem*. Terapeut naslouchá *primárnímu dechu* či až *dynamickému klidu*. Naslouchá samotnému léčivému procesu a podporuje ho. Jde ještě o jemnější práci. Tato práce dává také podle Ábhy (Abhy) mnohem více i terapeutovi.³⁰⁴

„Většina klientů chodí se svými osobními emočními problémy... ta práce to je má velká láska... není dokončená, je v ní neustálý růst... je stále co se učit... neuvěřitelně dostáváš... jsi oživená... a myslíš si... že by si měla zaplatit tomu klientovi...Někdy je to různé setkávat se s různými lidmi.... mají třeba různá traumata.... nepovažuji se za léčitele...“³⁰⁵

302 In Rozhovor s Ábhou (Abhou) K. Hastrdlovou z 18.5.2008.

303 In Rozhovor s Ábhou (Abhou) K. Hastrdlovou z 18.5.2008.

304 Podle rozhovoru s Ábhou (Abhou) K. Hastrdlovou z 18.5.2008.

305 In Rozhovor s Ábhou (Abhou) K. Hastrdlovou z 18.5.2008.

V Osho mezinárodním komunním centru v Púně se objevuje kraniosakrální terapie poté, co Osho opustil své tělo. Učitelkou, která vede tréninky kraniosakrální biodynamické terapie je neosannjásinka Bhadréna C. Tschumi Gemin. Bhadréna vytváří tzv. kraniosakrální balancing, ve kterém používá kraniosakrální biodynamiku v kombinaci s meditací. Osho také podporoval léčebnou terapii s meditací. V Púně se vedou dlouhodobé tréninky.

„Například Bhadréna do své práce dodává nové poznatky i s tím, jak se mění naše systémy a náš způsob života a naše vědomí... ožívuje tuto práci celý svůj život ... a pracuje i s miminkami, těhotnými, při navazování kontaktu matka a dítě.“³⁰⁶

Základní výcvik kraniosakrální terapie trvá dva roky. Výcvik zahrnuje 40 nebo 50 dní tréninku. Tréninky se liší například časovou délkou. Ta závisí na faktu, zda je terapeut členem určité mezinárodní asociace.³⁰⁷ Tyto mezinárodní asociace mají již svá pravidla.

Kraniosakrální terapii a Osteoterapii vede v Meditačním centru Osho Shangrila Nidžeša (Nijesh).³⁰⁸ Tato terapie se postupně rozšiřuje po ČR. Například v Praze vede Institut kraniosakrální biodynamiky Ábha (Abha) K. Hastrdlová,³⁰⁹ která v Meditačním centru Osho Shangri La žila 5 let.³¹⁰

3.3.3. Neoreichiánská dechová terapie

Tato terapeutická technika má své kořeny v práci Wilhelma Reicha, který se zabýval výzkumem sexuální energie a orgasmu samotného. Známý je zejména obecně pod tzv. orgonovou energií.³¹¹ Základem jeho pohledu je

306 In Rozhovor s Ábhou (Abhou) K. Hastrdlovou z 18. 5. 2008. Více o práci Bhadréna C. Tschumi Gemin in GEMIN, Bhadréna C. Tschumi, International Institut For Craniosacral Balancing [Online], (staženo 25.5.2008). Dostupné z WWW <<http://www.icsb.ch/>>.

307 Členem mezinárodní asociace je například Bhagat J. Zeilhofer, jeho vedení výcviků trvá 50 dní, kdežto nečlenové pořádají tréninky, které mohou trvat 40 dní. Podle Rozhovoru s Ábhou (Abhou) K. Hastrdlovou z 18. 5. 2008.

308 „kraniosakrální terapie pracuje se systémem pulsů v tekutině našeho mozku a páteře. Tato tekutina vyživuje, detoxikuje a chrání celý nervový system. Aktivuje se proces sebe uzdravování, může dojít k uvolnění starých vtisků a traumat z naší buněčné paměti.“ Citace z Info in Meditační centrum Osho Shangri La [online], (citováno 22. .5. 2008), dostupné z WWW <<http://shangrila.sannyas-on.net/info.php>>.

309 Anglická transkripce jména je Abha, sanskrtská je Ábha.

310 Podle rozhovoru s Ábhou (Abhou) K. Hastrdlovou. *Institut CranioSacrální Biodynamiky* [online], (staženo 25.5.2008). Dostupné z WWW <<http://www.csinstitut.cz/cranio/trenink.htm>>.

311 Životopis Wilhelma Reicha najdete v příloze.

zjištění vztahu psychiky a fyzické stránky (psychosomatika), psychiky a zážitků z dětství.

„Byl si jist, že pokud je psychický zážitek zakotven v tělesné struktuře, nejčastěji v pohybovém aparátu, kde tvoří jakýsi pancíř, obranu proti opakování nepříjemných pocitů fyziologicky spojených s emocí, nestačí si o traumatu jen povídat, je třeba na pacienta také sáhnout. Rozvinul práci s tělem, cvičení, která při své praxi používal. Odtud lze sledovat vývoj několika směrů tělové terapie, která sice stojí na znalosti analytické teorie a vyžaduje psychoterapeutický trénink terapeuta, ale využívá speciálních poloh a cvičení, během nichž dochází k uvolnění zablokované energie.... Také nejrůznější směry léčebných praktik- dnes pohříchu bujících především v laické veřejnosti- diagnostikující domnělé trauma, třeba i intrauterinně utrpené, z tělesného schématu a napětí svalů, jako např. kineziologie, mají nejspíš původ právě v pracích tohoto původem vídeňského lékaře.“³¹²

Jaké je možné řešení?

„Duševní onemocnění jsou důsledkem poruchy přirozené schopnosti milovat. Při orgastické impotenci (jíž trpí převážná většina lidí) nastává měštnání biologické energie, které se stává zdrojem iracionálních činů. Prvním požadavkem léčby duševních poruch je ustanovit přirozenou schopnost milovat. To závisí jak na sociálních, tak na psychických okolnostech.“³¹³

Mezi terapeuty, kteří se věnují technice dýchání, tzv. neoreichiánskému dýchání, které Wilhelm Reich přináší, je také Angličanka Maumina (Moumina),³¹⁴ která prošla výcvikem této terapie v Púně. Dnes ji učí také v Meditačním centru Osho Shangri La.

Ústřední pojem terapie, a sice tzv. krunýř, se skládá z několika segmentů, oblastí, ve kterých se nachází. Mezi nimi je oční, ústní, šijový, hrudní segment, segment bránice, břišní segment a segment pánve.³¹⁵

„Každá emoce je zadržována ve svalovém napětí segmentu jiným způsobem a každá emoce je uvolněna ze segmentu jiným pohybem a dotykem. Tato sekce obsahuje návrhy pro práci se třemi hlavními negativními emocemi, zlostí, strachem a bolestí, segment po segmentu. Tento výběr technik by neměl být v žádném případě vyčerpávající, jakmile je jednou pochopena teoretická báze pulsace, terapeut si může vytvořit své vlastní metody.“³¹⁶

312 In CHVÁLA, Vladislav. Wilhelm Reich (1897- 1956) a dnešní medicína [online]. In Z historie oboru, o rakouském lékaři a jeho knize Funkce orgasmu (Psych @ som 2/2004), (staženo a citace 21. 6. 2008). Dostupné z WWW <http://www.psychosomatika.cz/psychosom/psy_01.asp?idc0=31&idc1=11&idc2=&idc3=&M0=4&M1=2&M2=8&M3=&M4=>.

313 Tamtéž.

314 Jméno je užíváno ve tvaru Moumina, také anglická transkripce. V hindštině zřejmě existuje toto jméno, transkripce je Maumina.

315 Podle Neoreichiánská dechová terapie in *Poznámky z jednoho výcviku Mauminy (Mouminy) v Meditačním centru Osho Shangri La.* s. 1- 6. Z osobních zápisků z tréninku neosannjásinky Sauravy.

316 Podle Neoreichiánská dechová terapie in *Poznámky z jednoho výcviku Mauminy (Mouminy)*

Techniky odstranění pancíře jsou různé podle oblastí segmentu. U očního segmentu jde hlavně o masáže čela, obočí a spánků, návrhy pro pohyby v kombinaci s dechem, oční kontakt nebo „projevit se očima nebo dovolit něčemu přijít“. Nebo například segment pánve, který „je tvořen svalstvem pánevního dna, genitáliemi a řitním otvorem, oblastí kostrče a patří sem i nohy a šlapky, stejně jako paže a ruce patří do hrudního segmentu.“³¹⁷

*„Prvním krokem vejít do kontaktu s pánevním segmentem skrze dýchání, pohyb a zvuk a uvolnění všeho negativního, co se tam nahromadilo. To lze provádět cvičením, kopáním a každým spontánním pohybem, ke kterému dojde v nohách a pánvi. Tyto pocity jsou často uvolněny v kombinaci s prací na bránici.“*³¹⁸

Některé techniky dýchání používají i jiní terapeuti v dalších seminářích a skupinách. Příkladem může být umění zemřít, které pochází z Púny. Nebo také řada skupin zvaných esence, které krystalizovaly ze zkušeností během života Bhagata J. Zeilhofera.

v *Meditačním centru Osho Shangri La*. s. 6.

317 Parafráze a citace podle Neoreichiánská dechová terapie in *Poznámky z jednoho výcviku Mauminy (Mouminy) v Meditačním centru Osho Shangri La*. s. 5. Z osobních zápisků z tréninku neosannjásinky Sauravy.

318 Tamtéž, s. 6.

4. Osho mezinárodní komunní centra a Osho meditační centra

Jak a kdy vznikají Osho centra po světě? Vycházet je třeba z rozdílů mezi pojmy commune – komuna a společenství, community – komunita a centrum. Sannjásinové často hovoří o životě v rámci komuny (období do roku 1977 - 1986) či menší komunity nebo centra po roce 1986. Naopak ti, kteří navštěvují Osho meditační centra dnes, je vidí spíše jako centra nikoli komunity. Na tuto otázku odpovídal například Mirek, který navštěvuje meditační centrum Osho Shangri La. „Centrum je prostor, který vede jeden člověk a lidé tam jezdí za účelem svého spirituálního a osobního rozvoje.“³¹⁹

Celý proces okolo uskupení a spolužití neosannjásinů kolem Osha, později neosannjásinů či lidí inspirujících se Oshem ve svém životě i práci, se vyvíjí a je i podle slov některých neosannjásinů jako živý organismus, nikoli strnulé dogma.³²⁰

Například Svámí Ánandadžina³²¹ (Dr. Robert Gussner) v příspěvku *Práce Osha Radžníše, tématický přehled*³²² píše o různých obdobích Oshova života i komuny. Doslova představuje celkový přehled tematiky společenství kolem Osha. Ve čtvrtém tématu píše o „velkém experimentu“ v ášramu v Púně, který roste a kde vznikají skupiny terapií (1974 – 77). Prohlášením této periody byla brožura nazvaná „*Radžníšova nadace*“³²³. Tento čas vystihuje věta „*Bud' bdělý, nech, ať se to stane*“.³²⁴

Další období Svámí Ánandadžina nazývá Perioda Světové vize: *Zorba Buddha* (1977- 80). V této době Bhagaván hovoří o „novém člověku“. Počet iniciovaných neosannjásinů se zvětšuje z 20 000 na 200 000 během několika let.³²⁵

319 Podle rozhovoru s Mirkem a Klárou z 31. 12. 2007.

320 Podle rozhovoru s Ábhou (Abhou) K. Hastrdlovou z 18. 5. 2008.

321 Transkripce v sanskrtu je Svámí Ánandadžina, v angličtině Swami Anand Jino.

322 Orig. The work of Osho Rajneesh, a thematic overview chapter in PALMER, Susan J.; SHARMA, Arvind. *The Rajneesh Papers, Studies in a New Religious Movement...* p. 47 – 55.

323 The Rajneesh Foundation.

324 V originálu „Be alert, let it happen.“ In PALMER, Susan J.; SHARMA, Arvind. *The Rajneesh Papers...* p. 50.

325 Parafráze tamtéž, p. 50.

„Ášram není viděn jen jako zelený dům pro individuální spirituální rozvoj, ale také jako model komuny, vzor světa - základ, alternativní, příkladný obytný blok nové decentralizované světové skupiny, živé začlenění sociálních forem nového spirituálního světa.“³²⁶

Ke konci tohoto období bylo potřeba vlivem rychle expandujícího počtu obyvatel v ášramu určité větší organizace, která spravuje ášram. Někteří z vedení této organizace začínají růst ve svých pozicích, mezi nimiž byla i Šíla. Komuna také hledala větší část země v Indii, nakonec však byl pořízen velký pozemek v Oregonu. „Bylo to také období učení se žít a pracovat společně.“³²⁷

Po odchodu z Púny do Oregonu vzniká tzv. RIMU, Rajneesh International Meditation University (Radžníšova mezinárodní univerzita pro meditaci), ve které působilo zejména 27 terapeutů, kteří přinášeli peníze pro město Radžníšpuram. Také cestovali a zakládali Radžníšovy mezinárodní komuny (Rajneesh International Commune, 1981 - 1986), od roku 1983 například v Německu, Japonsku, Austrálii, Holandsku, Anglii a Montrealu. V těchto komunách bylo možné pro místní neosannjásiny, členy komuny nebo i nečleny navštěvovat různé skupiny.³²⁸ Mezi komunami bylo také v Německu Osho Tao centrum v Mnichově, ve kterém žil Bhagat J. Zeilhofer, nebo Radžníšova komuna v Montrealu, o které psala studie Susan J. Palmerová.³²⁹

Po rozpuštění oregonské komuny se také Osho komuny zmenšovaly. Zároveň však docházelo i ke změně života v některých vnějších stránkách, vedení center často zaštiťovali muži a ženy měly opět více dětí.³³⁰ Některé extrémnější postoje vůči společnosti se v komuně vytrácejí. Také důraz na silné katarzní techniky se snižuje. Navíc i katarzní meditace mají již svou praxi a zkušenost. Důležité je, že Osho meditace se zachovávají, ale terapie se stále dodnes vyvíjejí a zjemňují.³³¹

326 In PALMER, Susan J.; SHARMA, Arvind. *The Rajneesh Papers...* s. 50.

327 Parafráze a citace tamtéž, s. 51.

328 Parafráze podle PALMER, S.. Moon sister's ... s. 47.

329 In PALMER, Susan J.; SHARMA, Arvind. *The Rajneesh Papers, Studies in a New Religious Movement*. 1.st ed.. Delhi: Motilal Banarsidass publishers private limited, 1993. 188 p. a PALMER, Susan Jean. *Moon Sisters, Krishna Mothers, Rajneesh Lovers. Women's Roles in New Religions*. New York: Syracuse University Press, 1994. 287 p.

330 O tématu postavení žen je pojednáno v .2. kapitole, konkrétně v podkapitole 2.3. Osho a sexualita, sexualita v Osho komunách a centrech.

331 Podle rozhovoru s Ábhou (Abhou) K. Hastrdlovou z 18.5.2008.

Po návratu Osha do Púny se v roce 1989 přejmenovává také ášram v Púně na Osho mezinárodní komunu (Osho Commune International). Tato změna je také zaznamenána na stránkách Oshových příznivců v ČR: „V září 1989 se „Osho vzdává jména Rajneesh, čímž demonstruje úplné odtržení se od minulosti. Je znám jednoduše pod jménem Osho. Ášram se přejmenovává na Osho Commune International.“³³²

I v další rovině se dějí změny. Popisuje je Bhagat J. Zeilhofer, který má zkušenosti jako koordinátor Meditačního centra Osho Tao v Mnichově. A také později založil Meditační centrum Osho Shangri La v ČR, které dnes vede a kde žije se svou rodinou.

„V roce 1986 jsem se přestěhoval do Osho Tao centra v Mnichově, kde jsem měl žít 8 let. Bylo to krátce po „rozpuštění“ komuny v Oregonu. Každé centrum se nyní osamostatnilo (stalo se samostatné) a také Tao centrum se tehdy zredukovalo z dvou set a více členů komuny na méně než dvacet členů. A když se zpětně ohlédnu, myslím si, že to nebyla žádná komplikace, či náhoda. Když jsem přišel na ranč v Oregonu, líbila se mi tamní komuna (shledával jsem ji výbornou), ale něco mi tam připadalo nezvyklé, bez toho že bych to mohl pojmenovat. Ale já jsem tehdy stál na začátku svého sannjásinského života a myslel jsem si, že má osobnost jednoduše neví, jak s tímto zacházet. V každém případě se to poté „stalo“ v Tao v Mnichově – přestěhoval jsem se do komuny, která společně žila, pracovala a meditovala.“³³³

Zřejmě tedy nějakou dobu během Oregonské komuny fungovala různá centra v rámci určitého Radžníšova mezinárodního společenství komun. Pravidla života byla extrémnější. Později se od tohoto většího celku upouští a směřuje se k Osho meditačním centrům samostatným, ve kterých jsou pořádány Osho meditace a Osho meditační terapie, což je také jejich hlavní rys. Ale prostor je zde také pro terapie. Centra spravují často dlouholetí neosannjásinové, kteří pobývali v přítomnosti Osha. Ti také většinou poskytují profesionální tréninky terapií nebo Osho meditační terapie. Zároveň jsou již ale tato centra samostatná a také možná neosannjásinové nejsou ve velké skupině, která má možná více tendenci upadat v dav. Neosannjásinové možná více žijí své

332 In Životopis Osha in Webové stránky neosannjásinů v ČR. Niškáma (admin.) [online], (citace 8.5.2008). Dostupné z WWW <<http://www.osho.tady.info/osho/zivotopis.php?PHPSESSID=9e11c0fee8227a23385ace800e5e8386>>.

333 In ZEILHOFER, Bhagat J.. Vom Osho Tao zum Osho Shangri La, Von der Kommune zur Community. In *Oshotimes*, Sharing a vision, Deutsche Ausgabe, Osho Verlag GmbH, Juni 2003, Num. 6, s. 47. Článek je v naskenované formě v příloze, viz Seznam příloh.

individuální životy a zároveň je také podporována více zodpovědnost za sebe sama. Tedy i navenek se to takto jeví. K odpovědnosti za sama sebe vyzýval Osho vždy. Nyní po letech zkoušení a experimentů se neosannjásinové možná více dostávají do středu způsobu života, poté co byli vyzkoušeny extrémy.

V České republice najdeme dvě Osho meditační centra. Jsou to Meditační centrum Osho Sugama³³⁴ v Lažánkách u Brna a Meditační centrum Osho Shangri La³³⁵ v Lažanech u Plzně. V Osho meditačních centrech je prostor zejména pro meditace, meditační terapie a učení podle Osha, nebo další terapie. To je jejich základ. V konkrétním centru vyniká ještě zaměření vedení centra a jeho obyvatel. Žijí zde neosannjásinové a lidé, kteří se ve svém životě a práci nechávají inspirovat Oshem. Osho centra jsou založena na sdílení způsobu života, který Osho nabízí, zprostředkovává možnost zasvěcení do neosannjásy, dnes pro některé zejména pro přijetí neosannjásinská jména, žití společně ne již ve velké komuně, ale spíše centru či komunitě. Prostor je zde pro společné meditace, které Osho přináší, i pro procesy související s osobním růstem. Důraz je třeba klást na skutečnost, že neosannjásinové Osho centra nevidí jako nějaké Oshovo hnutí, ale spíše jako individuality - lidi, kteří se inspirojí Oshem. Nechtějí vytvářet nějaké hnutí či dokonce náboženské hnutí.

Zaměření Osho center se liší v nabídce skupin, a sice v závislosti na dostupnosti vedení dané skupiny. Například v Meditačním centru Osho Sugama najdeme také nabízené semináře zaměřené na tantru nebo reiky. V Meditačním centru Osho Shangri La je to Institut rodinných konstelací – tedy i profesionální trénink rodinných konstelací, dále rodinné konstelace a pohyby duše, trénink neoreichiánské dechové terapie tzv. dýchání, trénink hypnózy podle Ericksona, esence, kraniosakrální terapie atd.³³⁶

334 Meditační centrum Osho Sugama [online]. Dostupné z WWW <<http://www.sugama.cz/>>.

335 Meditační centrum Osho Shangri La [online]. Dostupné z WWW <<http://shangrila.sannyas-on.net/>>.

336 Více o Meditačním centru Osho Shangri La v samostatné kapitole.

Ze společenství neosannjásinů vzešel také časopis Oshotimes.³³⁷ Na vzniku Oshotimes se podílel například W. Nelles,³³⁸ který je také blízkým spolupracovníkem Berta Hellingera. Množství knih, CD, fotografií zprostředkovává například Osho nakladatelství v Kolíně³³⁹.

Asi tak před dvěma či třemi roky (nyní 2008) se Osho mezinárodní komuna (orig. Osho Comunne International) v Púně změnila na Osho mezinárodní meditační středisko (orig. Osho International Meditation Resort).³⁴⁰ V tomto novém Osho mezinárodním meditačním středisku je možnost ubytování, relaxace, účastnění se vybraných seminářů, terapií, meditací, filmů. Zde je také Osho Multiverzita (orig. Osho Multiversity), podle slov příznivců největší centrum meditace i procesů osobního růstu na světě.

„Zahrnuje jak všechny možné západní terapeutické přístupy, tak léčení uměním z Východu i Západu, esoteriku, kreativní umění, tantru, zen, sufismus a meditační terapie. Je zde možnost individuálních sezení a hodin, i kurzů a profesionálních tréninků... Programy jsou dlouhé jeden den až tři měsíce (profesionální tréninky).“³⁴¹

Změna je v možnosti zde podniknout dovolené, relaxaci, z komuny se více směřuje směrem k větší, luxusní organizaci. Množství starších neosannjásinů dnes působí více rozsetě po světě a do Púny jezdí jen občas. Prostory jsou luxusně zařízené. Podle slov například neosannjásinky Áhby (Abhy) byly sundány také mnohé obrazy Osha, zřejmě za účelem Osha neuctívat jako modlu.³⁴²

337 Původně týdenní *Rajneesh Times*. Více o měsíčníku *Oshotimes* [online], dostupné z WWW <<http://www.oshotimes.de/>>. Informace o *Oshotimes* také [online]. Dostupné z WWW <<http://www.osho.com/Main.cfm?Area=Magazine&Language=English>>.

338 O W. Nellesovi více v příloze.

339 V německém Kolíně, *Oshotimes* [online]. Dostupné WWW <<http://www.oshomedia.de/>>.

340 Více in Osho mezinárodní meditační středisko [online]. Dostupné z WWW <<http://www.osho.com/main.cfm?Area=MedResort&Language=English>>.

341 In Osho Multiverzita, Púna, Indie [online], (citace 11.5.2008). Dostupné z WWW <<http://www.osho.com/main.cfm?Area=MedResort&Language=English>>.

342 Podle rozhovoru s Abhou (Ábhau) K. Hastrdlovou z 18. 5. 2008.

5. Meditační centrum Osho Shangri La

Meditační centrum Osho Shangri La patří spolu s Osho Sugama meditačním centrem k Osho centrům, ve kterých je možné přijmout neosannjásinské jméno. Zakladatelem Meditačního centra Osho Shangri La je Bhagat Johann Zeilhofer.

5.1. Bhagat J. Zeilhofer

Neosannjásinem se stal v roce 1982. Ášram v Púně intenzivně navštěvoval v letech 1986 až 2000. Byl tehdy na cestě mezi Púnou a Mnichovem. V Mnichově žil v Meditačním centru Osho Tao. Ášram v Púně vnímá jako největší z center Osha, největší prostor pro osobní rozvoj člověka. Je zde nejvíce meditačních retreatů, terapeutických skupin a výcviků. V Mnichově v Meditačním centru Osho Tao strávil celkem 15 let i jako koordinátor centra, v Púně pobyl 5 let. Navštívil také Radžníšpuram v Oregonu, zde byl asi dva měsíce.³⁴³

To, co dnes v Meditačním centru Osho Shangri La nabízí, jsou semináře a skupiny, kterými prošel v Osho centrech a komunách. Výcviky podstoupil v Púně, další vznikli na základě jeho zkušeností během jeho života, a to například řada skupin esence.³⁴⁴ Dále pak konkrétně výcvikem rodinných konstelací prošel v Púně. Zdálo by se, že tento směr do Osho center nepatří. Podle Bhagatových slov se však i v některých německých Osho meditačních centrech bylo možné setkat s nabízenými rodinnými konstelacemi již v roce 1991, tedy záhy po Oshově smrti. Místo v Osho centrech je i pro další sebepoznávací praktiky jako je hypnóza podle Eriksona, neurolingvistické programování (NPL Prakticioner) apod.³⁴⁵

Pro Bhagata i pro některé další nesannjásiny je důležitý společný způsob života v centru nebo společenství, ať patnáct let v Osho centru Tao v Mnichově nebo dnes v Meditačním centru Osho Shangri La. Podle Bhagata je pro Osho

343 Podle rozhovoru s Bhagatem J. Zeilhoferem z 3. 4. 2008.

344 Více in ZEILHOFER, Bhagat J.. *Esence*, z angl. orig. Překlad Prapati Eva Zeilhoferová. Praha: Maitrea, 2008. 268 s.

345 Podle rozhovoru s Bhagatem J. Zeilhoferem z 3.4.2008

centra primární činností pořádání skupin a meditačních retreatů a sezení. A jsou to zejména Osho meditace nebo Osho meditační terapie nebo různé další terapie.³⁴⁶ Osho meditace a Osho meditační terapie dělají centrum Osho meditačním centrem.³⁴⁷

Bhagat pracuje s lidmi již více než 20 let. Velmi známý je zejména skrze rodinné konstelace, dále pracuje s technikou NLP (neurolingvistické programování) nebo hypnózou podle Ericksona a vede také jejich trénink. Dalšími „tématy jeho seminářů jsou esence, smrt, dech, převtělování, meditační proces a poradenství.“³⁴⁸

5.2. Představení centra

Proč se usadil Bhagat právě v České republice? Své dětství strávil na venkově a jeho přáním bylo se na něj po letech strávených v Mnichově zase vrátit. V době změny měl přítelkyni v ČR a hledal místo, kde by byl trochu mimo městský ruch. Našel místo, a to dům v Lažanech u Žlutic (Toužim, Plzeň). Meditační centrum Osho Shangri La vznikalo postupně od roku 1995, kdy Bhagat v České republice vedl první skupinu a to vippasanu.³⁴⁹

Název Meditační centrum Osho Shangri La vznikl podle knihy *Der verlorene Horizont*³⁵⁰ od James Hiltona. Meditační centrum leží v malé vesnici Lažany. Je vzdálenější městům. Není to sice samota, ale dům i se zahradou a dnes i již tzv. s horním domem leží na konci vesnice. Také pro příchozí je cesta do Lažan hromadnými prostředky většinou delší. Vítězstvím je jízda s jedním či s dvěma přestupy z Prahy, která trvá 3,5 hodiny. V současnosti zde žije Bhagat se svou rodinou – ženou Prapati Evou Zeilhoferovou, synem Jorim a dcerkami dvojčaty Yoko (Joko) a Jayou (Džajou)³⁵¹ a fenkou Radžou. S nimi se o centrum pomáhá starat Almasta, který si postavil svůj vlastní dům vedle. Od podzimu

346 Tak tomu bylo i za Oshova života.

347 Podle rozhovoru s Bhagatem J. Zeilhoferem z 3.4.2008.

348 Parafráze a citace podle ZEILHOFER, Bhagat J.. Institut rodinných konstelací [online], (cit. 12.1.2008). Dostupné WWW <<http://www.rodinnekonstelace.cz/bhagat.php>>.

349 Více v páté kapitole *Meditační centrum Osho Shangri La*, od. s. 70.

350 V angličtině *Lost Horizont*.

351 Obě jména jsou uvedena i v rodném listě, a sice Yoko (z japonštiny) a Jaya. Transkripce z japonštiny je Joko, ze sanskrtu Džaja.

2007 zde také žije Saurava se svou dcerou, pomáhá vařit a připravovat dům pro skupiny, podobně jako Almasta, další obyvatel. V druhém domě, tzv. horním nebo dříve tzv. novém, je několik lidí, kteří zde mají svůj pokoj.

V minulosti zde žila například Amar, která v současnosti staví vedle domu pro hosty kavárnu s budoucími místy pro ubytování. Dalšími obyvateli byli například (Šraddhéša) Shraddes, Ábha (Abha), Niškáma (Nishkam), Lila (Leela), Rámodá (Ramoda) nebo Amrtá (Amrita) atd.³⁵²

5.3. Skupiny a meditace nabízené v centru

V meditačním centru je prostor pro více druhů skupin, Osho meditací, Osho meditačních terapií nebo dalších terapií. Jsou jimi v tomto roce (2008) pod vedením Bhagata rodinné konstelace a pohyby duše,³⁵³ umění zemřít, řada skupin esence, to jsou esence lásky, esence radosti, esence vnitřního klidu, esence – základní seminář, esence vztahů, esence síly. Dále pak i výcviky rodinných konstelací nebo NLP master trénink (trénink neurolingvistického programování) a hypnóza podle Ericksona.³⁵⁴

Další semináře vedou například Amar, a to Osho meditační terapii mystická růže, skupinu vnitřní dítě, cesta srdce. Dále je zde občas Maudží (Mouji), která vede skupinu transformace traumatu, Maumina (Moumina) vede například trénink dýchání (neoreichiánská dechová terapie). kraniosakrální terapii a Osteoterapii vede v Meditačním centru Osho Shangrila Nidžeša (Nijesh).³⁵⁵ Tato terapie se postupně rozšiřuje po ČR. Například v Praze vede Institut kraniosakrální biodynamiky Ábha (Abha) K. Hastrdlová, která

352 Více o těchto obyvatelích v příloze v článku od nich a Bhagata. První jméno je vždy transkripce v sanskrtu, druhé v závorce v angličtině, tak jak ho používají běžně neosannjásinové.

353 Bhagat spolupracuje také s centrem duchovního růstu a nakladatelstvím Maitrea. V červnu 2008 je zde zařazen večerní seminář peněžní konstelace, v září 2008 pak víkendový seminář. V roce 2008 vzniká v Praze dům osobního rozvoje MAITREA. Více [online]. Dostupné z WWW <<http://www.maitrea.cz/>>.

354 Například tréninky NLP Practitioner a hypnóza podle Erickson se otevírají v Meditačním centru Osho Shangri La v únoru 2010, a tréninky NLP Master Practitioner a hypnóza podle Erickson v dubnu 2010. In Institut rodinných konstelací v ČR [online]. Dostupné z WWW <<http://www.rodinnékonstelca.cz/>>.

355 „Kraniosakrální terapie pracuje se systémem pulsů v tekutině našeho mozku a páteře. Tato tekutina vyživuje, detoxikuje a chrání celý nervový systém. Aktivuje se proces sebe uzdravování, může dojít k uvolnění starých vtisků a traumat z naší buněčné paměti.“ Citace z Info in Meditační centrum Osho Shangri La [online], (citováno 225.5.2008). Dostupné z WWW <<http://shangrila.sannyas-on.net/info.php>>.

v meditačním centru Osho Shangri La žila 5 let.³⁵⁶

O některých skupinách jsem již zčásti pojednala v podkapitole 3.3. *Terapie v Osho komunách a centrech*. V následující části práce je prostor ještě pro některé další, a to satori a umění zemřít.

5.3.1. Satori

Pojem satori pochází z japonštiny, překládá se jako osvícení, osvěta, poučení. Používá ho zejména buddhismus pro pojmenování cíle své duchovní cesty, a sice osvícení. Literárně by se tento výraz dal také přeložit jako porozumění, pochopení nebo poznání.³⁵⁷ V případě semináře, který je pořádán v Meditačním centru Osho Shangri La, je tento pojem použitý jako název skupiny. Jeho krátké představení nalezneme i na webových stránkách centra. Satori je „dobrodružná cesta do prožitku sebe sama v přítomném okamžiku. Intenzivní proces hledání jádra vaší bytosti, při níž je možno zažít Satori.“³⁵⁸ Člověka bychom mohli přirovnat ke kameni. Některý je malý, jiný velký, kulatý nebo oválný. Každý je sám sebou, je to kámen. My lidé si však dokážeme vytvářet stále nějaké problémy. Naše kreativita myslí je obrovská. Je tu stále daná skutečnost, kterou je možné zažít kdekoliv, je neměnná, je však zahalená. Proces satori není terapie, každý sám je pacient a lékař. Tato struktura a technika podle Charles Bernera je podle Gangi opravdu geniální. Pomáhá člověku dostat se do skutečnosti, tady a teď. Jde o hledání a spočívání ve svém vlastním zdroji, podstatě. Mysl Ganga popisuje jako „nahromadění všech zkušeností, které jsme udělali a které nás dávají k dispozici.“³⁵⁹ Jde o „to, co je právě uvnitř a vně prožít, od momentu k momentu, s otevřenou myslí sedět na pramenu. Když potom k tomu přijde ještě uvědomění, že jsme to my, kteří zde

356 Podle rozhovoru s Ábhou (Abhou) K. Hastrdlovou. Institut Craniosacrální Biodynamiky [online], (staženo 25.5.2008). Dostupné z WWW <<http://www.csinstitut.cz/cranio/trenink.htm>>.

357 Tento výklad čerpán z wikipedie, [online], (staženo 23.1.2008, poslední aktualizace 19.1.2008). Dostupné z WWW <<http://en.wikipedia.org/wiki/Satori>>.

358 In GANGA, Satori in Info [online], (citováno dne 23.1.2008, staženo 23.1.2008, datum poslední aktualizace neuvedeno). Dostupné z WWW <<http://shangrila.sannyas-on.net/info.php>>.

359 In GANGA, Wer ist da drinnen, Das offene Geheimnis im Satori-prozess, in *Oshotimes*, Sharing a vision, Deutsche Ausgabe, Osho Verlag GmbH, Dezember 2003, Num. 12, s. 14.

sedíme, uvolníme se a užijeme si to.“³⁶⁰ Další část skupiny probíhá například ve struktuře otázky a odpovědi ve dvojicích.

Satori-proces je inspirován zenbuddhismem, nejen ve svém názvu. Učí nezaujatému pohledu svědka, který pozoruje dění mysli bez toho, aniž by se ztotožňoval s myslí a představami, které jí procházejí jako film. Příspěvkem k tomuto jsou i koány, příběhy s otázkami, na které není možné odpovědět pomocí mysli. Ganga vedla již kolem 100 satori-procesů. Spolu s Avikálem Emilio Costantinem nabízí meditační retreaty v Institutu intenzivní pozornosti (Awareness Intensive Institute), a to třídní s názvem „Kdo je uvnitř?“ nebo sedmidenní Satori. Zásadní otázkou třídního semináře je „Kdo jsem já? Je to existenciální otázka. Je třeba pustit to, čím nejsme, abychom poznali, kdo jsme. Skupina směřuje dovnitř nás samých k prožití toho, kdo skutečně jsme. Kdo se skrývá za maskou naší osobnosti.“³⁶¹ Uvnitř je mír, láska, centrum všeho. „Satori je radikální dotazování se. Otázkou je, jaká je má skutečná přirozenost? Co zde dělám? Proč tu jsem?“³⁶² Kdo jsem já? Co je život? Co je láska? Probíhá zde sebedotazování se (dotazování se po sobě samém), které nás přivádí do přítomného okamžiku tady a teď, přímý prožitek sama sebe, skutečnosti. Zážitek bytí, probuzení, ne-myšlení. „Není to opravdu terapie, neřeší naše běžné problémy, přesto učí hledat, jak s nimi pracovat. Jediným problémem je naše identifikace s nimi.“ Při dotazování tyto problémy mizí a ukazuje se naše podstata, přirozenost.³⁶³

V podobném stylu jako vede Bhagat J. Zeilhoffer v meditačním centru Osho Shangri La například výcvik rodinných konstelací nebo dýchání, i Ganga a Avikal Costantino pořádají vedle kratších retreatů i výcvik skupiny „Who is in?“³⁶⁴ Všechny retreaty Satori a „Kdo je uvnitř?“ probíhají v Meditačním centru

360 In GANGA, Wer ist da drinnen,... s. 15.

361 In Satori, Meditation retreats, in CORDING, Ganga; CONSTANTINO, Avikal Emilio (Avikal). Awareness intensive institute [online], (citováno 23.1.2008, staženo 23.1.2008). Dostupné z WWW <<http://www.satori-retreat.com/meditation-retreats.html>>.

362 Tamtéž.

363 In Satori, Meditation retreats, in CORDING, Ganga; CONSTANTINO, Avikal Emili (Avikal). Awareness intensive institute [online], (citováno 23.1.2008, staženo 23.1.2008). Dostupné z WWW <<http://www.satori-retreat.com/meditation-retreats.html>>.

364 Více informací in Who is in? Meditation retreats, in CORDING, Ganga; CONSTANTINO, Avikal Emili (Avikal). Awareness intensive institute [online], (citováno 23.1.2008, staženo 23.1.2008). Dostupné

Osho Shangri La nebo například v Řecku, Itálii nebo Izraeli.³⁶⁵

Další celou řadou skupin jsou tzv. esence. Vznikaly na základě zkušeností Bhagata, během jeho života. Letos (v roce 2008) vyšla také kniha *Esence* v českém překladu.³⁶⁶

5.3.2. Umění zemřít

Více se zastavím u skupiny „Umění zemřít.“ Bhagat prošel výcvikem na tuto skupinu v Púně. Právě tuto skupinu ještě s řadou esencí doporučuje pro ty, kteří prochází výcvikem rodinných konstelací. Na skupině vyprávěl, jak se s ní více seznámil. Pracoval v zahradě, hned vedle se konal výcvik. Poté byl pozván, zda by se ho také nechtěl účastnit.

Osobně jsem se zúčastnila této skupiny na začátku února v roce 2008. Bylo to první setkání s Bhagatem a zároveň první návštěva Meditačního centra Osho Shangri La. Skupina byla pro mě velmi silná. Bylo nás 32 účastníků, Bhagat a překladatelka. V rámci skupiny jsme také viděli tři videozáznamy, z toho jeden z nich byl o tom, jak vnímají smrt v Tibetu a jak k ní přistupují tibetští buddhističtí mniši.³⁶⁷ Zdůrazněný zde byl fakt, že narození slavíme, kdežto smrt, která může být vysvobození z koloběhu zrození neslavíme, ale pláčeme nad ní. Bhagat a stejně tak téma této skupiny, vše ukazovalo na to, jak se vytratila z naší společnosti přirozenost ve vztahu ke smrti. „Vytvořilo se z ní tabu či byla mystifikována.“³⁶⁸ Skupina nabízela podívání se za obraz, který jsme si o smrti vytvořili. Skupina probíhala v tichu, jen v meditačním sále se během dne odehrávalo několik struktur, ve kterých se mluvilo. Často jsme tvořili páry a hovořili „jako“ se svými blízkými. Celý den jsme se více dostávali do tématu smrti, a k tomu, že za několik dní zemřeme. Co si vše člověk

z WWW <<http://www.satori-retreat.com/meditation-retreats.html>>.

365 Program je k nahlédnutí in CORDING, Ganga; CONSTANTINO, Avikal Emili (Avikál). Satori & Who is in? 2007/2008 [online], (citováno 23.1.2008, staženo 23.1.2008, poslední aktualizace z 2.12.2007). Dostupné z WWW <<http://www.satori-retreat.com/schedule.html>>.

366 In ZEILHOFER, Bhagat J.. *Esence*. Z angl. orig. překlad Prapatí Eva Zeilhoferová. Praha: Maitrea, 2008. 268 s.

367 Pracovali zde se zemřelým pomocí knihy *Bardo Thödol*.

368 In Info in Meditační centrum Osho Shangri La [online], (staženo 12.1. 2008, citováno 12.6.2008), dostupné z WWW <<http://shangrila.sannyas-on.net/info.php>>.

uvědomí, když zjistí, že za pár dní má zemřít? Často si myslíme, že smrt se nás netýká, ale je to přece stejný princip jako život. Stejně jako život jednou přijde a tím náš život skončí. Jednou z obran je ta, že začneme smrt popírat, nebereme ji vážně. Nebo ji naopak zdůrazňujeme. Obé můžeme chápat jako hledání něčeho známého, čeho bychom se mohli držet. Bhagat o tomto tématu píše: „Potlačený strach z umírání a ze smrti vrhá stín na náš život a nutí nás hnát se za bezpečím, které neexistuje či za iluzemi, které nám nepomohou.“³⁶⁹ Potom je zde také strach, před nímž se snažíme skrýt či utéct. Objeví se třeba i velké napětí.

Mnohé staré náboženské tradice se věnují přípravě na smrt, některé celý život. Okamžik smrti rozhoduje.³⁷⁰ Při pohlédnutí do tváře smrti a připuštěním všech pocitů s ní spjatých, si můžeme uvědomit, jakou hloubku má život. Mohou se změnit naše stupnice hodnot. „Tím, že se vyhýbáme možné bolesti a utrpení spojeným se smrtí, oddělujeme sami sebe od hloubky lásky a života.“³⁷¹ Až poté co smrt přijmeme, můžeme žít hlubší a kvalitnější život, být více v přítomném okamžiku, tady a teď. Dokážeme-li se smířit se smrtí, dokážeme říci také více ano životu.

„V této skupině pracujeme s emocionálními stavy, které přicházejí poté, co se dovíme, že máme smrtelnou nemoc, nebo že některý z našich přátel musí zemřít. Přinášíme všechny ty skryté emoce na povrch, a potom vytváříme prostor pro meditaci, noříme se do prázdnoty a ticha. Odtud potom pracujeme s dávnými tibetskými technikami Bardo, kdy jsou lidé doprovázeni při umírání a po smrti. Pomáhá se jim tak rozpoznat jejich skutečná přirozenost a vědomí. Co se objeví, když projdeme všemi těmito úrovněmi, je hluboká láska a úcta k životu, vděčnost za to, že jsme dostali šanci žít, milovat a stát se vědomými.“³⁷²

Zároveň se smiřováním se smrtí docházelo také k ujasnění si, co jsme v životě měli ještě nedořešené, co nás mrzí a co již nestihneme. Také jsme se chtěli rozloučit se svými blízkými. Bylo to „jako“. Přesto ten okamžik jednou přijde.

369 In Info in Meditační centrum Osho Shangri La [online], (staženo 12.1. 2008, citováno 12.6.2008). Dostupné z WWW <<http://shangrila.sannyas-on.net/info.php>>.

370 Z hlediska například indických náboženských tradic nebo buddhistických hovoříme o reinkarnaci a tedy také o znovuzrození. To je blízké i v pohledu, který byl přítomný na smrt v této skupině.

371 Parafraze a citace podle Info in Meditační centrum Osho Shangri La [online], (staženo 12.1. 2008, citováno 12.6.2008). Dostupné z WWW <<http://shangrila.sannyas-on.net/info.php>>.

372 In Info in Meditační centrum Osho Shangri La [online], (staženo 12.1. 2008, citováno 12.6.2008). Dostupné z WWW <<http://shangrila.sannyas-on.net/info.php>>.

Právě struktury, většinou párové či skupinové nám pomáhali ve vyjadřování toho, co bychom chtěli ještě říci, komu bychom chtěli odpustit nebo koho poprosit za odpuštění. Dostali jsme se i na témata, jako je dořešení posmrtných záležitostí, a to pohřeb, majetek, umístění ostatků apod. Bylo zajímavé pozorovat, jak odlišní jsme my sami a jak odlišní jsou ti kolem nás. Další technikou bylo také neoreichiánské dýchání, jehož výcvik v Meditačním centru Osho Shangri La také probíhá. Poznali jsme například dýchání do čakr. Při dýchání se pracuje vedle dechu také například s pávní. Přichází různé představy a pocity, někdy velmi silné. Doporučuje se nechat jim prostor, pozorovat je, po nějaké době zase odejdou. Někdy dýchání provází křik, neznámá řeč nebo další různé zvuky. Přítomna je také emotivní hudba. Technika působí na první pohled podobně jako holotropní dýchání, avšak zde se více pracuje s dalšími technikami, jako je například právě dýchání do čakr nebo práce s pávní či tzv. stéblový dech.³⁷³ Také neoreichiánské dýchání nepoužívá například hudbu techna a nerozvádí proces pomocí fází, jak je rozvíjí Stanislav Grof. Jde o jinou metodu, která je v některých rysech podobná ale daleko jemnější. Během všech dní ve skupině jsme si psali deník, dostávali do něho úkoly a psali třeba i dopisy svým blízkým. Poslední večer před smrtí, jsme tento záznam celý nechali shořet v ohni a s tím dát svolení k opuštění všech naučených struktur. Byl to obraz toho, jak všechny připravené koncepty nemají váhu a mnohem důležitější je být bdělý v přítomnosti. Síla prožitku byla patrná zejména před vlastní smrtí, kdy byl prostor pro pobytí naposledy v přírodě, poslední procházce a chůzi samotnou. Následoval akt smrti vedený imaginací.

V rámci skupiny jsme se po příjezdu účastnili Osho meditace kundaliní, každý den ráno jsme prožili Osho meditaci nádabrahma. Osho meditace jsou používány v rámci skupin. Vedle ranní klidné Osho meditace nádabrahma je to například dynamická meditace. Naopak navečer často probíhá Osho meditace kundaliní.³⁷⁴ O skupinu umění zemřít je velký zájem. Skupina probíhá většinou dvakrát ročně v listopadu a začátkem února. Skupina probíhala 4 celé dny,

373 Jde o dech podobný tomu, jako když pijeme z brčka.

374 Mezi další patří například Osho meditace no dimension (česky bez dimenze), nataráři, anglická transkripce je Nataraj apod.

další by měla být již asi o den delší. Smrtí se zabývají i další neosannjásinové, jako je například Komala, která vede seminář *umění žít, umění zemřít*.³⁷⁵

³⁷⁵ Komala navštívila v květnu 2008 ČR. In Webové stránky neosannjásinů v ČR. Niškáma (Nishkam) (admin.[online]. WWW z dostupné <<http://www.osho.tady.info/>>.

Závěr

Pro vlastní téma práce bylo důležité seznámit se se samotným zakladatelem hnutí Bhagavánem Radžníšem, později nazývaným Osho, a jeho životem. Podle jeho slov dosáhl osvícení již ve věku 21 let. O tomto procesu však veřejně hovořil až o 20 let později.³⁷⁶ Radžníš „v roce 1956 promoval z filosofie a v roce 1957 získal na univerzitě v Saugaru titul mistra svobodných umění ve filosofii (řečník).“³⁷⁷ Právě jeho charismatická schopnost mluvit se projevovala v promluvách k příznivcům. Také v jeho knihách je patrná tato stránka. Jsou velmi čtivé, doslova bestsellerem na pultech knihkupectví i knihoven po celém světě.³⁷⁸ Po roce 1964 začíná Radžníš (sanskrt. Radžaniša) pořádat, tehdy pod jménem Áčárja Radžníš (sanskrt. Áčárja Radžaniša), meditační tábory. V roce 1970 se stěhuje do Bombaje, toto období je nazýváno jako tzv. bombajské. Téhož roku si mění své jméno na Bhagaván Radžníš (sanskrt. Bhagaván Radžaniša).³⁷⁹ V roce 1974 se formuje první ášram v Púně, další rok pak Radžníšova nadace (sanskrt. Radžanišova nadace).³⁸⁰ V ášramu žijí zejména příznivci Osha, kteří se stávají tzv. neosannjásiny. Jejich počet během období ášramu v Púně rychle roste, ale vznikají také různé problémy. Podle informací ze stran příznivců je nutný větší pozemek, na kterém by se mohla rozvíjet Radžníšova (Radžanišova)³⁸¹ myšlenka tzv. „*Buddhapole*“, místa, kde lidé žijí za účelem osobního rozvoje, co nejméně omezení okolní společností. Vrcholí také problémy s místními úřady (zákazy staveb),³⁸² nesouhlas běžně orientované indické společnosti³⁸³ s Radžníšovými postoji i s

376 Podle HOFMANOVÁ, O.. *Osho...* s. 47.

377 V první kapitole Životopis Bhagavána Radžníše, s. 17. Parafraze podle HOFMANOVÁ, O.. *Osho, Buddha-rebel*. s. 40, 41.

378 Jeho vztah ke knihám a jeho samotná spisovatelská činnost je zachycena v podkapitole 2.6. Osho a knihy, od s. 55.

379 Podle první kapitoly Životopis Bhagavána Radžníše, s. 24.

380 Podle první kapitoly Životopis Bhagavána Radžníše, s. 25. V angl. Orig. *Rajneesh Foundation*, podle AVELING, Harry. *Osho Rajneesh and His Disciples: Some Western Perceptions*. Introduction, s. XIX.

381 Používám jména ve formě bez závorek, vysvětleno v úvodu i během celé práce.

382 Více v Životopisu Bhagavána Radžníše, s. 21. Podle HOFMANOVÁ, O.. *Osho...* s. 52, 53.

383 Tento termín jsem použila pro pojmenování společnosti, ve které je přítomno množství různých tradic. Jednak indických náboženství, tak i islámu, buddhismu, importovaného křesťanství i množství Nových náboženských hnutí atd.

působením ášramu. Nesouhlas vzniká například vlivem odlišného způsobu života v ášramu, experimentů s novými technikami, které se snaží používat znalosti z psychologie a techniky psychoterapie v kombinaci s různými prvky východních tradic a spirituality. Podle některých zdrojů není práce pro některé neosannjásiny, uchylují se snad i například k prodeji drog a prostituci.³⁸⁴ Upozorňuji však, že právě příspěvek, ze kterého pochází informace o údajné prostituci nebo dealerství drog, je zabarvený postojem autorů. Kdybychom se snažili hledat domněnky příčin, proč k tomuto snad mohlo docházet, zaměřila bych se spíše na vlastní neshody s okolím. V současnosti můžeme čerpat hlavně z výpovědí příznivců Osha, které jsou zahrnuté již ve stávajících studiích, kterých není mnoho. Je však patrné, že do ášramu zavítalo množství lidí, kteří se ztotožňují s myšlenkami hipiies, a také množství bělochů z různých koutů světa.³⁸⁵ Také praxe v ášramu byla velmi odlišná od velmi pestrých směrů v Indii. Toto vše jmenované je cizí obraz pro indické prostředí. Za povšimnutí stojí také například příspěvek Oxany Hofmanové, která píše i o násilných střetech obyvatel ášramu s okolím. Dalším významným faktorem, který mohl velmi ovlivnit situaci, byl i postoj samotného Bhagavána Radžníše. Nejenže přinášel jiné způsoby praxe, které byly z počátku experimenty, ale jeho kritiky tradičně laděné společnosti, způsobu života jak v Indii, tak i na Západě, byly většinou velmi radikální a přinášeli velký odpor okolní společnosti. Podobně tomu bylo později také ve Spojených státech.

Situace byla vyřešena získáním pozemku v Oregonu (v USA).³⁸⁶ Bhagaván Radžníš se stěhuje s příznivci do Oregonu (roku 1981). Vzniká zde postupně tvrdou prací tzv. Radžníšpuram (Radžanišapuram),³⁸⁷ který se stává mezinárodní komunitou. Je snahou realizovat některé představy a sny jak Radžníše, tak neosannjásinů a dalších příznivců. Komuna se snaží prosadit ekologický projekt.³⁸⁸ Nebo jde spíše také o snahu zrealizovat další z představ,

384 Podle informace z knihy FLOETHER, E.; PEMENT, E.. *Bhagaván Šrí Radžníš...* s. 39.

385 To není myšleno nějak rasisticky, ale pro rozlišení příchozích ze Západu, kteří jsou pro místní obyvatelstvo odlišní. Doslova se k nim všichni seběhnou a pozorují je.

386 Například podle Z. Vojtíška získává pozemek Šíla, příznivci Radžníše nemluví o konkrétní osobě.

387 O transkripci slova je podrobně pojednáno v úvodu. Radžanišapuram je transkripce názvu v sanskrtu.

388 Více v Životopisu Bhagavána Radžníše a dále v podkapitole 2.5. Osho a ekologie, lidská práva.

jako je svobodný život neosannjásina či ženy neosannjásinky, kteří mají zájem o osobní duchovní růst, jehož cílem je osvícení. Toto období je také jakýmsi vrcholem v odlišném pohledu na známé role ženy v rodině i společnosti. Ženy přijímají neosannjásu a většinou se zřikají role matky pro prostor k osobnímu růstu. Je zde snaha vyvázat se ze zakořeněných postojů, které předkládá společnost. Žena zaujímá množství důležitých funkcí v komunitě.³⁸⁹ Podle studie Susan J. Palmerové a dnešních pohledů některých neosannjásinů byla oregonská komuna známá navazováním krátkodobých vztahů a volným způsobem sexuality.³⁹⁰ Každý z neosannjásinů či neosannjásinek měl za sebe svoji zodpovědnost. Svobodu ve smyslu přijetí zodpovědnosti za sebe sama zdůrazňoval sám Bhagaván Radžniš. Přesto se domnívám, že velká komuna s volným přístupem k citlivým tématům jako je sexualita, strhávala jejich pozornost v dav. Představa neosannjásina jako člověka, který chce vědomě žít svůj život a podílet se tak na svém osobním rozvoji, je velmi hluboká. Avšak ne všem se v komunitě dařilo realizovat. Někteří sem také za tímto cílem zřejmě nepřišli. A tento postoj pak mohl působit i na ostatní.³⁹¹ Neosannjásinnové přijímají tantru často jako součást své praxe. A tedy i myšlenku transformovat sexuální energii, neprovozovat sex jen jako svou pudovou stránku, ale použít tuto energii na cestě k osvícení. Odlišný je přístup neosannjásinů i celé komunity k výběru partnerů pro praxi tantry. Neosannjásinové a neosannjásinky mají volnost ve výběru partnerů či partnerek na rozdíl od žáků tantry, kde partnery volí mistr a kde samotnému aktu předchází roky učení se udržování pozornosti pomocí různých technik meditací.³⁹²

Samotný Bhagaván Radžniš se v roce 1981 ponořil do období ticha a komunikoval jen s nejbližšími. O správu komunity se starala Má Ánandašila s užší skupinou neosannjásinů.³⁹³ Podle slov dalších neosannjásinů i studie Harry Aveling nebo knihy Oxany Hofmanové byla organizace více strukturovaná a

389 Je zajímavé pozorovat například věk sannjásinek. Více v podkapitole 2.3. Osho a sexualita, sexualita v Osho komunitách a centrech, od s. 37. Podle PALMER, Susan Jean, *Moon Sisters...*s. 51.

390 Podrobněji in 2.3. Osho a sexualita, sexualita v Osho komunitách a centrech.

391 Souvislost se svobodou a odpovědností. Více v podkapitole 2.2. Otázka svobody a zodpovědnosti.

392 Více v podkapitole 2.3. Osho a sexualita, sexualita v Osho komunitách a centrech, od s. 37.

393 Například „k reprezentaci Radžniše v Indii byli jmenováni Má Jógalakšmí, Svámí Ánandarítha a Svámí Satjavédánta.“ In 1. Životopis Bhagavána Radžniše, s. 22.

autoritativnější.³⁹⁴ Na druhé straně vedení komuny a odpovědnosti s tím spjaté předal Radžníš Šíle a sám spočíval v období ticha. Zde bychom mohli diskutovat o tématu odpovědnosti.

Do komuny proudili stále další příznivci Radžníše a ne všichni měli za cíl pracovat zde na svém osobním rozvoji.³⁹⁵ Již od počátku vzniku oregonské komuny pomalu sílí také protestní hlasy okolní společnosti. Na jedné straně nesouhlasí s tlakem komuny na místní obyvatelstvo,³⁹⁶ na straně druhé je zde možné vnímat vliv okolní společnosti, která v sobě nese důraz na mravnost až moralizování, jež se občanům Spojených států vryla do způsobu života a kultury samotné.³⁹⁷ „Padla kosa na kámen“, jak se říká. Zatížení pohledu místních obyvatel a na druhé straně komuna s charismatickým Radžníšem, který hlásá někdy až nemravný způsob života v očích okolí. Snaha o nezávislost komuny v podobě registrace Radžníšpuramu v oblasti Wasko přinesla konečný verdikt ze strany Spojených států. „Prokurátor státu zpochybnil právoplatnost registrace a moc takto ovlivňovat dění okolí. Stěžejním důvodem byla samotná registrace, která byla v rozporu s ústavou Spojených států amerických, s tezí o oddělení státu a církve.“³⁹⁸ Následovalo rozpuštění komuny. Vyvrcholil také spor vedení komuny, Šíly s Radžníšem. Zprávy z tohoto konfliktu jsou zejména ze strany Radžníše a jeho příznivců. Z tohoto pohledu je viníkem Šíla a její okruh blízkých, kteří se pokusili otrávit Radžníše a získat kontrolu nad komunou. Jejich snahou vzhledem k ekonomické stránce bylo podporovat obyvatele

394 Více in 1. Životopis Bhagavána Radžníše, s.22, 23. Podle AVELING, Harry. *Osho Rajneesh and His Disciples...* Introduction s. xix – xx. Psychodynamika tohoto konfliktu je analyzována v eseji od Carl Latkina, kapitola 14 a 15. Další informace také podle HOFMANOVÁ, O.. *Osho...* s. 85. Oxana Hofmanová čerpá tyto informace z knih MA PREM SHUNYO (Má Prémašúnja). *Diamantové dny s Oshem*.

395 Někteří tam přijeli spíše přebývat či kempovat.

396 In Životopis Bhagavána Radžníše, s. 22. Podle LATKIN, Carl A., *From Devotee to Vice, Social Control and Intergroup Conflict at Rajneeshpuram*, s. 311 – 333 z roku 1991, kapitola 14 in AVELING, Harry, *Osho Rajneesh and His Disciples, Some Western Perceptions...*s. 314, 315.

397 Většina praktikujících křesťanů patří ke křesťansky orientovaným novým náboženským hnutím. Nejvíce jsou zde zastoupeny směry baptismus a metodismus. Dalšími církvemi pak jsou anglikánská, katolická, luteránská nebo pravoslavná... americké protestantské sektářství posiluje společenský a politický individualismus i naopak. Jednotlivec i celé uskupení klade důraz na osobní smysl pro spravedlnost, mravní kodex, niterný vztah k Bohu třeba i vlastním výkladem pravd apod.... Tato zbožnost v sobě nese tendenci k moralizování a individualismus. Parafráze podle LIPSET, Seymour Martin. *Dvousečná zbraň: Rub a líc americké výjimečnosti*. Překlad Martin Pokorný 2003, Prostor, s. 19 – 23.

398 In Životopis Bhagavána Radžníše, s. 23. Podle HOFMANOVÁ, O.. *Osho...* s. 84 – 85.

komuny v časově i fyzicky náročné práci (12 hodin denně, 7 dní v týdnu). Naopak Šíla velmi kritizuje Radžníšův vztah k majetku a penězům. Oba byli souzeni i soudy Spojených států amerických.

„Při vlastním soudu se Radžníš přiznal na radu svých právních zástupců. A to v rámci takzvané Alfredovy klauzule,³⁹⁹ která je příznačná pro americký právní systém. Na jejím základě se člověk mohl přiznat k obvinění a zároveň si podržet svou nevinu. Radžníš byl obviněn ze třiceti čtyř imigračních zákonů.“⁴⁰⁰

„Dále dostal pokutu 400 000 dolarů za dva velké přestupky a byl deportován i ze země.“⁴⁰¹ „Šíla byla také odsouzená a jako součást trestu dnes vede penzion pro nemocné Alzheimerovou chorobou ve Švýcarsku.“⁴⁰² Tyto verdikty jsou různě vykládány. Ze strany Radžníšových příznivců (většina) je zde souhlas s mnohými podvody, za které je Šíla odsouzena. Z druhé strany je zde občas slyšet minimum hlasů, které říkají, vše to vzala tzv. na sebe. Nepřikláním se ani na jednu stranu. Na místě jsem nebyla a hlavně, nezískala jsem dostatečné množství zdrojů, které by dopodrobna rozebíraly celý konflikt.

Při odjezdu ze Spojených států byl Radžníš zadržen a podle vyšetřování, které nechal vést, byl zřejmě otráven ve vazbě těžkými kovy.⁴⁰³ Následky se podle slov příznivců projevovali do konce jeho života.⁴⁰⁴ Po tomto incidentu Radžníš dva roky cestoval po světě a hledal nové místo svého působení. Setkal se s odporem a nepřijetím v mnoha zemích. Vrátil se nakonec zpět do ášramu v Púně. V té době se také věnuje, mezi jinými tématy, lidským právům.⁴⁰⁵ Přijímá nové jméno Osho, pod kterým ho zná v současnosti také většina české společnosti. Z ášramu se stává Osho mezinárodní komuna.⁴⁰⁶ Umírá na jaře roku 1990.

399 Tento pojem cituji z knihy HOFMANOVÁ, O. Osho..., s. 92.

400 In Životopis Bhagavána Radžníše, s. 26. Parafraze podle HOFMANOVÁ, O.. Osho... s. 92.

401 In Životopis Bhagavána Radžníše, s. 27.

402 Tamtéž, s. 25. Podle TYCHO, A. P.. *Tak mnoho cest...* s. 240.

403 „Britští specialisté předložili závěr, že mohl být otráven thaliem. Je to jed, který po aplikaci po několika dnech rozloží a není možné ho analyzovat. Byla vytvořena hypotéza, že Radžníšovi byl tento jed po menších dávkách podáván a záměrně byl vězněn více dní, aby se nedalo nic moc zjistit.“ In *Životopis Bhagavána Radžníše*, s. 26. Podle HOFMANOVÁ, O.. Osho... s. 88-91.

404 K tomuto se vyjádřil například Bhagat J. Zeilhofer. Viděl Osha při pobytu v Oregonu a poté v Púně.

Připadal mu o mnoho let starší.

405 Více v podkapitole 2.5. Osho a ekologie, lidská práva, s. 50.

406 Osho Commune International.

Jaký pozoruji vývoj či inovace v rámci celkového hnutí Bhagavána Radžníše (Osha)? Domnívám se, že problémy v ášramu v Púně, následně v komunitě v Oregonu, přináší také postupnou transformaci tohoto hnutí. Po rozpuštění oregonské komunity se upouští od některých radikálních postojů, kterými byly například: vnější snaha o nezávislost komunity, odmítání většiny žen mateřství, podpora krátkodobých vztahů, snaha oslovit okolí svými názory a životním postojem. Také forma a vedení hnutí se mění. Budu-li mluvit v obecnější rovině, během období oregonské komunity docházelo k větší organizovanosti a zároveň vznikaly Osho mezinárodní komunity, které se po rozpadu komunity v Oregonu osamostatňují, mění se na Osho meditační centra. Jsou na tzv. centrále, kde sídlil Osho, nezávislé. Určitý vývoj je také patrný v samotném ášramu v Púně po návratu Radžníše až po dnes. Nejdříve se změnil na Osho mezinárodní komunitu (Osho Commune International). Nějakou dobu po Oshově smrti zde na chvíli zřejmě měl podporu sklon některých neosannjásinů Osha uctívat. Viselo zde hodně Oshových obrazů a fotografií. Během posledních asi 3 let (dnes 2008) dochází k dalšímu vývoji. Mnohé fotografie Osha byly sundány, možná právě z tohoto důvodu, aby se předešlo zbožňování Osha.⁴⁰⁷ Osho mezinárodní komunita v Púně se vyvinula ve velkou organizaci, jejíž bohatství je vidět na celém komplexu. Celá organizace se přejmenovala na Osho mezinárodní meditační středisko (Osho International Meditation Resort).⁴⁰⁸ „V tomto novém Osho mezinárodním meditačním středisku je možnost ubytování, relaxace, účastnění se vybraných seminářů, terapií, meditací a filmů. Zde je také Osho multiverzita (Osho Multiversity), podle slov příznivců největší centrum meditace i procesů osobního růstu na světě.“⁴⁰⁹

Vedle roviny vedení hnutí a jeho vlastní struktury je zde další rovina. Jak vnímají neosannjásinnvé a příznivci Osha celé uskupení (hnutí) a svůj vztah k Oshovi? V souvislosti se strukturou vedení center a komunit a jejich vzájemným

407 Podle rozhovoru s Ábhou (Abhou) K. Hastrdlovou.

408 Více in Osho International Meditation Resort [online]. Dostupné z WWW <<http://www.osho.com/main.cfm?Area=Medesort&Language=English>>.

409 Celý vývoj in 4. Osho Mezinárodní Komunitní Centra a Osho meditační centra, od s. 77.

vztahem pozorují jejich postavení či roli neosannjásy. V době oregonské komuny se objevuje pohled, který Radžníš kritizuje a sice síla davu, která strhává postoj jednotlivce od svobody a zodpovědnosti. Radžníš upozorňuje na potřebu nenáboženské komuny, chce aby nevznikalo ani žádné hnutí, kde jedinec jedná nikoli zodpovědně sám za sebe, ale nechá se strhávat davem. Později po rozpuštění komuny a dalšího působení neosannjásinů, zejména pak po smrti Osha, vidím naopak intenzivnější návrat k původním myšlenkám a postojům Radžníše. Způsob života i praxe je zralejší, působí méně extrémně, v daleko měkčí podobě. Osho meditační centra fungují na sobě nezávisle a mnozí neosannjásinové sami sebe nevnímají jako stoupence Nového náboženského hnutí Bhagavána Radžníše (Osha), přestože jsou tak společností nazýváni (i religionistikou). Sami se vnímají jako *Lidé, kteří se inspirojí Ošem*.⁴¹⁰ Samotného Osha vidí dle vlastního vztahu k němu, někteří jako svého mistra.⁴¹¹ Žijí po jeho boku nebo komunu či Osho centrum alespoň občas navštěvují (za Oshova života). Po jeho smrti ho někteří velmi uctívají, jiní ho stále vnímají jako mistra, který je velmi inspiruje v jejich životě. Podporují tak myšlenku nezávislosti a odpovědnosti sama za sebe, kterou Osho také hlásal. Tato rovina tedy obecně souvisí s přijetím neosannjásy, s výkladem toho, co neosannjása pro příznivce znamená, a s vývojem samotné praxe Osha. Neosannjásu vidí jako praktické ztvárnění tzv. „nového člověka“ nebo -li „Zorba Buddhy“, který chce žít vědomější život a pracovat na osobním růstu vedoucího k osvícení.⁴¹² Původně se radikálně osvobozují od toho, co je vnuceno z vnějšku, zejména společností. Proto také dochází právě s okolní společností ke konfliktům. Časem jsou více samostatnější a vlastní proces osvobození se od tendencí a závislostí svých i společnosti neukazují tolik na obdiv okolí. Změny probíhají hlavně uvnitř nich samých. Je to podle mě

410 Podle rozhovoru s Bhagatem J. Zeilhoferem z 3. 4. 2008.

411 Vztah k Oshovi se v průběhu doby neosannjásy se někdy osobně měnil. Podle rozhovoru s Ábhou (Abhou) K. Hastrdlovou z 18. 5. 2008. O vztahu Bhagata J. Zeilhofera k Oshovi je v článku v příloze, viz seznam příloh. In ZEILHOFER, Bhagat J.. *Blesk se tě nezeptá, než do tebe udeří*. Překlad z angl. orig. Josef Skuhrovec, Lucie Nosková, (pro diplomovou práci). Ze soukromého archivu článků Bhagata J. Zeilhofera. Z roku 2000.

412 Podle předložené práce, která vychází ze studií, biografických vyprávění a rozhovorů s neosannjásinými a neosannjásinkami. I na základě zúčastněného pozorování. O neosannjásu více v podkapitole Sannjása versus neosannjása, od s. 32.

způsobeno také tím, že nevzniká již tak velká komuna, která má také větší vliv na okolí.

Velkým tématem je samotná praxe v Osho komunách a Osho meditačních centrech, zejména v Meditačním centru Osho Shangri La. Nabídka praxe je velmi pestrá a propletená. Praxe v sobě zahrnuje meditační techniky a meditační terapie, které přináší sám Radžniš a dále terapie, které přichází již v době ášramu v Púně (asi tak od roku 1975), tak po Oshově smrti. Ačkoliv jsem s velkou pečlivostí hledala vznik, složení a původ některých technik a nabízených skupin, přesto vidím, jak by tato práce vyžadovala další zkoumání, prameny, setkávání se s neosannjásiny a příznivci Osha a samotný pobyt v Osho meditačních centrech nebo přímo v Púně. Snáze se pracuje s konkrétním místem a lidmi. Proto jsem si zvolila Meditační centrum Osho Shangri La. Pobyt zde byl pro mě osobně velmi přínosný a začal otevírat další možné pohledy na způsob života neosannjásinů, fungování center i vlastní praxi.

V Meditačním centru Osho Shangri La jsou nabízeny také Osho meditace, často používané v rámci vícedenních skupin nebo samostatně.⁴¹³ Osho meditace mají již svou vlastní několikaletou zkušenost. Z počátku to byly formy aktivních meditací velmi odlišné a někdy až nepřijatelné pro okolní společnost. Šlo o novinku, byly to experimenty, které získávaly svou vlastní zkušenost. Vytváří je Osho, který se nechává inspirovat různými osobnostmi, technikami a názory. Jsou obrazem toho, s čím se ve svém životě Osho setkal a jaké byly jeho vlastní zkušenosti. Základem těchto aktivních meditací byla snaha vyřadit rozum člověka ze hry. Právě rozum hraje významnou roli v životech západní společnosti. V samotné podkapitole 3.1. *Metody a druhy meditace*, která pojednává o Osho meditacích, byly tyto meditace představeny a rozlišeny. Uvedeny byly i osoby, kterými se v průběhu svého života Osho inspiroval.⁴¹⁴

413 Pojem skupina je zde používán ve smyslu vícedenní společné praxe, zaměřené na konkrétní téma. Základem jsou techniky nebo samotné terapie, které svou podobu získávají v Púně. Jsou zde i výjimky, příkladem je řada skupin esence, kterou v Meditačním centru Osho Shangri La vede Bhagat J. Zeilhofer. Krystalizuje z jeho zkušeností během života.

414 Byl velkým čtenářem celý život. Kapitole Osho a knihy jsou uvedena další jména osobností, jejichž díla četl, 2.6. Osho a knihy, od s. 55.

„Osho spojoval techniky buddhismu (vipassana) s indickými náboženstvími, mystikou, učením o čakrách, s psychologií Junga a dalšími psychology a terapiemi. Podle knihy od A. Tycha se Bhagaván Radžniš nechal inspirovat například psychology C.G. Jungem, R. D. Laingem nebo svéráznými mystiky jako byl Jurij Ivanovič Gurdjev nebo Petr Demjanovič Uspenský.⁴¹⁵ Například z počátku, kdy probíhaly tzv. meditační kempy (od roku 1964) se nejedná o známé formy jógy, ale převážně o skupinové meditace a tance inspirované Gurdjevem, spoléhající se pravděpodobně hlavně na tradice súfí.“⁴¹⁶

To je opět řečeno obecně. Zajímavější by bylo vybrat konkrétní meditaci a pozorovat prvky, ze kterých vzniká. Do této doby jsem nenašla literaturu, která by v sobě zahrnovala podrobnější zmínky o dalších osobnostech, které Osha inspirovaly. Jsou zmíněná jen jména. Možná jsem se měla tomuto tématu věnovat podrobněji, nicméně širše byla již velká a mým cílem bylo více rozebrat celou praxi v Meditačním centru Osho Shangri La a porovnávat jednotlivé meditační a terapeutické techniky od doby jejich vzniku. Osho meditace nejsou po smrti Osha pozměňovány, stejně je to i s Osho meditačními terapiemi, a to mystická růže, meditace bez mysli a meditace znovuzrození.⁴¹⁷ Velkou inspirací pro Osho meditační terapie a importované terapie byl právě například *Jurij Ivanovič Gurdjev*, od kterého Osho přejímá praxi v tzv. skupinách. Některé Osho meditace v sobě zahrnují taneční části, kdy probíhá nejdříve tanec, pohyb a pak přijde náhlé zastavení (stop techniky), které Radžniš přebírá od Gurdjeva.⁴¹⁸ O vzniku Osho meditačních terapií jsem nenašla moc informací. O samotném průběhu těchto meditačních terapií pojednává kniha *Meditace: první a jediná svoboda*.⁴¹⁹

Experimenty s novými technikami sebou přinášely v době začátku i své oběti.⁴²⁰ Časem se techniky zjemňovaly, zejména terapie. To ukazují ne na Osho meditacích, ale na jedné z importovaných terapií, kraniosakrální biodynamice.⁴²¹ Lépe se mi podařilo najít kořeny importovaných terapií do Púny

415 Parafráze podle TYCHO, A. P.. *Tak mnoho cest...* s. 242.

416 Parafráze podle AVELING, Harry. *Osho Rajneesh and His Disciples, Some Western Perceptions...* s. 166, 167. Celá citace in 3.1. Metody a druhy meditace, s. 58.

417 Více o nich 3.2. Osho meditační terapie od s. 64.

418 Parafráze podle AVELING, Harry. *Osho Rajneesh and His Disciples...* chapter 7, s. 168.

419 In OSHO. *Meditace: první a jediná svoboda: praktický průvodce*. Překlad Jana Žlábková. Praha: Pragma, 2005. 213 s.

420 Podle rozhovoru s Ábhau (Abhou) K. Hastrdlovou.

421 In 3.3.2. Kraniosakrální biodynamika, od s. 72.

a později i Osho komun a Osho center. Zdůraznila bych však, že prvotní dojem může vést k domněnce, že většina těchto importovaných terapií má v Púně prostor až po Oshově smrti. Což je chybné. Dlouholetí neosannjásinové obecně ví, že k tomu docházelo již někdy během prvního období ášramu v Púně, konkrétně si však většinou pamatují svůj vybraný směr. Například při mapování vybraných terapií mě v případě kraniosakrální biodynamiky vedlo biografické vyprávění s Ábhou (Abhou).⁴²² O podrobnější dataci importu terapií jsem se dozvěděla z literatury.⁴²³

Zaměřila jsem se zejména na tři vybrané terapie, rodinné konstelace, neoreichiánskou dechovou terapii a kraniosakrální biodynamiku. Tyto terapie jsou zastoupené i v Meditačním centru Osho Shangri La. Zařadila jsem je do podkapitoly pojednávající o terapiích v Osho komunách a centrech, kde je rozvinutý samotný import různých terapií do Púny či později do Radžníšpuramu nebo i Osho center. Terapie se objevují v ášramu v Púně již během jeho prvního období v letech (1975 až 1980) a dále také v pozdějším období Radžníšpuramu (1981 až 1985) až po dnes.⁴²⁴ Po smrti Osha je prostor i pro další techniky. Většina terapií importovaných do Púny získává další rozměr. Například kraniosakrální terapie je obohacena o meditativní rovinu. To je typický znak pro tyto terapie. V Púně funguje hlavní zázemí terapií, dlouholetí terapeutové, zároveň neosannjásinové, sem občas zavítají, jinak působí různě po světě v rámci Osho meditačních center, institutů nebo dalších spřízněných center, které nabízejí různé semináře, retreaty a skupiny k duchovnímu a osobnímu rozvoji.⁴²⁵

422 In 3.3.2. Kraniosakrální biodynamika, od s. 72.

423 In PALMER, S. J.. *Moon Sisters...* od s. 44 a dále in PALMER, Susan J.; SHARMA, Arvind. *The Rajneesh Papers, Studies in a New Religious Movements.* s.265. Terapie samotné jsem porovnávala a dozvídala se o nich také v knize KRATOCHVÍL, Zdeněk. *Základy psychoterapie.* Praha: Portál, 1998. 392 s.

424 Další terapeutické směry, které byly přítomné v ášramu v Púně (1974-1981) a v komuně v Oregonu (1981 – 1985) byly také bio-energetika, primal, masáže, rolfing, nebo také neoreichiánské dýchání, terapie léčení traumatu, znovuzrození (rebirthing) apod. Podle AVELING, Harry, *Osho Rajneesh and His Disciples...* s. 112. Více in 3.3. Terapie v Osho komunách a centrech, od s. 66.

425 V ČR vzniká v současnosti takovéto nové centrum duchovního růstu Maitrea [online], dostupné z WWW <<http://www.maitrea.cz/>>. Je otevřené pro různé směry. Zve zejména lidé, kteří pořádají sami různé retreaty a semináře, ale nepořádali je ještě v ČR. Pro zajímavost zde již proběhl semminář (27. 5. - 1.6. 2008) spoluzávislost, „umění žít v lásce“, který vedl Satjártí Pelouquin z USA, který byl dlouholetým osobním terapeutem Osha. Dalším místem v ČR kromě Osho meditačních center je například také v

Rodinné konstelace je technika, kterou vytvořil Bert Hellinger a do Osho Mezinárodní Komuny v Púně se dostává zřejmě záhy po Oshově smrti. V současnosti se tato technika těší velké oblibě, stává se až módní záležitostí, proto například Bhagat J. Zeilhofer upozorňuje na nutnost ověření, má-li osoba, která vede rodinné konstelace patřičné vzdělání. Noví terapeutové jsou v ČR školeni Bhagatem J. Zeilhoferem nebo Janem Bílým. Bhagat J. Zeilhofer vede Osho meditační Centrum Shangri La⁴²⁶ i Institut rodinných konstelací. Jan Bílý, je jeden ze zakladatelů Českého institutu systemických konstelací o.p.s.⁴²⁷ O rodinných konstelacích vychází mnoho knih.⁴²⁸

Kraniosakrální biodynamika se vyvíjí z původní osteopatie, oboru, který zakládá Dr. Still v Americe ve 20. století. Další významnou osobností je Dr. Sutherland, který objevuje tzv. primární dech, který je také základem v kraniosakrálních technikách terapie. Terapeut kraniosakrální terapie se ladí na tento dech či až přímo na tzv. dynamický klid. Terapie se časem rozvětvila na kraniosakrální biomechaniku a kraniosakrální biodynamiku. V Púně se objevuje zejména kraniosakrální biodynamika, po Oshově smrti.

„Učitelkou, která vede tréninky kraniosakrální biodynamické terapie je sannjásinka Bhadréna C. Tschumi Gemin. Bhadréna vytváří tzv. kraniosakrální balancing, ve kterém používá kraniosakrální biodynamiku v kombinaci s meditací. Osho také podporoval léčebnou terapii s meditací. V Púně se vedou dlouhodobé tréninky.“⁴²⁹

centrum Druva – náhorní planina pro tanec, pohyb a meditaci. Je zde prostor pro osobní rozvoj nad střechami v centru Prahy [online], dostupné z WWW <<http://www.druna.cz/>>. Další možností, kde je možné nalézt semináře je Mandira. Semináře zde vede Prasádam, občanským jménem Horst Tiessler. O organizaci a technické provedení seminářů se stará Martina Janků [online], dostupné z WWW <<http://mandira.name>>. Existují i další místa, kde je přítomná praxe podle Osha, například Osho meditaci kundalíní můžete zažít také ve studiu Jo na Vinohradech. Jde o pravidelnou akci Institutu rebelencingu z Nové Paky. Osho kundalíní meditaci zde vede Barbora Pokorná [online], dostupné z WWW <<http://www.rebalancing.cz/setkani.php>>. Informace o konkrétních skupinách po světě nabízí webové stránky neosannjásinů [online], dostupné z WWW <<http://www.rebelliousspirit.com/>> nebo v [online], dostupné z WWW <<http://www.osho.tady.info/>> apod.

426 Meditační centrum Osho Shangri La má své webové stránky [online], dostupné z WWW <<http://shangrila.sannyas-on.net/>>. Institut rodinných konstelací [online], dostupné z WWW <<http://www.rodinnekonstelace.cz>> nebo <<http://www.familyconstellation.org/>>.

427 Více o rodinných konstelacích in Institut rodinných konstelací [online]. Dostupné z WWW <<http://www.konstelace.info/index.html>>, více o Českém institutu rodinných konstelací in Český institut rodinných konstelací [online]. Dostupné z WWW <<http://www.cisk.cz/>>.

428 Více v podkapitole 3.3.1. Rodinné konstelace, od s. 68.

429 In 3.3.2. Kraniosakrální biodynamika, s. 72. Podle rozhovoru s Ábhou (Abhou) K. Hastrdlovou z 18. 5. 2008. Více o Bhadréne C. Tschumi Gemin in International Institut For Craniosacral Balancing [online], dostupné z WWW <<http://www.icsb.ch/>>.

„Kraniosakrální terapii a osteoterapii vede v Meditačním centru Osho Shangri La Nidžeša (Nijesh).“⁴³⁰ Dále v Praze vede institut Kraniosakrální biodynamiky Ábha (Abha) K. Hastrdlová, která v Meditačním centru Osho Shangri La žila 5 let.⁴³¹

Neoreichiánská dechová terapie vychází z práce Wilhelma Reicha. Tato terapie se objevuje v Púně ještě za života Osha.⁴³² Základním pojmem pro tuto techniku je tzv. krunýř, skládá se z několika segmentů, oblastí, ve kterých se nachází. V Meditačním centru Osho Shangri La vede výcviky této terapie Angličanka Maumina (Moumina), která prošla výcvikem této terapie v Púně. Některé techniky neoreichiánské dechové terapie jsou zařazeny také v různých skupinách v Púně nebo v dalších Osho meditačních centrech. Například také Bhagat používá některé techniky dýchání ve skupinách umění zemřít nebo v řadě skupin esence.⁴³³

O čtvrté kapitole s názvem *Osho mezinárodní komunní centra a Osho meditační centra* jsem psala v již závěru v souvislosti se samotným životem Radžníše a působením neosannjásinů po světě. Sledovala jsem zde vývoj struktury celého hnutí od počátku po dnes. Podle slov jedné neosannjásinky se celé uskupení vyvíjí i v současnosti jako živý organismus, nikoli strnulé dogma.⁴³⁴ Důležité je rozlišovat základní pojmy a sice ášram, komuna či Osho mezinárodní komuna, společenství, komunita a centrum. Z počátku vznikl v Púně ášram (1974-1980), později vznikla komuna a tzv. Radžníšpuram v Oregonu (1981-1985). Po odchodu z Púny do Oregonu vzniká tzv. RIMU (Rajneesh International Meditation University) Radžníšova Mezinárodní Meditační Univerzita, ve které působilo zejména 27 terapeutů, kteří přinášeli

430 In 3.3.2. Kraniosakrální biodynamika, s. 72., Info in Meditační centrum Osho Shangri [online], (citováno 25.5.2008). Dostupné z WWW <<http://shangrila.sannyas-on.net/info.php>>.

431 Podle rozhovoru s Ábhou (Abhou) K. Hastrdlovou z 18. 5. 2008. Institut Craniosakrální Biodynamiky [online], (staženo a citováno 25.5.2008). Dostupné z WWW <<http://www.csinstitut.cz/cranio/trenink.htm>>.

432 Čerpáno z AVELING, Harry, *Osho Rajneesh and His Disciples*..s. 112. Podrobně o této terapii v podkapitole 3.3.3. Neoreichiánská dechová terapie, s. 74. V podkapitole čerpám z Neoreichiánská dechová terapie in *Poznámky z jednoho výcviku Mauminy (Mouminy) v Meditačním centru Osho Shangri La*. 6 s. Z osobních zápisků z tréninku neosannjásinky Sauravy.

433 Podle mého vlastního zúčastněného pozorování na skupině umění zemřít.

434 Podle rozhovoru s Ábhou (Abhou) K. Hastrdlovou.

peníze pro město Radžníšpuram. Tito terapeutové pomáhají během let oregonské komuny zakládat Osho mezinárodní komuny různě po světě, například v Německu Osho meditační centrum Tao v Mnichově, Osho mezinárodní komunu v Montrealu, dále mezinárodní komuny v Austrálii, Japonsku apod. Po rozpadu komuny v Oregonu se mění také struktura celého hnutí. Klesá výrazně počet obyvatel (neosannjásinů), z komun se stávají komunity nebo centra. Osho centra se osamostatňují, o vedení se stará většinou jeden člověk (koordinátor). Radžníš se přesunuje zpět do Púny (v roce 1987), neosanjasinové nosí tzv. bílé roucho. Radžníš si mění jméno na Osho a také se mění název z ášramu v Púně na Osho mezinárodní komunu (Osho International Commune).

V ČR v současnosti existují dvě Osho meditační centra a to Meditační centrum Osho Sugama v Lažánkách u Brna a Meditační centrum Osho Shangri La. V kruhu neosannjasinů vzniká časopis *Oshotimes*,⁴³⁵ hlavní redakcí v německém Kölnu. Kde také sídlí nakladatelství Oshových knih a vydavatelství CD k meditacím, CD Oshových promluv nebo fotografií.⁴³⁶

Pátá kapitola s názvem Meditační centrum Osho Shangri La se věnovala dalším otázkám současného života a praxe neosannjasinů. Meditační centrum Osho Shangri La v Lažanech u Plzně vznikalo postupně od roku 1995, kdy Bhagat v České republice vedl první skupinu, a to vipassanu.⁴³⁷ Centrum vede Bhagat J. Zeilhofer,⁴³⁸ který zde žije v současnosti se svou rodinou. Život v Meditačním centru Osho Shangri La se rozrůstá. Na okolních pozemcích vznikl tzv. horní dům, kde bydlí někteří další neosannjasinové a také je zde prostor pro ubytování během skupin. Amar, která v Meditačním centru Osho Shangri La vede například Osho meditační terapii mystická růže nebo skupinu cesta srdce, na vedlejším pozemku staví kavárnu a dalších pár místností na ubytování. Almasta, který se stará nyní spolu se Sauravou (v roce 2008) o kuchyň a

435 Původně týdeník *Rajneesh Times*. Více o měsíčníku *Oshotimes* [online]. Dostupné z WWW <<http://www.oshotimes.de/>>. Informace o *Oshotimes* také [online]. Dostupné z WWW <<http://www.osho.com/Main.cfm?Area=Magazine&Language=English>>.

436 Nakladatelství Oshových knih a vydavatelství CD k meditacím apod. [online], dostupné z WWW <<http://www.oshomedia.de/>>.

437 Více v páté kapitole Meditační centrum Osho Shangri La, od s. 82.

438 Více v podkapitole 5.1. Bhagat J. Zeilhofer, s. 82.

zásoby pro skupiny, si postavil vedle také svůj dům. Nové stavby nejsou koncipované jedním vedením, ale vznikají na základě rozhodnutí samotných neosannjásinů. Praxe zde probíhá pod vedením Bhagata, nebo dalších neosannjásinů i terapeutů, kteří vedou skupiny různě po světě. Jsou to například Nidžeša (Nijesh, kraniosakrální terapie, osteopatie), který vede skupiny i výcviky, Maumina (Moumina, neoreichiánská dechová terapie) také vede výcviky, Amar (cesta srdce, Osho meditační terapie mystická růže), Ganga (satori) a další. Bhagat J. Zeilhofer vede jednak výcviky rodinných konstelací, hypnózy podle Ericksona, a neurolingvistického programování (Master NLP Prakticionel), dále pak skupiny rodinné konstelace a pohyby duše, umění zemřít nebo řadu skupin esence.⁴³⁹

Přínosem této práce je zmapování současné praxe neosannjásinů, zejména v meditačním centru Osho Shangri La. Byly podrobně představeny některé terapie, které jsou přítomné v meditačním centru Osho Shangri La. Často bylo těžké hledat jejich kořeny, narážela jsem na nedostatek informací. Avšak otevřenost neosannjásinů pomáhala v ujasňování praxe i vývoji skupin. Vidět je také neustálý vývoj v nabízených terapiích, na druhé straně Osho meditace a Osho meditační terapie mají stále podobu, jakou jim vtiskl Osho (Bhagaván Radžníš). Tato práce se snaží ukázat různé pohledy na život a učení Bhagavána Radžníše, i s přihlédnutím na to, jak ho vidí jako mistra neosannjásinové a jeho další příznivci nebo návštěvníci meditačního centra Osho Shangri La. Obecné studie často hovoří zejména o problematických otázkách hnutí, popřípadě seznamují s dnešními centry. Je vidět, že dnešní samostatná Osho meditační centra jsou navštěvována pro praxi samotnou i na základě důvěry k vedení skupin. V meditačním centru Osho Shangri La probíhají tzv. skupiny. V jiných centrech duchovního růstu například Maitrea nebo Druna probíhají také terapie a semináře, které vedou neosannjásinové, nazývají se semináře nebo retreaty. Tato zmíněná místa nejsou Osho centra v pravém smyslu, jsou zde nabízené i další semináře z různých náboženských

439 Podrobněji je pojednáno o rodinných konstelacích, kraniosakrální biodynamice, neoreichiánské dechové terapii v rámci kapitoly 3.3. Terapie v Osho komunách a centrech. Dále o skupinách satori a umění zemřít v kapitole 5. Meditační centrum Osho Shangri La.

směrů. Možná tato práce přinese impuls pro další zkoumání a osvětlování problematiky Osho meditačních center. Téma práce je velmi obsáhlé a nabízí se k dalšímu zpracování.

Pokusila jsem se také o přepis jmen neosannjásinů do možné původní sánskrtské transkripce s přihlédnutím na požadavky vedoucího práce. Další možnou transkripcí je například současná hindština. Nebo porovnávání transkripcí v Jižní a Severní Indii. To však patří do rukou zkušených Indologů. Zastávám zároveň názor, že o pokus o přepis se můžeme snažit, abychom například mohli hledat možný význam jména v sanskrtu apod. Důležité je však dodat, že neosannjásinové anglické transkripce mají uvedeny často i v dokladu totožnosti nebo dokonce v rodném listě. A proto ctím jejich právo užívat jméno. Navíc tato jména nejsou vždy jen ze sanskrtu i mnohý Indolog má potíže je někdy rozluštit.

Bibliografie

Primární literatura

AVELING, Harry. *Osho Rajneesh and His Disciples: Some Western Perceptions*. 1st ed.. Delhi: 1999, 441 s. ISBN 81-208-1599-8.

HOFMANOVÁ, Oxana. *Osho, Buddha-rebel*. Překlad z ruského orig. Radka Kneblová. 1. vyd.. Bratislava: Eugenika, 2006. s. 142. ISBN 80-89227-44-9.

OSHO. *Commentaries of the World of Osho, meditations from the World of Osho*. Překlad Jana Žlábková, Praha: Pragma, 1999.

OSHO. *Léčení duše*. Ed. Alexander Giertli. Bratislava: Eugenika, 2007. 154 s. ISBN 80-89227-61-7.

OSHO. *Meditace: první a jediná svoboda: praktický průvodce*. Přel. Jana Žlábková. Praha: Pragma, 2005. 213 s. Přel. z : *Meditation: The First and Last Freedom, a Practical Guide*. ISBN 80-7205-187-3.

OSHO. *O základních lidských právech*. Překlad Zuzana Krulichová. Praha: Pragma, 1991. 61 s. Přel. roku 1990 z druhého vyd. Osho Foundation Europe 1987. ISBN 80-85-213-02-8.

OSHO. *Oranžová kniha: meditační techniky*. Překlad Antonín Konečný. Praha: Pragma 1991. 227 s. ISBN 80-85213-13-3.

OSHO. *Psychologie ezoteriky*. Překlad z angl. M. Majtánová. Bratislava: Eugenika, 2001. 206 s. ISBN 80-88913-10-1.

OSHO. *Tantra, spiritualita a sex*. Praha: Pragma, 1994. 87 s. ISBN 80-85213-45-1.

OSHO. *Život, láska, smích*. Praha: Pragma, 1992. 115 s. ISBN 80-85213-18-4.

SAMOTNÝ, Igor. (Svámí Ánandašúnjam). *Reiki - Živá cesta, kniha o přírodní léčbě*. 1. vyd.. Brno: Osho Sugama meditation center, 2001. 136 s. ISBN 80-238-6702-4.

MA ANAND SARITA (Má Ánandasarita) (ed.). *Bhagawan Shree Rajneesh Diary 1971*. Bombay: Rajneesh foundation, 1978.

ZEILHOFER, Bhagat, J.. *Esence*. Z angl. orig. přel. Prapati Eva Zeilhoferová. Praha: Maitrea, 2008. 268 s. ISBN 80-903761-4-2.

Sekundární literatura

ENTROTH, Roland (ed.) *Průvodce sektami a novými náboženstvími*. Překl. z anglického originálu Milan Koldinský. 1. vyd.. Praha: Návrat domů, 1994. 186 s. ISBN 80-85495-29-5.

HALEY, Jay. *Neobvyklá psychoterapie Milтона H. Ericksona*. Překl. Dana Puková a Juraj Barbarič. 1. vyd.. Triton, 2003. 320 s. (Orig. Uncommon therapy. The psychiatric techniques of Milton H. Erickson).

FRANKE-GRICKSCH, Marianne. *Patříš k nám. Rodinné konstelace s dětmi*. Praha: Shambala, 2006. 163 s. ISBN 80-239-6954-4.

HELLINGER, Bert; TENHÖVEL, Gabriele. *Rodinné konstelace, objevná síla*. Překlad z italského orig. Andrea Hynštová. 1.vyd.. Praha: Triton, 2004. 143 s. ISBN 80-7254-512-4.

HELLINGER, Bert. *Rodinné konstelace, imperativ lásky*. Překlad Kateřina Amiourová. Praha, Kroměříž: Triton, 2007. 388 s. ISBN 978-80-7254-848-4.

HELLINGER, Bert; WEBER Gunthard; BEAUMONT, Hunter. *Skrytá symetrie lásky: Co podporuje lásku: v partnerských vztazích*. Překl. Jan Brázda. Praha: Pragma, 2000. 290s. ISBN 80-7205-759-6, (orig. *Love's hidden symetry*).

HENDL, Jan. *Úvod do kvalitativního výzkumu*. 1. vyd.. Praha: Karolinum, 1999. 277 s. ISBN 80-246-0030-7.

KOL.. *Universum: všeobecná encyklopedie*. 1. vyd. Praha: Odeon, 2001. soubor má 10 dílů, celý soubor ISBN 80-207-1060-4.

KRATOCHVÍL, Zdeněk. *Základy psychoterapie*. Praha: Portál, 1998. 392 s. ISBN 80-7178-280-7.

MELTON, C. J.. *Encyclopedia of American Religions*. 6th edition. Detroit: 1999. 936 s.

NELLES, Wilfred. *Rodinné konstelace*. 1. vyd.. Praha: Alternativa, 2004. 166 s. ISBN 80-85993-89-9.

NEUHAUSER, J.. *Partnerské terapie Berta Hellingera. Jak žít v lásce*. Praha, Pragma, 2005.

PALMER, Susan Jean. *Moon Sisters, Krishna Mothers, Rajneesh Lovers. Women's*

- Roles in New Religions*. New York: Syracuse University Press, 1994, 287 p.
- PALMER, Susan J.; SHARMA, Arvind. *The Rajneesh Papers, Studies in a New Religious Movement*. 1. vyd.. Delhi: Motilal Banarsidass publishers private limited, 1993. 188 p.
- PUTTICKOVÁ, Elisabeth. Oshovo hnutí. In *Nová náboženská hnutí, sekty, alternativní spirituality*. Překl. a ed. Zdeněk Vojtíšek . Praha: Knižní klub, 2006. 448 s. (Z orig. ed. by Christopher Partridge. Oxford: Lion, 2004, 448 p.)
- REICH, Wilhelm. *Funkce orgasmu*. Překl. Aleš Pecha. Praha: Concordia, 1993. (Více údajů nemám).
- SILVERMAN, David. *Ako robiť kvalitatívny výskum: Praktická príručka*. Bratislava: Ikar, 2005. 327 s. ISBN 80-551-0904-4.
- TYCHO, A. P.. *Tak mnoho cest: Příručka o náboženství, sektách, New Age a nových duchovních směrech*. 1. vyd.. Olomouc: Spolek moravských nakladatelů. 2001. 308 s. ISBN 80-238-7253-2.
- SHUTTLEWOETH, Mary. *Co jsou to lidská práva? : Všeobecná deklarace lidských práv: Vašich práv, práv každého : K oslavě Desetiletí OSN pro výchovu k lidským právům*, Mezinárodní organizace mládeže pro lidská práva, 2004. 28 s.
- ORGANIZACE SPOJENÝCH NÁRODŮ (New York), *Všeobecná deklarace lidských práv*. Praha: Informační centrum OSN, 1992. 7 s.

Články v periodikách

- GANGA, Wer ist da drinnen? Das offene Geheimnis im Satori – prozess, In *Oshotimes*, Sharing a vision, Deutsche Ausgabe, Osho Verlag GmbH, Dezember 2003, Num. 12, s. 14, 15.
- NIRVANO, Die Seele will versöhnung, In *Oshotimes*, Sharing a vision, Thema: Jenseits der Kleinfamilie, Deutsche Ausgabe, Osho Verlag GmbH, Juli 2005, Num. 7, s. 46-49.
- ZEILHOFER, Bhagat J.. *Blesk se tě nezeptá, než do tebe udeří*. Překlad z angl. orig. Josef Skuhrovec, Lucie Nosková (pro diplomovou práci). Ze soukromého archivu článků Bhagata J. Zeilhofera.

ZEILHOFER, Bhagat J.. Der kleine Schritt vor die Haustür, oder: Natur, mein zweiter Meister, In *OshoTimes*, Sharing a vision, Deutsche Ausgabe, Osho Verlag April 2003, Num. 4, s. 10 -12.

ZEILHOFER, Bhagat J.. Mit dem Augen fühlen, Über den Geschmack von Erleuchtung von Bhagat, In *Oshotimes*, Sharing a vision, Deutsche Ausgabe, Osho Verlag GmbH, Dezember 2003, Num. 12, s. 33.

ZELHOFER, Bhagat J.. *Novinky z České Republiky: Osho Shangri La Meditační centrum*. Překlad z angl. orig. Lucie Nosková (pro diplomovou práci). Ze soukromého archivu článků Bhagata J. Zeilhofera.

ZEILHOFER, Bhagat J.. Vom Osho Tao zum Osho Shangri La, Von der Kommune zur Community. In *Oshotimes*, Sharing a vision, Deutsche Ausgabe, Osho Verlag GmbH, Juni 2003, Num. 6, s. 47-49.

Internetové zdroje

Centrum duchovního růstu Maitrea [online]. Dostupné z WWW <<http://www.maitrea.cz/>>.

Centrum Druna – náhorní planina pro tanec, pohyb a meditaci [online]. Dostupné z WWW <<http://www.druna.cz/>>.

Co je to mystic rose (mystická růže)? Stránky o mystické růži, Osho meditační terapie [online], (staženo a citace 6.12.2007). Dostupné z WWW <<http://www.osho.com/Main.cfm?Area=medresort&Sub1Menu=mv&Sub2Menu=mvwelcome&Language=English>>.

CORDING, Ganga. Satori in Info [online], (citováno 23.1.2008, datum poslední aktualizace neuvedeno). Dostupné z WWW <<http://shangrila.sannyas-on.net/info.php>>.

CORDING, Ganga. Satori & Who is in? 2007/2008 [online], (poslední aktualizace 2.12.2007), (citace 23.1.2008). Dostupné z WWW <<http://www.satori-retreat.com/schedule.html>>.

CORDING, Ganga. Who is in? Training, Meditation retreats, [online], (citováno 23.1.2008). Dostupné z WWW <<http://www.satori-retreat.com/meditation->

[retreats.html](#)>.

CORDING, Ganga; CONSTANTINO, Avikal, Emilio. Satori, Meditation retreats. In Awareness intensive institute [online], (citováno 23.1.2008, staženo 23.1.2008). Dostupné z WWW <<http://www.satori-retreat.com/meditation-retreats.html>>.

Fotografie in Meditační centrum Osho Shangri La [online], (staženo 21. 6. 2008). Dostupné z WWW <<http://shangrila.sannyas-on.net/fotogalerie.php>>.

GEMIN, Bhadrena C. Tschumi. International Institut For Craniosacral Balancing [Online]. Dostupné z WWW <<http://www.icsb.ch/>>.

GURDJIEFF, J (Gurdjev). International Review [online], (staženo a citováno 12.6.2008). Dostupné z WWW <<http://www.gurdjieff.org/index.en.htm>>.

HASTRDLOVÁ, Abha K.. Institut Craniosacrální Biodynamiky [online], (Citace 25.5.2008). Dostupné z WWW <<http://www.csinstitut.cz/cranio/trenink.htm>>.

CHVÁLA, Vladislav. Wilhelm Reich (1897- 1956) a dnešní medicína [online]. In *Z historie oboru, o rakouském lékaři a jeho knize Funkce orgasmu* (Psych @ som 2/2004), (staženo a citace 21. 6. 2008). Dostupné z WWW <http://www.psychosomatika.cz/psychosom/psy_01.asp?idc0=31&idc1=11&idc2=&idc3=&M0=4&M1=2&M2=8&M3=&M4=>>.

Info in Meditační centrum Osho Shangri La [online], (citováno 25.5.2008). Dostupné z WWW <<http://shangrila.sannyas-on.net/info.php>>.

Institut rebelencingu v ČR [online]. Dostupné z WWW <<http://www.rebalancing.cz/setkani.php>>.

Mandira [online]. Dostupné z WWW <<http://mandira.name>>.

NISHKAM (Niškáma). Jak získat sannjásí jméno [online]. (Citace 15.4.2008). Dostupné z WWW <<http://www.osho.tady.info/prispevky/clanek.php?sid=92>>.

Meditační centrum Osho Shangri La [online]. (Datum poslední aktualizace neuvedeno). Dostupné z WWW <<http://www.shangrila.sannyas-on.net>>.

Osho International Meditation Resort in Púna [online]. Dostupné z WWW <<http://www.osho.com/>>.

Přihláška, In Osho Shangri La Meditační centrum [online], (staženo 2. 11. 2007). Dostupné z WWW <<http://shangrila.sannyas-on.net/prihlaska.php>>.

Satori. In Wikipedie [online]. (Poslední aktualizace 19. 1. 2008) a (citace 23. 1. 2008). Dostupné z WWW <<http://en.wikipedia.org/wiki/Satori>>.

Webové stránky neosannjásinů z celého světa [online]. Dostupné z WWW <<http://www.rebelliousspirit.com/>>.

Webové stránky neosannjásinů v ČR. Niškáma (Nishkam) (admin.) [online]. Dostupné z WWW <<http://www.osho.tady.info/>>.

ZEILHOFER, Bhagat J.. Institut Rodinných konstelací v ČR [online]. Dostupné z WWW <<http://www.rodinnekonstelace.cz/>>.

Video záznamy

Rebel film. Videokazeta, (z osobní knihovny videozáznamů neosannjásinky Jany).

Glimses from the World of Osho. Sádhana foundation. Zvukový záznam, (z osobní knihovny videozáznamů Bhagata J. Zeilhofera).

Rozhovory a další příspěvky

Rozhovor s Ábhou (Abhou) K. Hastrdlovou z 18. 5. 2008.

Rozhovor s Bhagatem J. Zeilhoferem z 3. 4. 2008.

Rozhovor s Mirkem a Klárou z 31. 12. 2007.

Rozhovor s Markem z 18. 5. 2008.

Neoreichiánská dechová terapie in *Poznámky z jednoho výcviku Mauminy (Mouminy) v Meditačním centru Osho Shangri La*. 6 s. Z osobních zápisků z tréninku neosannjásinky Sauravy.

Seznam příloh

1) Bert Hellinger.....	113
2) Wilfried Nelles	115
3) Wilhelm Reich.....	116
4) Frederick Perls	118
5) Bioenergetika.....	118
6) Gurdjev.....	119
7) Fotografie Bhagavána Radžníše	120
8) Článek ZEILHOFER, Bhagat J.. <i>Blesk se tě nezeptá, než do tebe udeří</i> ⁴⁴⁰	121
9) ZEILHOFER, Bhagat J.. <i>Vom Osho Tao zum Osho Shangri La, Von der Kommune zur Community</i> ⁴⁴¹	125
10) Článek ZEILHOFER, Bhagat J.. <i>Mit den Augen fühlen</i> ⁴⁴²	128
11) ZEILHOFER, Bhagat J.. <i>Novinky z České Republiky: Osho Shangri La Meditační centrum</i> ⁴⁴³	129
12) Přihláška do Meditačního centra Osho Shangri La ⁴⁴⁴	131
13) Transkripce názvů, pojmů a jmen.....	132
14) Fotografie z Meditačního centra Osho Shangri La ⁴⁴⁵	134

440 Článek ZEILHOFER, Bhagat J.. *Blesk se tě nezeptá, než do tebe udeří*. Překlad z angl. orig. Josef Skuhrovec, Lucie Nosková (pro diplomovou práci). Ze soukromého archivu článků Bhagata J. Zeilhofera. Z roku 2000.

441 ZEILHOFER, Bhagat J.. *Vom Osho Tao zum Osho Shangri La, Von der Kommune zur Community*. In *Oshotimes*, Sharing a vision, Deutsche Ausgabe, Osho Verlag GmbH, Juni 2003, Num. 6, s. 47-49.

442 ZEILHOFER, Bhagat J.. *Mit den Augen fühlen*. Über den Geschmack von Erleuchtung von Bhagat. *OshoTimes*, Sharing a vision, Deutsche Ausgabe, Osho Verlag GmbH, Dezember 2003, Num. 12, s. 33.

443 ZELHOFER, Bhagat J.. *Novinky z České Republiky: Osho Shangri La Meditační centrum*. Překlad z angl. orig. Lucie Nosková (pro diplomovou práci). Ze soukromého archivu článků Bhagata J. Zeilhofera.

444 Ke stažení dostupná na internetu in *Přihláška* [online], (staženo 2. 11. 2007). Dostupné z WWW <<http://shangrila.sannyas-on.net/prihlaska.php>>.

445 Fotografie in *Meditační centrum Osho Shangri La* [online], (staženo 21. 6. 2008). Dostupné z WWW <<http://shangrila.sannyas-on.net/fotogalerie.php>>.

Přílohy

1) Bert Hellinger

Narodil se v roce 1925. Studoval filosofii, teologii a pedagogiku. Šestnáct let pracoval v misionářském katolickém řádu u kmene Zulu v jižní Africe. „Důležitá pro něho byla účast na ekumenickém školení vedeném anglikánskými duchovními. Ti zavedli způsob skupinové práce, který kladl důraz na dialog, fenomenologii a individuální zkušenost.“⁴⁴⁶ Rozhodl se opustit řád a začal studovat psychoanalýzu ve Vídni. Poznal zde také svoji budoucí manželku Hertu. Stal se psychoanalytikem, postupně se věnoval dynamice skupiny, prvotní terapii, gestalt terapii, transakční analýze, rodinné terapii, hypnóze podle Ericksona, neorolinguistickému programování (NLP) atd. Když studoval rodinnou terapii s Ruth Mc Clendonovou a Leslie Kadisovou, velmi ho zaujala jejich práce, ale moc jí nerozuměl. V té době se však rozhodl, že bude pracovat s rodinnými systémy. Z NLP převzal zdůrazňování práce se zdroji spíše než s problémy. Začal také více užívat příběhů v terapii, což je podle něho projev úcty k Miltonovi Ericksonovi. Bert Hellinger netvrdí, že přinesl něco nového. Ale uskutečnil novou integraci. Filosofickým společníkem je mu Martin Heidegger. Bert Hellinger je ovlivněn klasickou německou hudbou, má rád Wagnerovu operu.

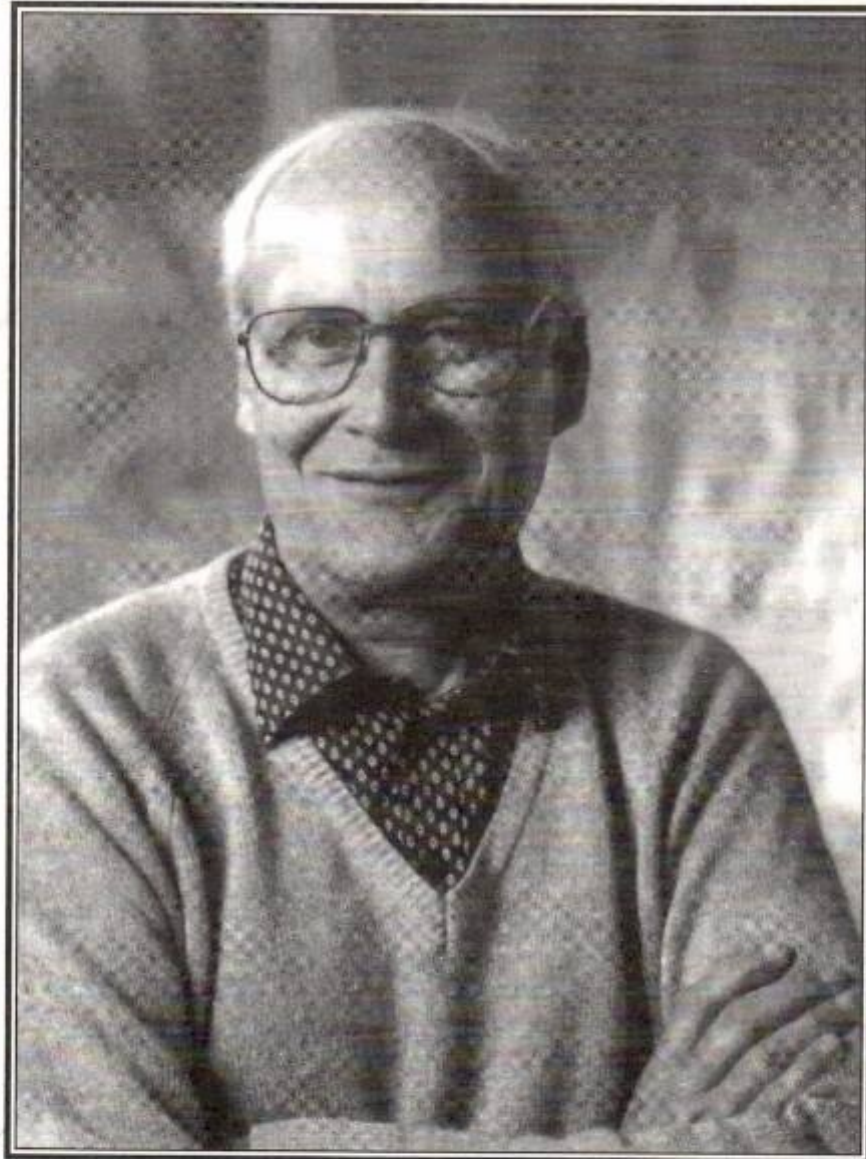
Mezi knihy, které Bert Hellinger napsal patří například *Rodinné konstelace, Imperativ lásky*,⁴⁴⁷ spolu s Gabrielem Tenhövelem dále například *Rodinné konstelace, Objevná síla*,⁴⁴⁸ ve spolupráci s Gunthard Weberem a Hunter Beamontem publikaci *Skrytá symetrie lásky*⁴⁴⁹ a další.

446 HELLINGER, B.; WEBER, Gunthard; BEAMOUNT, Hunter. *Skrytá symetrie lásky: Co podporuje lásku v partnerských vztazích*. překlad Jan Brázda. Praha: Pragma, 2000. s. 288.

447 HELLINGER, Bert. *Rodinné konstelace, imperativ lásky*. Ze 7.vyd.. orig. překlad Kateřina Amiourová. Praha, Kroměříž : Triton, 2007. 388 s.

448 HELLINGER, Bert, TENHÖVEL, Gabriele. *Rodinné konstelace, objevná síla*. Překlad z italského orig. Andrea Hynštová. vyd. 1.. Praha: Nakl. Triton, 2004. 143 s.

449 HELLINGER, B.; WEBER, Gunthard; BEAMOUNT, Hunter. *Skrytá symetrie lásky: Co podporuje lásku v partnerských vztazích*. Překlad Jan Brázda, Praha: Pragma, 2000. 290 s.



Jméno Bert Hellinger symbolizuje jeden z nejúžasnějších směrů v moderní psychoterapii. Neznám žádného jiného psychoterapeuta, který by v posledním desetiletí tak pozitivně zapůsobil na lidi – a vyvolal tak vášnivou debatu.

*Helm Stierlin, M.D., Ph.D.
profesor psychiatrie
Univerzita v Heidelbergu*

2) Wilfried Nelles

Studoval politologii, psychologii a sociologii. Získal doktorát z filosofie. Dvanáct let pracoval ve vedoucí pozici v sociologickém výzkumu a výuce. Po pětiletém procesu sebepoznávání a dalšího vzdělávání v oblasti nejdůležitějších metod humanistické psychologie vede od roku 1986 skupiny zaměřené na sebepoznávání.

Kromě toho byl publicisticky činný. Od roku 1996 se datuje jeho práce s rodinnými konstelacemi. Kromě toho dělá konstelace pro organizace, konzultace zaměřené na možnosti řešení, stejně jako vzdělání pro jednotlivce, firmy a instituce. Je ženatý a má dva syny. Mezi knihy, které Wilfried napsal, patří například *Rodinné konstelace*⁴⁵⁰.

Od začátku osmdesátých let do poloviny devadesátých let 20. století poznával léta cestování, hledání a učení u Osha, získal rozsáhlé osobní zkušenosti a tréninky různých metod humanistické psychologie. Také má deset let praxe jako vedení meditačních skupin. (Až do setkání s rodinnými konstelacemi v roce 1996). Postupně se jeho práce vyvíjela, od klasických konstelací k pohybům duše.

V roce 2005 organizoval a vedl (moderoval) s Heinrichem Breuerem a spolu s Bertem Hellingerem 5. Mezinárodní kongres systemických konstelací v německém Kolíně. Poté oba na konci roku založili mezinárodní vzdělávací institut, Evropskou akademii pro systemické konstelace (Eurasys), která se stala již světově známou.⁴⁵¹



450 NELLES, Wilfred. *Rodinné konstelace*. Vyd. 1.. Praha: Alternativa, 2004. 166 s.

451 Více o Nellesovi in NELLES, *Wilfried Nelles* [online], (staženo 17.6.2008). Dostupné z WWW <<http://www.wilfried-nelles.de/>>.

3) **Wilhelm Reich**

„Dílo tohoto u nás téměř zapomenutého odpadlého žáka slavného Sigmunda Freuda představuje důležitý most mezi psychickými a tělesnými bádáními v historii moderní medicíny.“⁴⁵² Narodil se v německo-ukrajinské části Rakouska 24. března 1897. V letech 1907-1915 absolvoval německé gymnázium s vynikajícím prospěchem. Poté převzal za zesnulého otce hospodářství do roku 1915, kdy bylo zničeno válkou. A kdy Wilhelm začal sloužit v rakouské armádě (1915-1918). V roce 1918 nastoupil na studium lékařské fakulty Vídeňské univerzity a jako válečný vysloužilce ji mohl absolvovat za 4 roky.

*„Stážoval na interně u Orthnera a Chvostka, neurologii a psychiatrii na klinice Wagnera-Jauregga, rok pracoval na psychiatrickém oddělení Paula Schildera, absolvoval školení v hypnóze a sugestivní terapii, navštěvoval dvouletý kurz biologie na Vídeňské univerzitě. Od r. 1920 byl jako člen Vídeňského psychoanalytického spolku v přímém kontaktu se Sigmundem Freudem a vykonával soukromou psychiatrickou a psychoanalytickou praxi. Působil jako první asistent vídeňské Psychoanalytické polikliniky. V letech 1928-1930 je zástupcem ředitele a vedoucím semináře pro psychoanalytickou techniku, přednáší ve vídeňském institutu klinické předměty a biopsychiatrickou teorii. Před rokem 1930 pracuje v duševně hygienických poradnách, které založil. Vedl výzkum sociálních příčin neuróz. V letech 1930-1933 pokračuje ve své práci v Berlíně, když na krátkou dobu uvěřil propagandě nacionálních socialistů slibujících zlepšení sociálních podmínek, což Reich považoval za hlavní prevenci psychosomatických chorob.“*⁴⁵³

Po nástupu Hitlera opouští Německo, nejdříve působí v Oslu (Norsko), přednáší zde na Psychoanalytickém institutu. „V r. 1939 dostává pozvání Dr. Theodora P. Wolfa, představitele amerických psychoanalytiků, k cestě do USA. Zde přednáší v New Yorku lékařskou psychologii, zakládá laboratoř ve Forest Hills.“⁴⁵⁴ Vrací se ke své původní práci, k orgastické potenci a orgastickému reflexu a domněnky orgastické radiace. Založil Orgonový institut. Dostal se však do sporu s Federálním úřadem pro potraviny a léčiva, byl uvězněn na dva roky do federální trestnice Lewisburg v Pensylvánii a zde také 3. 11. 1956 umřel.⁴⁵⁵

452 In CHVÁLA, Vladislav. *Wilhelm Reich (1897- 1956) a dnešní medicína*[online], in Z historie oboru, o rakouském lékaři a jeho knize Funkce orgasmu (Psych @ som 2/2004), (staženo a citace 21. 6. 2008). Dostupné z WWW <http://www.psychosomatika.cz/psychosom/psy_01.asp?idc0=31&idc1=11&idc2=&idc3=&M0=4&M1=2&M2=8&M3=&M4=>>.

453 Tamtéž.

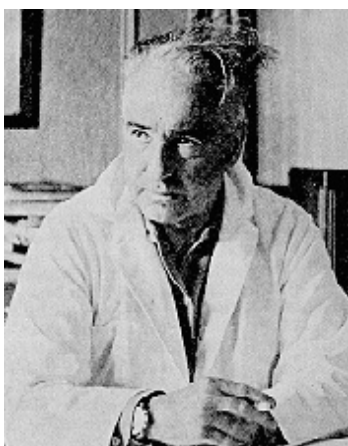
454 Tamtéž.

455 Parafráze, tamtéž.

Kritizuje tehdejší psychiatrii, která se podle jeho slov nestará o nemocné, ale odkládá je coby „vyšinuté“. Psychiatrie té doby má představu dědičných nemocí a „vlastního zavinění nesprávným způsobem života“. Podle něho se psychiatrie snažila „odvádět pozornost od objasnění skutečných podmínek sexuální existence.“⁴⁵⁶

Píše: „O vztahu duševních a tělesných funkcí panovala falešná představa. Tenkrát se mezi duševním a tělesným onemocněním vedl přísný rozdíl. Nález organických příznaků automaticky vylučoval duševní léčbu - což však podle dnešních znalostí byla chyba - avšak z hlediska domněnky, že psychickou příčinu mohou mít jen psychická onemocnění...“⁴⁵⁷

Viděl jiným pohledem, a sice že „psychický zážitek může mít tělesnou odezvu, jež se může stát trvalou orgánovou změnou. Později jsem tento úkaz nazval fyziologickým zakotvením psychického prožitku“.⁴⁵⁸ Jeho způsob práce se změnil.⁴⁵⁹



456 In CHVÁLA, Vladislav. *Wilhelm Reich (1897- 1956) a dnešní medicína*[online], in *Z historie oboru, o rakouském lékaři a jeho knize Funkce orgasmu* (Psych @ som 2/2004), (staženo a citace 21. 6. 2008). Dostupné z WWW <http://www.psychosomatika.cz/psychosom/psy_01.asp?idc0=31&idc1=11&idc2=&idc3=&M0=4&M1=2&M2=8&M3=&M4=>>.

457 In CHVÁLA, Vladislav. *Wilhelm Reich (1897- 1956) a dnešní medicína*[online], in *Z historie oboru, o rakouském lékaři a jeho knize Funkce orgasmu* (Psych @ som 2/2004), (staženo a citace 21. 6. 2008). Dostupné z WWW <http://www.psychosomatika.cz/psychosom/psy_01.asp?idc0=31&idc1=11&idc2=&idc3=&M0=4&M1=2&M2=8&M3=&M4=>>. Převzato z REICH, Wilhelm. *Funkce orgasmu*. Překl. Aleš Pecha. Praha: nakladatelství Concordia, 1993. s. 50.

458 In CHVÁLA, Vladislav. *Wilhelm Reich (1897- 1956) a dnešní medicína*[online], in *Z historie oboru, o rakouském lékaři a jeho knize Funkce orgasmu* (Psych @ som 2/2004), (staženo a citace 21. 6. 2008). Dostupné z WWW <http://www.psychosomatika.cz/psychosom/psy_01.asp?idc0=31&idc1=11&idc2=&idc3=&M0=4&M1=2&M2=8&M3=&M4=>>. Převzato z REICH, Wilhelm. *Funkce orgasmu...* s. 55.

459 Více v podkapitole o neoreichianské dechové terapii.

4) Frederick Perls (1894 – 1970)

Frederick Perls je tvůrcem gestalt terapie, jejíž název převzal z německé školy tvarové psychologie. Tento klasický německý psychologický směr experimentoval zejména s percepcí a zdůrazňoval chápání psychických zážitků v celistvosti. Frederick Perls, zakl. Gestalt terapie, získal doktorát lékařství v Berlíně. „V roce 1926 pracoval Perls ve Frankfurtu jako asistent u neuropsychologa K. Goldsteina a zároveň se zde prostřednictvím studentky psychologie Laury, své budoucí manželky, seznámil s tvarovou psychologií Koffky, Köhlera a Wetrheimera.“⁴⁶⁰ Před nacismem emigroval do Holandska, poté do Johannesburgu v Jižní Africe. Tam pracoval jako psychoanalytik a byl ovlivněn holistickou filosofií ministerského předsedy Smutse. Postupně začal být kritický k psychoanalýze a začal psát svou první knihu *Ego, hunger und aggression*, kde se již rýsovaly základy jeho pozdějšího přístupu. S manželkou se v roce 1946 přestěhoval do USA, kde spolu založily v New Yorku Institut pro gestalt terapii. Publikoval s Hefferlinem a Goldmanem v roce 1951 knihu o Gestalt terapii s množstvím ukázek a technik. Řadu let vedl semináře a výcviky v Esalenu v Big Sunu v Kalifornii.⁴⁶¹

5) Bioenergetika

„Vychází z teoretického modelu psychoanalýzy, uznává nevědomí, vytěsnění, libido, Oidipův komplex a přenos, ale nespokojuje se s pomalým vyplavováním vnitřních konfliktů volnými asociacemi. Chce je dostat pomocí manipulace se svaly a chováním rychle ven.“⁴⁶² Touto rychlou katarzí však není terapie skončena. Je však významnou součástí „analýzy charakteru“. Podstatnou součástí analytického procesu je také práce s tělem.

„Studuje pacientovy tělesné projevy k určení jeho problémů a konfliktů v jeho osobnosti. Pacienti si často neuvědomují, že se jejich problémy projevují v těle, zejména ve svazech a dýchání, dokud se jim to neukáže. Sevření čelistí, svírání v krku, zadržování dechu, to vše jsou známky potlačování citů. Omezení svalové pohyblivosti je současně výsledkem i příčinou emočních potíží. Omezení přirozeného dýchání je výsledkem i příčinou úzkosti. Svalový krunýř těla a jeho ztuhlost

⁴⁶⁰Parafraze a citace in KRATOCHVÍL, S.. *Základy psychoterapie*. s. 86.

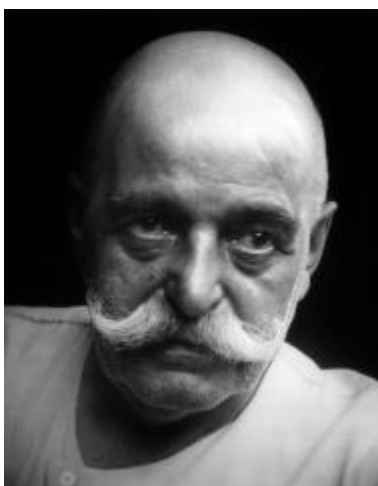
⁴⁶¹Parafraze KRATOCHVÍL, S.. *Základy psychoterapie*. s. 86.

⁴⁶²In Kratochvíl, S.. *Základy psychoterapie*,. s. 106.

*demonstruje i podmiňuje přítomnost obran proti svobodnému sebe-projevení.*⁴⁶³

Terapeut vybízí k aktivním pohybům, dýchání a tělesná cvičení, která zvyšují tělesné uvědomění a zároveň podporují vyvolání silných emocí. Proces je podporován různými svalovými manipulacemi a vybízením k silnějšímu, hlasitějšímu dýchání, výkřiky a prudkými pohyby, kterými může vybíjet pocity. Pacient se v bioenergetice učí se svým tělem žít pro radost, naplno využívat své tělesné energie. Exitují cvičení ve skupinové formě i samostatná cvičení.⁴⁶⁴

6) Gurdjev, Jurij Ivanovič



Jurij Ivanovič Gurdjev

⁴⁶³In KRATOCHVÍL, S., *Základy psychoterapie*, s. 106.

⁴⁶⁴Parafraze tamtéž, s. 106, 107.

7) Fotografie Bhagavána Radžníše



Fotografie Osha (tehdy Čandra Móhan) z roku 1945 , ve věku 13 let.



8) Článek ZEILHOFER, Bhagat J.. *Blesk se tě nezeptá, než do tebe udeří.*

Otázka, jestli zůstat se svým Mistrem poté, co opustil své tělo, nebo hledat jiného Mistra, je jednou z ústředních otázek – nebo možná vůbec ta hlavní – pro žáka.

S přihlédnutím k mnoha hlediskům a zkušenostem, které moji přátelé se mnou sdílejí, to nelze hodnotit jako správné nebo nesprávné.

Já zůstávám s Oshem. Tím chci říci, že jsem si dosud nevybral jiného Mistra,⁴⁶⁵ se kterým bych seděl nebo pracoval. Víím, že mnohým mým přátelům se přihodilo něco důležitého s jiným Mistrem teď po Oshovi, ale já se necítím být žádným zasažen a hledat nějakého mi připadá směšné.

Možná bych to mohl trochu ujasnit tím, že povím něco o mém setkání s Oshem.

Zúčastnil jsem se mé první skupiny, a to skupiny dýchání, v neosannjásinském místě v roce 1982. Byla to dobrá zkušenost a poté jsem věděl, že v těch skupinách bylo něco pro mne. Také jsem věděl, že jsem hrál bezpečně, tak jsem se zapsal do skupiny Primal. Bylo to jen o dva týdny později, a sice v Sneha Rajneesh Sannyas ášramu v Bavorsku. Šel jsem do toho. Převalilo se to přese mě jako obrovská vlna. Nevěděl jsem, co si mám myslet, ale cítil jsem velkou úlevu.

Když skupina skončila, šel jsem za vedoucím skupiny, bezelstně nevědomý si jeho přání nechat ho o samotě (později jsem si uvědomil, že jsem něco zpozoroval, ale nevěděl jsem co s tím), abych ho objal a poděkoval mu. Okamžitě se stal přístupným, zářil na mne, objali jsme se a – bylo to jako když do mě udeří blesk – on zmizel a přede mnou tam stál Osho se svým rozpustilým, soucitným úsměvem. Byl jsem ve stavu bez mysli. Nebylo žádné myšlení, žádné cítění – nebylo nic. A jediné, co jsem v tu chvíli věděl, bylo, že

⁴⁶⁵Autor článku používá v originálu Mistr v velkém písmenem na začátku (Master).

se musím stát sannjásinem (musím přijmout sannjásu). A tam se to stalo, právě v tom okamžiku. Nebyl jsem to já, kdo myslel, a kdo se rozhodoval, nebo doufal, nebo něco takového - „něco“ udělalo to, co udělat chtělo. Bylo na mně, zda se s tím smířit, nebo budu bojovat. A bylo mi to jasné od samého začátku, ačkoliv jsem chodil kolem horké kaše ještě další dva týdny, než jsem otevřel pusu a požádal jsem o sannjásu.. Přijal jsem sannjásu v modrých džínách – klasicky to byla tehdy stále červeň a mala – a teprve později jsem se doslechl, kolik lidí bylo posláno zpět, protože nechodili v červené nebo z jiných důvodů.

To, co se stalo, bylo tak vzdálené mému známému světu, ale nebylo pochyb o tom, že odpovím ano.

Osho mě zasáhl.

Jak to mohl udělat? Jak o mně věděl? Jak to dokázal? Nemám ani zdání, jak Mistr dělá svou práci; pouze vidím, že se tak stalo. Já sám jsem pro to neudělal nikdy nic. A při pohledu zpět na to, jaký jsem byl, jsem žasl, jak se dokázal dostat přes všechny moje ochranné vrstvy a dosáhnout mě v takové hloubce, že jsem požádal abych se stal sannjásinem nějakého indického Mistra bez jakékoliv předchozí zkušenosti v tomto směru.

Od té doby uběhlo osmnáct let. Osho opustil své tělo před deseti lety, a je stále mým Mistrem. Ne proto, že bych si vybral zůstat u něj, ale proto, že to tak jednoduše je. Žádný jiný Mistr mě nezasáhl – co dělat? Nebyl jsem to já, kdo to před těmi osmnácti lety „udělal“, a nemohu to udělat ani teď, ačkoliv v určitých chvílích pro mě není příjemné, že Osho je stále mým Mistrem. Nebylo by jednodušší, více společenské, více otevřené jít s přáteli a sednout si s tím nebo oním nedávno osvíceným, abych měl opět někoho, s kým bych mohl sedět?

Byl jsem na setkání se Sogjal Rinpočem, jehož knihu miluji, a užil jsem si jeho přítomnost jako vždy, když se setkám s někým z Tibetu. Vždycky se cítím být doma, z jejich přítomnosti vyzařuje vnitřní mír. Jsou to přátelé, vzácní, z mnoha životů odhaduji, ale nikdo z nich se nedotkl této mé vrstvy.

Poté, co On sám mluvil o rozdílu mezi Mistrem a součástí nějakého organizovaného náboženství, je to neuvěřitelně choulostivá chůze po úzkém vysutém laně . Jakožto koordinátor Osho meditačního centra jsem ve spojení se všemi Oshovými „oficiálními“ institucemi a často vůbec nevím, co si myslet o tom, co se děje. Víím pouze jedno: On je ve mně a já mohu jít svou cestou jedině sám, bdělý, jak nejvíc je možné, a brát všechno, co se děje, jako příležitost k růstu.

Pouhý okamžik, kdy jsem byl zasažen bleskem osvíceného Mistra, rozhodl o dalším směru mého života. Od té chvíle žiji v sajnásinském světě, dělíc se s ostatními o to, co jsem od Něj získal za všechny ty roky – a není žádný konec v dohledu. Moje mysl občas doopravdy blázní, když se podívám na svět, na svůj život a na to, co tady dělám. Ale znovu a znovu říkám ano. Zdá se, že tento blesk mi dal spoustu energie, ačkoliv ji nemohu cítit nebo rozpoznat přímo.

Vzpomínám si na starý Súfijský příběh:

Súfiský mistr – Jalaluddin Rumi – jednou vzal svoje žáky na pole. Na poli bylo osm děr a v žádné z nich voda, celé pole bylo vyprahlé. Žáci se ptali: „Mistře, proč jsi nás sem přivedl?“

On odpověděl: „Abych vás něco naučil. Kdysi žil farmář a ten tady chtěl vykopat studnu. Kopal osm stop, deset, ale, pak ho to otrávil a pomyslel si, že to není dobré místo; byl znechucený, a tak začal kopat jinde. Dělal tuto práci po celý rok – zničil celé pole a ani jediná díra se nestala studnou. Kdyby však kopal na jednom místě, ta studna mohla být sto stop hluboká.“ Jalaluddin řekl svým žákům: „Pamatujte si to – to samé platí i pro vnitřní svět.“ (This Is It, Chapter 2)

Vzpomínám si, jak Osho říkal, že to je Mistr, kdo povolává žáka, žák si Mistra nevybírám. Podle mě je to naprostá pravda a když si uvědomím, jak moc jsem od Osha získal, jak otevřel moje bytí, jak bych Mu mohl nebýt vděčný a oddaný? Cokoliv mohu sdílet s lidmi, je malým poděkováním Jemu za to, co jsem dostal.

Když se něco přihodí mým přátelům v přítomnosti jiného Mistra, komu to mám přisuzovat? Kdyby se to stalo mně s někým, doufám, že bych měl odvahu ještě jednou jít do toho. Cítím, že tu stojím s otevřenýma, prázdnýma rukama a jediné, co mohu dělat, je jít sám cestou života tak, jako už tomu je. Jsem Oshovi hluboce vděčný.

Jméno, které mi dal, Swami Alok Bhagat, (Svámí Alók Bhagat) znamená „následovník na Cestě Lásky.“ Indové obvykle používají kratší překlad – „zasvěcený“.

Pochopil jsem, že není to o tom člověku, ke kterému cítíme oddanost – on je záminkou – je to o vlastní zkušenosti. Ale ke zkušenosti dochází, když najdete svého Mistra.

shangri.la@mbox.apsa.cz

9) ZEILHOFER, Bhagat J.. *Vom Osho Tao zum Osho Shangri La, Von der Kommune zur Community.*

Kommune



von der kommune zur community

von Bhagat

Viele Menschen haben eine große Sehnsucht nach einer Lebensform, die über ein Single-, Couple- oder Kleinfamilienleben hinausgeht. Größere Alternativen sind rar geworden. Der Leiter Bhagat und die Bewohner vom Osho Shangri La Zentrum in Tschechien beschreiben hier den Prozess einer Veränderung im Zusammenleben und das damit verbundene Loslassen von alten Träumen.

■ 1986 zog ich ins Osho Tao Center in München ein, wo ich für acht Jahre leben sollte. Das war kurz nach der „Auflösung“ der Kommune in Oregon. Jedes Center war jetzt selbstständig und das Tao Center reduzierte sich damals von zweihundert und mehr Kommunemitgliedern auf weniger als zwanzig Leute. Und wenn ich zurückschauen, glaube ich, dass das kein Zufall war. Wenn ich auf die Ranch in Oregon kam, fand ich die Kommune dort toll, aber etwas war mir auch unheimlich, ohne dass ich es benennen konnte. Aber ich stand damals eh am Anfang meines Samyaslebens und ich glaube, dass meine Persönlichkeit einfach nicht wusste, wie damit umgehen. Auf alle Fälle „passierte es“

dann aber im Tao in München – ich zog in eine Gemeinschaft, die zusammen lebte, arbeitete und meditierte.

DER BEGRENZTE HORIZONT WIRD ZURÜCKGELASSEN

Und – ich bekam dort unendlich viel emotionale Unterstützung, meist in Auseinandersetzungen, die trotz aller Emotionen immer wieder positiv endeten, und – am wichtigsten – die tagtägliche Präsenz von Meditation, von Osho. Und diese Art von Leben über viele Jahre, mit allen Höhen und Tiefen, hat mein Leben einfach unglaublich bereichert. Es hat mir vor allem geholfen, den eigenen begrenzten Horizont auch mal zurücklassen zu

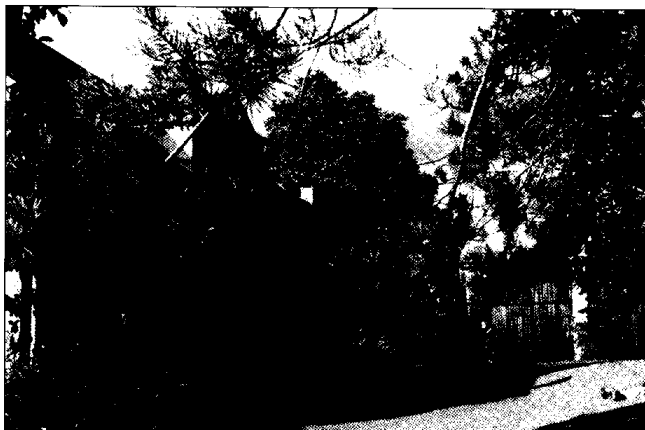
können und auch dann, wenn mir was „gegen den Strich“ ging, dennoch mitzumachen und wirklich „Ja“ zu sagen. Es war wie eine Schule, immer wieder das eigene Ego zu sehen ... und häufig schmerzhaft. Doch funktionierte es, obwohl oft schwierig, wohl deshalb, weil es etwas Größeres gab – Osho, Meditation – das alle verband.

EIGENVERANTWORTUNG – WAS IST DAS?

Im Lauf der Zeit sah ich auch die Schwachstellen des Zusammenlebens; das „Sich-inder-Gemeinschaft-verstecken“, das „Verantwortung-abgeben“, worüber Osho dann nach der Auflösung der Ranch so viel sprach und all die kleinen persönlichen Kompromisse.

47

Kommune



Meine Verantwortung dort wuchs und wir stellten uns inzwischen auch wieder der weltlichen Realität außerhalb des geschützten Kommunelebens: rechtliche Verpflichtungen und Verantwortungen und finanzielle Wirtschaftlichkeit. Schließlich muss auch eine spirituelle Gemeinschaft ihre Mieten und Rechnungen bezahlen. Und das war oft schwierig, weil uns die hohen Mietkosten drückten. Aber es mussten ja auch Entscheidungen gefällt werden, die manchmal schwer zu finden und schwer umzusetzen waren. Und für mich kam dann irgendwann in Pune der Moment, in dem ich spürte, dass meine Eigenverantwortung und meine Möglichkeiten, in der dortigen Struktur meiner eigenen Intuition zu folgen, auseinander klafften. Da stieg ich aus.

MEIN TRAUM NIMMT GESTALT AN

Es war schon lange mein Traum gewesen, ein Center auf dem Land aufzumachen. Angesichts meines zwischen München und Pune wechselnden Lebensstiles war das aber finanziell einfach ein lächerliches Vorhaben. So gab ich diesen Traum viele Male auf, aber er kam trotzdem immer wieder zurück. Dann war ich eingeladen, in Tschechien eine Vipassana Meditationsgruppe zu leiten. Und als die stattfand, befand sich das kleine Center dort gerade in Auflösung: Das Haus sollte verkauft werden. Und die Teilnehmer der Gruppe sagten zu mir: „Bhagat, der Platz passt zu dir!“ Ich dachte zuerst, die spinnen! Hierher, sozusagen ans Ende der Welt zu zie-

hen, weit weg von allen Freunden, ins Ausland! Noch dazu in den ehemaligen „Ostblock“... Aber irgendetwas in mir sagte „Ja“. Mein Gefühl sagte mir: „Das ist die Gelegenheit! Vielleicht eine, die nie wiederkommt.“ Und ich sagte ja und sprang – und habe es nicht bereut. Ich mag dieses Land, ich mag die Menschen hier.

Und so entstand das *Osho Shangri La* in wunderschöner Natur, weit weg vom Trubel der Städte, ein bisschen wie eine einsam gelegene Karavanseraï, zu der Reisende kommen, eine Weile verweilen und dann weiterziehen. Die ersten beiden Jahre vergingen mit Renovieren und Ausbauen, und ohne die große Hilfe von Freunden und auch von meinen Eltern wäre das Ganze nie möglich gewesen. Der allergrößte Teil der Finanzen kam von mir, also treffe ich auch letztlich die Entscheidungen. Wir reden gemeinsam, alle bringen ihren Standpunkt ein und meistens ist dann eh schon klar, was wir machen und manchmal habe ich das letzte Wort.

Von Anfang an war meine Vision gewesen, dass hier noch mehr Menschen leben können, eher wie ein kleines Dorf, wo die Einzelnen selber verantwortlich für ihren Lebensunterhalt sind und es trotzdem etwas Gemeinsames gibt. Also von der Kommune zur Community.

INDIVIDUELLE LEBENSRYTHMEN

Und so ist die jetzige Situation entstanden, dass vier Leute im Shangri La leben und arbeiten und fünf andere hier wohnen, aber ihr

Ab und zu gibt es Audiodiskurs im Garten – dazu zwitschern die Vögel bei der langsam untergehenden Sonne.

eigenes Einkommen kreieren. Dabei entstand auch eine eigene Küche im zweiten Haus. Im Lauf der Zeit wurde es immer klarer, dass sich die individuellen Lebensrhythmen und Vorlieben der Mitbewohner, die nicht im Shangri La arbeiten, nicht mit der Organisation eines gemeinsamen Haushaltes vereinbaren ließen und dass es auch an der Bereitschaft fehlte, sich verbindlich an einer gemeinsamen Struktur zu beteiligen. So ist die Entwicklung ganz klar hin zu mehr Freiheit und Individualität gegangen, weg von gemeinsamer Struktur, ohne dass das beschlossen werden musste. Das war einfach der Weg, den das Wasser genommen hat.

EINE UNGLAUBLICHE ENERGIE IST PRÄSENT

Und es gibt diese Momente, wo wir gemeinsam in unserer Sauna sitzen oder mal am Lagerfeuer oder abends im Sommer, vor allem, wenn wir in unserem Garten Audiodiskurs haben und dazu die Vögel zwitschern, die Sonne langsam untergeht und diese ungläubliche Energie präsent ist. Dann spüre ich, wie sehr mich dieses Leben erfüllt.

Manchmal vermisse ich die Energie eines großen Buddhafeldes, die für mich immer so wertvoll gewesen war. Aber ich empfinde die Anwesenheit der anderen trotzdem als Unterstützung, auch wenn es weniger sind. Viele der typischen Kommuneschwierigkeiten – über Geldfragen, Entscheidungen treffen – entstehen durch unsere Struktur erst gar nicht, da mit Ausnahme einer kleinen Kerngruppe alle voll für sich selber entscheiden und sorgen, finanziell ungebunden und frei jederzeit kommen und gehen können. Wenn wir versuchen wollten, die individuellen Lebensrhythmen der einzelnen *Residents* (Mitbewohner) nach alter Kommune-Struktur zu organisieren, würden wir uns nur verrückt machen.

Wenn ich zurückschaue, war die Zeit im Osho Tao unendlich wichtig für mich. Ich bin dort heil geworden, stark geworden. Heute aber würde diese alte Kommune-Struktur so nicht mehr für mich stimmen. Und trotzdem heißt das nicht, dass ich allein als Single oder als Paar leben möchte.

011 06/03

Und auch mit unseren teils individuellen Strukturen sind wir trotzdem meilenweit vom modernen Single- oder Kleinfamilienleben entfernt und haben eine gemeinsame spirituelle Vision, die jeder hier spürt und die jeden unterstützt.

STIMMEN VON SHANGRI LA RESIDENTS:



Almasta:

Ich lebe seit über fünf Jahren hier, baue ein kleines Haus für mich und meine Familie. Ich habe es gern, Menschen zu treffen, mich auszutauschen und gemeinsam etwas zu kreieren. Und ich finde es toll, so viele verschiedene Arbeitsbereiche zu haben, in denen ich mich verwirklichen kann. Hier zu leben bringt Intensität und Tiefe in meine Beziehungen, mit allen Auf und Abs. Es bietet viel Herausforderung und Expansion, z. B. wenn ich „in charge“ (verantwortlich) von dem Platz bin. Ich liebe die Stille hier, die schöne Natur und das Alleinsein.



Abha:

Hier in Shangri La mache ich wertvolle Erfahrungen, wie es ist, mit anderen Menschen zusammenzuleben, herausgefordert zu werden, Verantwortung zu übernehmen und meinen Platz zu finden. In diesem Buddhafeld fühle ich mich unterstützt und respektiert. Der einzige Nachteil ist etwas weniger Privatsphäre. Es ist leichter für mich, hier als Paar zu leben, ich bin mehr in meiner Mitte. Es ist schön, Intimität mit Freunden zu erleben und dann eine noch tiefere mit meinem Liebsten.



Prapati:

Im Shangri La habe ich Gemeinschaft und kann in unserer Töpferei meine ureigenste Kreativität leben und selbstständig sein. Beides ist wichtig für mich. Ich fühle mich hier zuhause, was für mich mehr bedeutet,

als ich in Worte fassen kann. Auch die Natur hier ist für mich sehr wichtig. Sie bringt Stille und Einfachheit in unser Leben. Manchmal, wenn große Gruppen im Haus sind, wünsche ich mir mehr Privatsphäre.

Es ist einfacher für mich, als Paar hier zu leben, hier herrscht eine allgemeine Atmosphäre von Offenheit und Ehrlichkeit, egal ob man allein oder als Paar hier lebt. Das hält die Beziehungen lebendig und frisch.



Amar:

Das Leben in der Gemeinschaft ist für mich voll bunter Vielfalt. Ich fühle mich aufgefordert zu wachsen, die anderen als Spiegel zu sehen, zwischen Alleinsein und Zusammen-sein zu wechseln. Subtiler als in den Oregon Kommunezeiten stehen für mich Osho und Meditation immer noch im Mittelpunkt meines Lebens und haben Platz in meinem Alltag. Im Sommer ist die Mystic Rose hier ein großes Geschenk für mich. Zu erleben, wie unsere Schutzwälle im „zusammen Meditieren und Arbeiten“ kleine Risse kriegen oder zerfallen und wie viel Liebe zwischen uns wächst, ist einfach total schön. Und macht auch 'ne Menge Spaß.

Ramoda:

Das Leben im Shangri La hat mein Wachstum beschleunigt. Ich bin kein kleiner Junge mehr und ich habe in der Gemeinschaft gelernt, Verantwortung für mich zu übernehmen, mich einzubringen und Strukturen zu achten. Und ich lerne Menschen kennen, mit denen ich mich austauschen kann.



Shradecs:

Ich mag es, frei und privat, aber in Reichweite von Freunden zu leben. Die Lebensform der alten Kommune hat für mich keine Zukunft, sie ist immer hierarchisch autoritär oder „mob“okratisch. Meine Vision ist eine Community, ein dorfähnliches Zusammenleben von freien Individuen. Genau das ist es, was hier um das Shangri La Center in den letzten Jahren mehr und mehr entsteht.



Nishkam:

Ich liebe es in einer Gemeinschaft zu leben, wenn ich genug Platz für mich selber habe und ich nicht fremdbestimmt werde. So ist es ökologisch, lebendig und hilft, Beziehungen offen und ehrlich zu halten. Mit anderen Meditierern zu leben und die Energie von Meditation zu spüren ist auch wichtig für mich. Das ist eine große Unterstützung. Und ich liebe es, Menschen zusammenzubringen auch mit unserem Sannayas-Internet Business. Und dafür ist eine Sannayascommunity genau der richtige Platz.

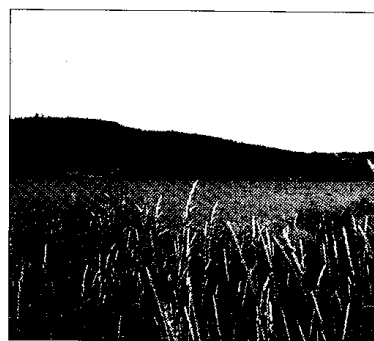


Leela:

Die vielen Begegnungen mit Menschen machen mein Leben reicher und ich nähere mich so meiner eigenen inneren Quelle. Wenn einmal eine Schwierigkeit auftaucht, versuche ich darin eine Herausforderung zu sehen. Je eher ich das schaffe, desto leichter wird alles. Meine Vision ist es, mit so viel Respekt wie möglich zu leben – vor der Natur, vor den Menschen um mich herum, vor dem ganzen Platz – kurz, mit einer „umweltfreundlichen“ Haltung in allen Bereichen meines Lebens. Und es ist einfacher für mich, hier als Couple zu leben. Wenn ein Drama passiert, ist es nur Teil eines größeren Flusses: Die Gemeinschaft, das ganze Leben ist immer noch präsent.

shangri.la@sannayas-on.net

<<



10) ZEILHOFER, Bhagat J.. Mit dem Augen fühlen. Über den Geschmack von Erleuchtung von Bhagat.

Satori



■ Wenn wir ein Satori, den Geschmack von Erleuchtung, erleben wollen, kommen wir nicht drum herum, das Funktionieren des Verstandes, der sich zwischen uns und die Wirklichkeit stellt, zu verstehen – und darüber hinauszugehen. Und wenn man ein Satori gehabt hat, dann weiß man es. Es anderen zu vermitteln ist nicht so leicht, weil Sprache ein Werkzeug des Verstandes ist, und als solches zum Verstand spricht und die Qualität der Erfahrung dabei so leicht verloren geht. Am ehesten geht es noch, von Erfahrungen zu berichten. Drum möchte ich von einem dieser Momente aus meinem Leben erzählen: Es war in einer Satorigruppe, die damals von Prasad geleitet wurde. Ich glaube, es war 1985, am vierten oder fünften Tag. Der Anfang der Gruppe war schrecklich für mich gewesen. Ich bemühte mich in die Struktur zu kommen, aber ich war angespannt, alles tat mir weh und ich konnte nicht schlafen. Jetzt ging es leichter. Ich war gerade dran mit Zuhören, als ich plötzlich bodenlose Angst bekam: Ich hörte meinen Partner sprechen, laut und klar, aber ich verstand nicht mehr, was er sagte! Die Angst war: „Hilfe, jetzt bin ich verrückt!“ Ich suchte Hilfe und hob meinen Arm. Nach einer Weile kam Prasad. Ich sagte ihm, was bei mir passierte, und war erstaunt, dass ich sehr wohl sprechen konnte. Er nickte nur, ohne ein Wort zu sagen. Ich wiederholte meine Beschreibung verzweifelt und er nickte wieder nur. Erst spürte ich Hilflosigkeit bei mir, dann so etwas wie Akzeptieren oder Annehmen, und dann war es, als ob eine Welle durch meinen ganzen Körper rauschen würde, die alles wegspülte. Die Angst verschwand und ich war in einem

Zustand, in dem ich noch nie gewesen war. Ich hörte mit meiner Haut, sah mit meinen Haaren, fühlte mit den Augen – alle Sinne waren zu einem Sinn verschmolzen und da war kein Mind, der zwischen mir und der Wirklichkeit stand. Es war ein Zustand unendlicher Ruhe, Fülle, Sensibilität, Klarheit, Freude. Es war ein Zustand von „Sein“. Mein Partner kommunizierte und ich genoss es mit meinem ganzen Körper zu „hörensehenfühlenriechenschmecken“. Ich verstand den Inhalt seiner Worte nicht, aber ich war voll da, in diesem Moment – ohne jegliche Vergangenheit und soziale oder kulturelle Struktur. Mein Mind funktionierte nicht in diesem Augenblick, aber ich war näher dran am Leben als jemals zuvor. Dieser Zustand blieb nicht für immer – leider – und das „normale“ Ich (mit normal meine ich das vertraute Ich) kam zurück. Aber die Erfahrung blieb bei mir. Ich wusste jetzt aus meinem eigenen Erleben, dass es so etwas gibt, und das prägte mein Leben für immer. So fühlt es sich an. Es war ein Geschenk, dass man nicht erzwingen oder wiederholen kann, aber ohne die Anstrengung vorher wäre das Geschenk nicht gekommen.

shangri.la@sannyas-on.net

«



Höre mehr den Nachtigallen zu. Höre den Bäumen zu, der Musik, die um dich herum ist. Höre alles, sieh alles, fühle alles, mit einer solchen Intensität und einer solchen Empfänglichkeit, dass du ganz zu Augen wirst, wenn du etwas siehst, zu Ohren, wenn du etwas hörst, zu Gefühl, wenn du etwas fühlst. Und du bist auf keinen deiner Sinne festgelegt – alle Sinne werden eins. Alle Sinne werden zu einer einzigen Sinnlichkeit und plötzlich wirst du entdecken, dass du immer schon in Gott warst, dass du schon immer mit Gott warst.

Osho



33

11) ZEILHOFER, Bhagat J.. *Novinky z České Republiky: Osho Shangri La Meditační centrum.*

Od té doby, co jsme před dvěma lety přinesli zprávy o Osho Shangri La, se zde událo mnoho věcí a samotné centrum se úspěšně rozšiřuje.

Meditační centrum Osho Shangri La se nachází v divoké, kopcovité oblasti blízko romantickým lázeňským městům Karlovy Vary a Mariánské Lázně, pouhých 50 km od německých hranic a 100 km západně od Prahy. Díky tomuto se stalo místem setkání pro mnoho lidí z Česka a Německa. Běžně zde zaslechnete tři jazyky, neboť angličtina je pro nás rutinou.

Letos v létě jsme si oblíbili Oshovy audio nahrávky, které si pouštíme v podvečerech na zahradě, mezi ovocnými stromy a květinami, při západu slunce, a někdy dokonce vlaštovky přicházejí se svými komentáři vysoko na střeše. Kdokoliv zažil ranní hodiny mimo Buddha sál, shledává toto místo podobně...

Byl postaven druhý dům, zvaný nový, obydlený šesti lidmi.⁴⁶⁶ Tento název nese proto, aby byl odlišen od stávajícího, který je již 110 let starý, ale restaurován s láskou a péčí. Zahrada se svým skleníkem nás obdarovává spoustou organicky pěstovaného salátu, zeleninou a ovocem, navzdory místnímu drsnému podnebí, které nám ale umožňuje dosyta si užít venkovní saunu.

Na podzim loňského roku jsme instalovali ekologické topení a tepelné čerpadlo, vykopali jsme dvě díry, každou 100 m hlubokou, a ty nás nyní zásobují energií z matičky země a vyhřívají dům, aniž by docházelo ke spotřebě jakéhokoliv paliva. Letní večery mohou být chladné, a to vlivem nadmořské výšky, přestože dny bývají velmi horké – takže plavání se stává nutností. Rozlehlé lesy a jezera jsou pozvánkou pro milovníky outdoorových sportů všech ročních období – plavání, turistika, jízda na kole nebo běžkování.

Nyní žije v Osho Shangri La devět obyvatel, čtyři z nich pracují přímo v samotném centru, jsou to Almasta, Amar, Bhagat a Prapati. Nishkam

⁴⁶⁶ Dnes nazýván jako tzv. Horní. Poznámka autorky práce.

(Niškáma)⁴⁶⁷ a Leela (Líla) se starají o internetové stránky, vytváří Rebellious spirit stránky, které slouží jako databáze všech Osho záležitostí na celém světě. Jejich adresa je následující: www.rebelliousspirit.com. Sarita pracuje jako překladatelka, Abha (Ábha) má praxi v oblasti masáží a Shraddes (Šraddhéša) se věnuje ručním pracem.

V červnu jeden náš 'lenoch' vybudoval studio kreativního umění zaměřené na hrncířství s prostorem pro sochařství. Almasta si současně buduje svůj vlastní dům a díky všemu výše zmíněnému už můžeme mluvit o malé sannjásinovské vesničce, která byla odjakživa vytouženou představou pro toto místo: sannjásinové, meditující, každý zodpovědný sám za sebe, ovšem žijící a meditující společně s ostatními a vytvářející to, co Osho nazýval Buddhapole: „Žádný meditující nepotřebuje osobního průvodce. Naopak, potřebuje pouze jedinou věc: atmosféru pro meditaci. Dále take ostatní meditující, kteří by ho obklopovali”. (OSHO. *The invitation.*)

Život zde je plný událostí, které přicházejí a zase plynou dál, je to zvláštní místo v této části Evropy, kde můžete stále najít svět bez hluku aut. Jen pouhý vánek ve stromech, ptáky a psy jako jediné, co ruší klid – jaký luxus v současném hlučném světě!

Zdá se, že zde dochází k malému růstu, ale je úžasné si uvědomit, co vše zde za posledních sedm let vzniklo. Máme vlnu happeningů práce s rodinnými konstelacemi,⁴⁶⁸ přinášející další nové lidi do kontaktu s tímto místem a Osho meditacemi, lidi ze všech koutů světa a všech věkových kategorií. A ten rok, co máme jako domácí Mystic Rose, jednu z našich ústředních idejí, je skvělá příležitost si vyzkoušet skutečný život v komunitě - nastává skutečný rozkvět!

Možná se staví v roce 2003 přátelé z Ameriky.

S láskou zdraví Bhagat a Amar

467 Transkripce v sanskrtu je Niškáma, v moderní hindštině se používá Niškám.

468 Orig. We have a wave of Family constellation work happening.

12) Přihláška do Meditačního centra Osho Shangri La

<h3>Přihláška</h3> <h3>Shangri La Osho Meditační Centrum</h3>	
<p>Misto je zmluveno po přijetí vaší přihlášky a po přijetí zálohy 1000,- Kč. Zálohu pošlete buď poštovní poukázkou typu B nebo C, nebo bankou. Před odesláním zálohy se přesvědčte, zda je na programu ještě volno. Bez zaplacení zálohy je přihláška neplatná</p>	
<p style="text-align: center;">Přihláška</p> <p>Přihlašuji se na kurz:.....</p> <p>Datum:.....</p> <p>Legální jméno:.....</p> <p>Další jména:.....</p> <p>Datum narození:.....</p> <p>Adresa trvalého bydliště:</p> <p>Ulice:.....</p> <p>PSC:</p> <p>Město:.....</p> <p>Stát:.....</p> <p>Telefon:.....</p> <p>email:.....</p>	<p style="text-align: center;">Účastnická dohoda</p> <p>Shangri La je centrum pro vzdělávání, růst a rozvoj člověka. Chceme, aby účastníci přijížděli na programy s tímto zájmem. Podotýkáme, že pro některé lidi, zvláště ty, kteří v minulosti měli psychické problémy, mohou být některé programy fyzicky nebo emocionálně náročné, stresující. V případě jakýchkoli pochybností doporučujeme konzultaci s lékařem.</p> <p>Každý účastník nese sám za sebe plnou odpovědnost, včetně chování k ostatním osobám v místě programu a/nebo k účastníkům zvolené akce.</p> <p>Shangri La ani žádná jiná osoba pracující v centru není zodpovědná za účastnickovy případné ztráty, škody nebo zranění.</p> <p>Požadujeme, aby všichni účastníci informovali personál o svých závažných minulých psychických problémech, infekčních chorobách, užívání drog a/nebo současném zdravotním stavu.</p> <p>V případě nemoci nebo zranění si hradí každý účastník sám finanční náklady nutné na lékařské ošetření.</p> <p>Účastník, který přijel s tím, že napíše nebo bude jinak publikovat stávající dění, se zaručuje, že toto vykoná pouze s písemným souhlasem centra Shangri La.</p> <p>Účastníci mladší 18ti let musí mít k účasti na programu souhlas rodičů nebo opatrovníka.</p> <p>Rozhodne-li se účastník ukončit aktivitu, peníze mu nebudou vráceny.</p> <p>Každý účastník souhlasí s tím, že bude dodržovat zdravotní a hygienická pravidla dle nařízení Shangri Ly ve všech prostorách, kde probíhají aktivity. Součástí každého programu je každodenní hodinová práce v domě či na zahradě.</p>
<p>Důležité:</p> <p>Přihlášení se na program nabyvá platnosti po zaplacení zálohy 1000,- Kč</p> <p>Číslo našeho účtu pro skupiny: 186356207/0300. Číslo našeho účtu pro tréninky: 178161776/0300</p> <p>datum a způsob zaplacení zálohy:.....</p> <p><input type="checkbox"/> poštovní poukázkou B nebo C na naši adresu <input type="checkbox"/> bankovním převodem na účet variabilní symbol je číslo programu # + datum narození: </p> <p>Do zprávy pro příjemce uveďte vaše jméno + číslo programu</p> <p>Po příjezdu na kurz je nutné se prokázat potvrzením o zaplacení zálohy.</p>	
<p>Nabízím svezení autem do Lažan: <input type="checkbox"/> ano <input type="checkbox"/> ne</p> <p>Programy začínají prvního dne v 17:00 a jsou zakončeny posledního dne obědem (není-li uvedeno jinak)</p> <p>V případě nutnosti kontaktovat osobu: Jmeno: Tel:.....</p>	<p>Podmínky zrušení účasti:</p> <p>Zrušíte-li účast dříve než 20 dní před začátkem akce, storno poplatek je 500 Kč.</p> <p>Zrušíte-li účast později než 20 dní před začátkem skupiny, poplatek je 1000 Kč, můžete však za sebe poslat jinou osobu, ta může vaši zálohu použít.</p>
<p>Děkujeme za pochopení.</p> <p>Já (legální jméno), jsem si plně vědomý(a) výše uvedených podmínek a souhlasím s jejich dodržováním.</p> <p style="text-align: right;">Datum: Podpis:.....</p>	
<p>Shangri La Osho Meditační Centrum email: shangri_la@sannyas-on.net</p> <p style="text-align: center;">Lažany 49, 36452 Žlutice www.rodinnekonstelace.cz</p> <p style="text-align: right;">Tel./Fax: 353 395310 http://shangri-la.sannyas-on.net</p>	

13) Transkripce názvů, pojmů a jmen

Transkripce názvů

anglická transkripce	sanskrtská transkripce	moderní Hindi
Jivan Jagruti Kendra	Džívanadžágrtykéndra	Džívan Džágruti Kéndra
Jivan Jagruti Andolan	Džívanadžágrtyándólaná	Džívan Džágruti Ándólan
Jyoti Shikar	Džótišikár	Džóti Šikár
Sadhana Foundation	Sádhana Foundation	

Transkripce jmen

anglická transkripce	sanskrtská transkripce	moderní Hindi
Ma Prem Shunyo	Má Prémašúnja	Má Prém Šúnja
Ma Anand Sarita	Má Ánandasarita	Má Ánand Sarita
Acharya Rajneesh	Áčárja Radžaniša	Áčárja Radžníš
Bhagwan Rajneesh	Bhagaván Radžaniša	Bhagaván Radžníš
Ma Joga Lakshmi	Má Jógalakšmí	Má Jóga Lakšmí
Swami Anand Teertha	Svámí Ánandatírtha	Svámí Ánand Tírtha
Swami Satya Vedant	Svámí Satjavédánta	Svámí Satja Védant
Ma Anand Sheela	Má Ánandašílá nebo Má Ánandašíla (volím)	Má Ánand Šíla
Swami Anand Jino	Svámí Ánandadžína (džína- vítěz, džinisté)	
Swami Anand Shunjam	Svámí Ánandašúnja(m)	Svámí Ánand Šúnjam

U některých jmen lze použít jeden ze dvou tvarů podle jména Síta/ Sítá. V práci používám formu jako Síta (př. Má Ánanda Šíla)

Transkripce jmen neosannjásinů

anglická transkripce	sanskrtská transkripce	moderní Hindi
Bhadrena	Bhadréna	
Moumina		Maumina
Jaya	Džaja - používám/ Džajá	
Shraddes	Šraddhéš/Šraddhéša	
Abha	Ábha	

Nishkam	Niškám/Niškáma	
Leela	Líla - používám/Lílá	
Ramoda	Rámóda	
Amrita	Amrtá	Amrita
Nijesh	Nidžeš/Nidžeša	
Avikal Emilio Constantín	Avikál/Avikála	
Ganga	Ganga- používám/Gangá	
Satyaarhi (Peloquin)	Satjárthí	
Prasadam	Prasádam	
Saurava	Saurava	
Prapati	Prapati	
Swami Alok Bhagat	Svámí Álokabhakta	

Například jméno Mouji (Maudží) nebo Almasta, Yoko (z Japonštiny, transkripce Joko) nepochází ze sanskrtu.

Další transkripce

anglická transkripce	sanskrtská transkripce	moderní Hindi
Meditation Gourishankar	meditace gauríšankara	meditace gauríšankar
Meditation Nataraj	meditace natarája	Sever – meditace nataráj
Nadabrahma	nádabrahma	
Vipassana	vipassana - používám/ vipassaná	
Devanani	dévánaní	
Kundalini	kundaliní	
darshan	daršana, ustálený výraz používaný v ČR je daršan	

purány	(sing. purána, na Severu Indie purán)
Amrtánánd	Amrtánanda
Jógakundalí	A samotný člověk Jógakundalin
Gheránd sanhitá	Gheránda sanhitá
Márkandéjapurán	Márkandéjapurán

14) Fotografie z Meditačního centra Osho Shangri La



Bhagat J. Zeilhofer



Zleva: Prapati Eva Zeilhoferová, fenka Radža, Amar



Almasta



Meditační centrum Osho Shangri La